

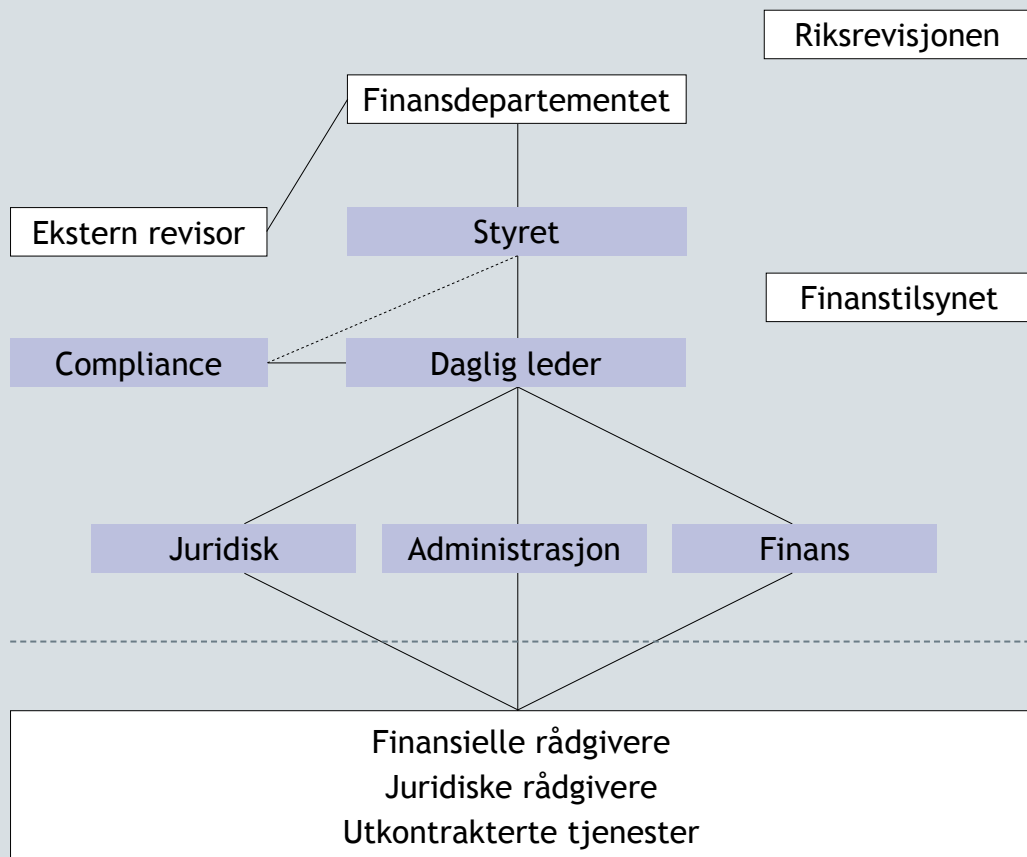

Statens finansfond

Årsberetning

2009

Statens finansfond (Finansfondet) er et nytt statlig fond, regulert ved egen lov. Fondet ble 6. mars 2009 etablert med en kapital på 50 milliarder kroner. Finansfondet ledes av et styre med advokat Endre Skjørestad som styreleder, advokat Bjørg Ven som nestleder og professor Thore Johnsen som styremedlem. Formålet til fondet er å bidra midlertidig med kjernekapital til norske banker for å styrke bankene og sette bankene bedre i stand til å opprettholde normal utlånsvirksomhet. I 2009 ble 28 banker tilført til sammen over fire milliarder kroner i ny kjernekapital fra Finansfondet.

Innhold

Styrets årsberetning

1. *Bakgrunnen for opprettelsen av Finansfondet* 6
  - 1.1 Internasjonal finanskriser påvirket norske banker 6
  - 1.2 Norske myndigheters tiltak 6
2. *Finansfondets rolle og legale rammeverk* 7
  - 2.1 Lov, forskrift og ESA-vedtak 7
  - 2.2 Annet regelverk for Finansfondet 8
3. *Finansfondets kapitalinnskudd i 2009* 9
  - 3.1 Dokumentasjonskrav 9
  - 3.2 Villkår for kapitalinstrumentene 10
  - 3.3 Søknadsvurderingene 12
  - 3.4 De faktiske kapitalinnskuddene 15
  - 3.5 Oppfølging av kapitalinnskuddene 19
4. *Resultatregnskap og balanse* 20
5. *Organiseringen av Finansfondet* 20
  - 5.1 Styret og administrasjon 20
  - 5.2 Eksterne rådgivere 20
  - 5.3 Risikostyring og internkontroll 21
  - 5.4 Revisjon 21
  - 5.5 Andre forhold 22
6. *Utviklingen framover* 22

Årsregnskap 24

Vedlegg til årsberetningen

1. Lov om Statens finansfond 36
2. Forskrift om Statens finansfond 38
3. Vedtekter for Statens finansfond 45
4. Standardavtale for fondsobligasjon 47
5. Standardavtale for preferansekapitalinstrument 67
6. Standardiserte betingelser for fondsobligasjoner 101
7. Standardiserte betingelser for preferansekapitalinstrumentet 103

Styrets årsberetning 2009

1. Bakgrunnen for opprettelsen av Finansfondet

1.1 Internasjonal finanskriser påvirket norske banker

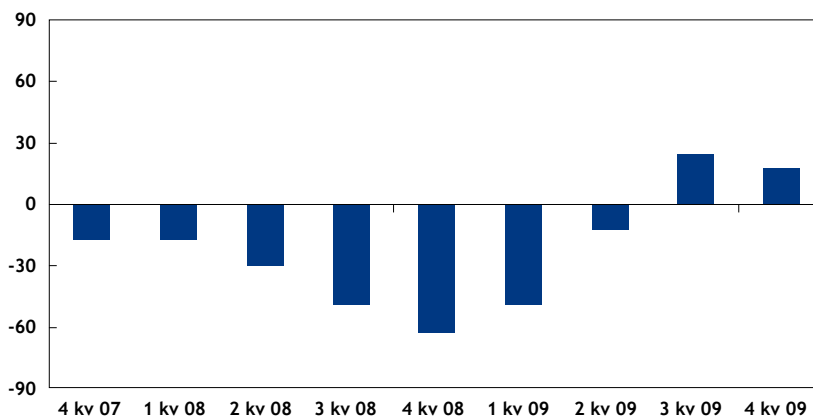
Den internasjonale finanskrisen ble utløst av problemene i det amerikanske markedet for bolig-lån til kunder med lav kredittverdighet. Problemene spredte seg til penge- og kredittmarkedene da det ble klart at tapene i mange banker i USA og Europa ville øke. Rentepåslagene i penge- og kredittmarkedene steg markert, og det ble vanskeligere for bankene å skaffe seg både kortsiktig og langsiktig finansiering. I tillegg var bankene usikre på hvor store tapene ville bli. Dette førte til at banker internasjonalt strammes til kredittpraksisen slik at det ble vanskelig for foretak og husholdninger å få lån. Strammere kredittpraksis bidro til å forsterke de allerede negative virkningene av finanskrisen på realøkonomien. Gjennom 2008 ble vekstutsiktene i USA og Europa kraftig nedjustert. Det var særlig etter Lehman-konkursen i september 2008 at konsekvensene i finansmarkedene og realøkonomien ble alvorlige.

Det var særlig to hovedårsaker til finanskrisen. Den ene lå i bankenes makroøkonomiske omgivelser. I mange land var både kortsiktige og langsiktige renter lave. Dette førte til en søken etter avkastning som presset risikopremiene ned. Lave renter og lave risikopremier førte til kraftig vekst i gjeld og formuespriser. Dette økte sårbarheten for negative sjokk. Den andre hovedårsaken lå i kjernen av det finansielle systemet. Den tradisjonelle kredittkanalen fra bankene ble i økende grad erstattet av verdipapirisering gjennom komplekse og sårbare strukturer som ikke var underlagt tilstrekkelig regulering og tilsyn. En utløsende årsak til finanskrisen var fallende boligpriser i USA. Det førte til at en del amerikanske låntakere fikk problemer med å betjene gjelden sin. Verdipapiriseringen gjorde at det var stor usikkerhet om hvem som egentlig satt med eksponeringen mot disse boliglånene. Det svekket tilliten til bankene og dermed også omfordelingen av likviditet og kreditt. I tillegg til de to nevnte hovedårsakene var det også andre forhold som bidro til finanskrisen, bl.a. avlønnings- og insitamentsstrukturene i finansinstitusjonene som motiverte til kortsiktig avkastning.

Norske banker ble påvirket av den internasjonale finanskrisen gjennom tre kanaler. Den ene var at verdien av bankenes verdipapirportefølje falt (markedsrisiko). Den andre kanalen var at norske banker fikk problemer med å skaffe seg finansiering (likviditetsrisiko). Det skyldtes særlig at de internasjonale penge- og kredittmarkedene fungerte dårlig. Den tredje kanalen var at den svakere veksten i internasjonal økonomi ville føre til økte tap for norske banker (kredittrisiko). Den internasjonale finanskrisen førte følgelig til både likviditets- og soliditetsutfordringer for norske banker. Bankene responderte på dette ved å stramme til sin kredittpraksis, jf. figur 1.

1.2 Norske myndigheters tiltak

Norske myndigheter møtte problemene til norske banker med en rekke tiltak. Gjennom høsten 2008 ble det satt i verk flere tiltak for å løse bankenes likviditetsproblemer. Norges Bank tilførte bankene kortsiktig finansiering. I tillegg fikk bankene tilgang til mer langsiktig finansiering gjennom lån med 2 og 3 års løpetid. Den økte sentralbankfinansieringen av bankene gjorde det nødvendig for Norges Bank å liberalisere reglene for hvilke verdipapirer som kunne godkjennes som sikkerhet for lån. Mot slutten av 2008 fikk bankene mulighet til å bytte obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) med likvide statspapirer. Disse tiltakene bidro til å løse de norske bankenes likviditetsproblemer.

Figur 1
Endringer i norske bankers kredittpraksis overfor foretak. Negative tall betyr strammere kredittpraksis i forhold til foregående kvartal¹.

Kilde: Norges Bank.

¹ Bankene i undersøkelsen bruker en skala med fem svaralternativer. De fremkomne nettotallene angis i en skala fra -100 til +100. Dersom alle bankene i utvalget har svart at det er noe tilstramning i kredittpraksis, vil nettotallet være -50. Dersom alle bankene i utvalget har strammet inn sin kredittpraksis mye, vil nettotallet være -100.

De norske bankene hadde også behov for å styrke sin soliditet. Dette skyldtes særlig at finanskrisen hadde ført til økte markedskrav til kapitaldekning i bankene. Bankene kunne øke kapitaldekningen enten ved å redusere sine balanser eller ved å få tilført mer kapital. Dersom mange banker samtidig valgte å redusere sine balanser, ville det bli vanskelig for foretak og husholdninger å få tilgang til lån. Dette ville virket negativt på den økonomiske utviklingen, og bidratt til å forsterke problemene i norsk økonomi. Det var derfor bedre om bankene valgte å styrke sin kapitaldekning gjennom å hente inn ny kapital. Kapitalmarkedene fungerte imidlertid dårlig rundt årsskiftet 2008/2009, slik at det var vanskelig for bankene å få tak i kapital. Statens finansfond ble derfor opprettet for å sikre de norske bankene tilgang på kapital.

2. Finansfondets rolle og legale rammeverk

2.1 Lov, forskrift og ESA vedtak

Finansfondet ble opprettet ved Lov om Statens finansfond den 6. mars 2009. I henhold til loven § 1 er formålet «...å bidra midlertidig med kjernekapital til norske banker for å styrke bankene og sette bankene bedre i stand til å opprettholde normal utlånsvirksomhet.»² Finansfondet er et eget rettssubjekt og ledes av et styre oppnevnt av Kongen for tre år av gangen. Finansfondet er underlagt Finansdepartementet. Saker av særlig viktighet forelegges departementet, som kan instruere styret i enkeltsaker. Departementet har utarbeidet en egen styreinstruks for fondet.

I henhold til EØS-avtalen, er Norge forpliktet til å følge EFTAs overvåkingsorgan, ESAs, retningslinjer for statsstøttetiltak. Retningslinjene er i overensstemmelse med EUs retningslinjer. Finansfondet er en ordning som regnes som statsstøttetiltak, og som derfor måtte notifiseres ESA. I følge retningslinjene for slik støtte kan denne type støtte bare gis til normalt solide institusjoner. Det er tre elementer i ordningen ESA var særlig opptatt av. For det første at prisen tok utgangspunkt i en risikofri rente med ulike rentepåslag på bakgrunn av støttemottakerens risiko-profil og type instrument, for det andre at ordningen inneholdt insentiver for tilbakebetaling gjennom økende rentepåslag over tid eller alternative løsninger, og for det tredje at det i ordningen ligger mekanismer som motvirker unødvendige konkurransevridninger. ESA godkjente ordningen i vedtak 8. mai 2009. ESA skal ha en rapport om gjennomføringen av ordningene innen seks måneder etter at tiltakene ble gjennomført.

Forskriften om Statens finansfond ble fastsatt av Finansdepartementet samme dag som ESAs

² Det er bare norske banker som kan søke om kapital i Finansfondet. Det betyr at både norskeide banker og utenlandskeide banker i Norge (datterbanker) kan søke, mens norske filialer av utenlandske banker ikke kan søke.

³Kredittilsynet endret 21. desember 2009 navn til Finanstilsynet.

vedtak forelå. I følge forskriften kan Finansfondet «...foreta kapitalinnskudd i norsk bank ved å erverve fondsobligasjon og preferansekapitalinstrument utstedt av norsk bank og av morselskap i finanskonsern. Fondets erverv skjer etter søknad fra den enkelte bank og i henhold til avtale mellom fondet og banken.» Det er en forutsetning for erverv at «...Finanstilsynet³ og banken bekrefter at banken oppfyller krav til kjernekapitaldekning med god margin, også hensyntatt sannsynlig utvikling i nær framtid...». ESA uttaler i vedtaket som ligger til grunn for forskriften bl.a.:

«The Norwegian authorities have explained that only banks that are fundamentally sound are eligible to participate in the notified scheme. On the basis of the information provided by the banks when applying for the capital injection and on the basis of objective criteria (formal capital adequacy ratios, analysis of each bank's various risk exposures, asset quality, business prospects, etc.), the Norwegian Financial Supervisory Authority will exercise a «gate-keeping» function and assess whether a bank is fundamentally sound.»

Det er følgelig bare solide banker som faller inn under Finansfondets mandat. Således ligger det til grunn en ansvars- og arbeidsdeling hvor fondet behandler søknader fra bankene etter at Finanstilsynet har gitt bekreftelse om soliditeten. Denne bekreftelsen har så fondet lagt til grunn i vurderingen av om banken er solid nok til å motta tilskudd. Forutsatt at slik bekreftelse er gitt, kan fondet oppkapitalisere den enkelte bank etter nærmere forskriftsfastsatte retningslinjer. Finansfondet skal sørge for at det blir foretatt nødvendige vurderinger av bank som har søkt om kapitaltilførsel for å sikre at formålet med ordningen oppnås, og for å kunne plassere banken i en av tre risikoklasser basert på objektive kriterier.

To kapitalinstrumenter

Finansfondet kan tilføre bankene kjernekapital gjennom to ulike kapitalinstrumenter. Det ene er en **fondsobligasjon** som likner på de private fondsobligasjonene som en del banker allerede har utstedt. Det andre er et **preferansekapitalinstrument** som ligger nærmere aksjer/egenkapitalbevis, og som i større grad er med på å bære nedside og oppside parallelt med eiere av aksjer/egenkapitalbevis. Begge instrumentene er utformet med et løpende avkastningskrav som skal avspeile risiko både til utsteder og type instrument. Kravet til løpende avkastning er betinget av at det er tilstrekkelig årlig overskudd. Både fondsobligasjonen og preferansekapitalinstrumentet er evigvarende, men preferansekapitalinstrumentet vil bli konvertert til ordinære aksjer/egenkapitalbevis dersom instrumentet ikke er innløst etter 5 år. Instrumentene er utformet med økonomiske insentiver til innløsning.

2.2 Annet regelverk for Finansfondet

Finansfondet er et eget rettssubjekt og forholder seg til reglene i *Lov om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven)* som omfatter investorers plikter i forhold til utstedere og markedene. Verken fondsobligasjonen eller preferansekapitalinstrumentet er notert på regulert marked. Preferansekapitalinstrumentet inneholder imidlertid et element av kjøpsopsjon gjennom en konverteringsrett for fondet under nærmere angitte betingelser. Verdsettelsen av opsjonen er i noen grad avhengig av underliggende finansielle instrumenter, og medfører at fondet ikke kan utøve

opsjonen dersom det besitter innsideinformasjon. For øvrig er det bare hvor fondet etter fem år av fondsobligasjonens løpetid benytter retten i avtalen til å pålegge den aktuelle banken å notere obligasjonen, eller det inntreffer konvertering av preferansekapitalen til noterte egenkapitalbevis, at fondet som investor må forholde seg til verdipapirhandelloven kapittel 3, herunder bestemmelser om håndtering av innsideopplysninger og handleforbud.

Finansfondet besitter imidlertid kursrelevante opplysninger om søkerbankene. Fondet har i den forbindelse innført regler som forbyr ansatte å handle nærmere bestemte finansielle instrumenter. Fondet har i tillegg opplyst bankene om hvilke personer i fondet og hos fondets rådgivere som har tilgang til slik informasjon, og som bankene i følge verdipapirhandelloven skal listeføre. Finansfondet har ingen taushetsplikt med hensyn til opplysninger overfor Finansdepartementet, Finanstilsynet og Norges Bank. Finanstilsynet kan gi fondet opplysninger om bankene. Det gjelder også taushetsbelagte opplysninger så langt banken samtykker. Fondet har lagt til grunn at banken samtykker gjennom å inngå avtale med fondet. Finanstilsynet har imidlertid taushetsplikt overfor fondet med hensyn til opplysninger om kundene til bankene.

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) gjelder ikke for Finansfondet. Forvaltningslovens regler om inhabilitet og taushetsplikt gjelder likevel for fondets tilitsvalgte, ansatte og andre som utfører tjenester for fondet.

Finansfondet er unntatt fra *Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleg-lova)* så langt angår fondets kapitalforvaltning. I tillegg er fondet underlagt taushetsplikt i henhold til konfidensialitetsavtaler med søkerbankene. Det innebærer at alle dokumenter i forbindelse med søknader, forhandlinger og beslutninger skal unntas fra offentlighet. Allmennhetens behov for innsyn har fondet for øvrig søkt løst gjennom årsberetning, pressemeldinger, kronikker og enkeltuttalelser til pressen. Finansfondets hjemmeside (www.finansfondet.no) gir også en del informasjon om fondet.

Finansfondet er underlagt *Lov om offentlige anskaffelser*. Regelverket er fulgt i alle anskaffelser fondet har gjort i 2009.

3. Finansfondets kapitalinnskudd i 2009

3.1 Dokumentasjonskrav

Ansvarsfordelingen mellom Finanstilsynet og Finansfondet innebærer at fondet kan avgrense sitt informasjonsbehov til hva som er nødvendig for å utføre fondets oppgaver.

Ved utarbeidelse av dokumentasjonskravene ble det tatt utgangspunkt i kravene som var stilt i § 3 i Forskrift om Statens finansfond. Det ble også sett hen til de kravene danske myndigheter hadde stilt til banker som søkte om kapital fra en tilsvarende ordning. I tillegg ble det lagt vekt på at det ikke skulle være for tidkrevende for bankene å utarbeide dokumentasjonskravene. Samtidig var det viktig at dokumentasjonen ga et godt grunnlag for å vurdere kapitalbehovet i banken og å gjøre en risikoklassifisering av banken. Siden fondet måtte behandle en rekke søknader i løpet av kort tid, var det dessuten viktig at dokumentasjonen om bankens økonomiske stilling ble gjort lett tilgjengelig for fondet.

Forslaget til dokumentasjonskrav ble sendt til uttalelse til banknæringen. I lys av merkningene fra næringen ble det gjort visse forenklinger i dokumentasjonskravene. Dokumentasjonskravene ble publisert på fondets hjemmeside 20. mai 2009 sammen med en søknadsveiledning.

3.2 Vilkår for kapitalinstrumentene

Forskrift om Statens finansfond legger en del føringer på vilkårene knyttet til kapitalinstrumentene. Finansfondet har med utgangspunkt i forskriften utarbeidet standardiserte økonomiske betingelser (term sheets) og standardavtaler for de to kapitalinstrumentene.

Standardiserte økonomiske betingelser

Et viktig element i de økonomiske betingelsene er rentevilkårene på de to kapitalinstrumentene. Disse følger av forskriften. Begge instrumentene prises i forhold til risikofri rente (bankene kan velge mellom seksmåneders- eller femårs-statsrente). Rentepåslagene ble fastsatt med utgangspunkt i EUs regler for prising av statlig kapitalinnskudd til banker.⁴ For fondsobligasjonen er rentepåslaget mellom 5 og 6 prosentpoeng, avhengig av hvilken risikoklasse banken plasseres i. For preferansekapitalinstrumentet er rentepåslaget mellom 6 og 7 prosentpoeng.

Prisen på preferansekapitalinstrumentet vil i tillegg til rentepåslaget være avhengig av konverterings- og innløsningskurser. I følge forskriften skulle metoden for beregning av innløsningskursen, og dermed hvor stor gevinstmulighet Finansfondet skulle ha, stå i et rimelig forhold til hvordan konverteringskursen ble beregnet og hvor stor nedside fondet skulle være med på å bære. Finansfondet fastsatte konverteringskursen i forhold til aksjekurs/egenkapitalbeviskurs på avtaletidspunktet, men med en betydelig rabatt. Det begrenser nedsiderisikoen for Finansfondet. Innløsningskursen skal alltid være høyere en pari kurs, og den vil øke gradvis i perioden fram til eventuell automatisk konvertering etter 5 år. Kursen vil delvis reflektere en eventuell positiv kursutvikling i aksjen/egenkapitalbeviset. Det gir Finansfondet en begrenset oppside. For å sikre at det var et rimelig forhold mellom fondets nedside og oppside i alle avtaler om preferansekapitalinnskudd, åpnet Finansfondet i de standardiserte økonomiske betingelsene for at konverterings- og innløsningskurser i noen grad kunne tilpasses den enkelte bank.

Ved fastsettelsen av de standardiserte økonomiske betingelsene la Finansfondet også vekt på at bankene på sikt skulle ha incentiver til å innløse kapitalinnskuddene fra fondet. For fondsobligasjonen ble dette ivaretatt ved at rentepåslaget økte med ett prosentpoeng etter 4 år, og ytterligere ett prosentpoeng etter 5 år. For preferansekapitalinstrumentet ble incentivene til innløsning sikret ved at innløsningskursen gradvis økte etter 3 ½ år.

De standardiserte økonomiske betingelsene for de to kapitalinstrumentene ble offentliggjort 19. juni 2009. Betingelsene ble forelagt Finansdepartementet før offentliggjøring.

Standardavtaler

Finansfondet utarbeidet også standardavtaler som ble lagt til grunn i tilbudet til den enkelte bank. Det er tre ulike typer standardavtaler, henholdsvis for kapitalinnskudd ved tegning av preferanseaksjer, kapitalinnskudd ved tegning av preferanseegenkapitalbevis og kapitalinnskudd ved tegning av fondsobligasjoner.

Avtalene består av allmenne og spesifikke elementer. De allmenne elementene er hva som går igjen i enhver avtale av denne typen. De spesifikke elementene er gjenspeiling av de hensyn Finansfondet må ivareta i henhold til lov, forskrift, ESAs vedtak og andre avgjørelser. Avtalene regulerer hvilke krav som stilles til for eksempel kapitalens tapsbærende evne, risikoklasse, rente, forhold til annen kapital, vedtak i kompetente selskapsorganer og garantier for tilstedeværelse av visse formelle forhold. I avtalens løpetid reguleres ordinære forhold som betjening av renter, og spesifikke forhold som prioritet og begrensinger med hensyn til bruk av kapitalen og generelle begrensinger på utbytte- og gavetildeling.

⁴ EUs retningslinjer bygger på en formel utarbeidet av Den europeiske sentralbanken 20. november 2008, der kravet til gjennomsnittlig avkastning på kapitalinnskuddet settes som et påslag på risikofri rente (statsrenten).

Det har vært viktig for Finansfondet å sikre at kapitalinnskuddet ikke blir fortrent av bankens øvrige forpliktelser, med mindre det er en følge av kapitalens lovbestemte tapsbærende evne. På den annen side har Finansfondet tilstrebet en regulering som gir en rimelig balanse mellom ulike interesser. Når det gjelder fondsobligasjonen, skal denne likestilles med annen fondsobligasjon, og når det gjelder preferansekapitalen, skal fondet ved tildeling av tegningsretter sikres kompensasjon av den økonomiske utvanning nytstedelsen medfører, slik at det økonomiske forholdet mellom fondet og eksisterende eiere opprettholdes. Denne balansen mellom ulike interesser er gjennomgående i avtalen. Fordi kapitalinnskuddet er utlån av offentlige midler til bestemte formål, pålegger avtalen banken bare å anvende innskuddet i tråd med formålet. Det er i avtalen, som i forskriften, særskilt forbud mot å bruke innskuddet i bankens markedsføring eller til å gjennomføre aggressive kommersielle strategier. Forbudet har sammenheng med at ordningen er et unntak fra EØS' konkurranseregler. Forbudet innebærer derfor en begrensning som skal motvirke at tilskuddet blir brukt av banken til å skaffe seg konkurransemessige fordeler. I tillegg til denne mer generelle og overordnede begrensningen, pålegger Finansfondet bankene å innhente skriftlig samtykke fra fondet til nærmere bestemte finansielle transaksjoner. Det omfatter for det første betydelige investeringer i tilknyttede foretak, for det andre enhver fisjon, fusjon, om-danning eller oppkjøp av annen virksomhet, for det tredje betydelige konsernbidrag og andre transaksjoner uten motsvarende ekvivalent med annet selskap i samme konsern som banken, og for det fjerde betydelige investeringer for eller på vegne av andre enheter i samme konsern som banken. I slike saker kan Finansfondet stille vilkår for samtykke. Følgelig gir avtalen fondet rett til å gripe inn og påse at de spesifikke interesser det er satt til å forvalte, blir ivarettatt.

I avtalen er det begrensninger på utbytte og gaveutdeling som skal hindre at banken foretar betydelige utdelinger samtidig som den mottar kapitalinnskudd fra Finansfondet. Det følger av så vel avtalen som forskriften at banken ikke har adgang til å utbetale mer utbytte enn et beløp som tilsvarer 50 prosent av eierandelskapitalens andel av årets resultat. Begrensningene på gaveutdeling er satt til 10 prosent av den delen av årsresultatet som tilordnes institusjonen (den selveide kapitalen). Ulike maksimumsgrenser på utbytte og gaveutdeling kan medføre at eierbrøken forskyves til ugunst av egenkapitalandelsbeviserne. Bankene står imidlertid fritt til å velge å utbetale utbytte og gaver som er lavere enn det maksimumsgrensene åpner for. Dessuten kan eventuelle forskyvninger av eierbrøken uansett rettes opp på et senere tidspunkt.

Den type bruk av offentlige midler som Finansfondets kapitalinnskudd representerer, krever en særskilt legitimitet. Derfor er lønn og godtgjørelse til ledende ansatte i banker som mottar innskudd, regulert i forskriften og avtalen. Fram til 31. desember 2010 skal lønninger og annen godtgjørelse til ledende ansatte ikke økes. For perioden etter 31. desember 2010 skal betingelsene for lønn og annen godtgjørelse være i samsvar med statens retningslinjer for lederlønn. I avtalene har Finansfondet i tillegg gjort gjeldende reguleringen også for ledende ansatte i datterselskaper og ved nytilsetninger. Det er imidlertid i avtalen gjort lempinger for visse typer datterselskaper som for eksempel selskaper som ikke naturlig hører med i bankdriften. I følge forskriften kan fondet gjøre unntak i særlige tilfeller. Unntaket har vært anvendt i svært få tilfeller og da i hovedsak i forbindelse med tidligere inngåtte avtaler i tilknytning til fusjoner mellom banker.

Kapitalinnskuddets tapsbærende evne medfører at Finansfondet ikke kan heve avtalen og dermed kreve innskuddet tilbakebetalt. I så måte er betydningen av å henvise til alminnelige misligholdsbeføyelser som gjelder etter norsk rett, begrenset. Finansfondet er imidlertid i henhold til avtalene gitt rett til å øke marginen med 0,5 prosentpoeng for hver overtredelse med hensyn til likebehandling av fondsobligasjonen med annen fondsobligasjon, bruken av tilskuddet

og uberettigede utbetalte utbytter og gaver. For preferansekapitalinnskuddet er dette løst ved at kursen for innløsning og konvertering av kapitalen skal justeres. Ved uberettiget utbetalt lønn eller annen godtgjørelse til ledende ansatte, har Finansfondet sikret retten til å kreve reversering av den uberettigede del. For å sikre at en slik reversering er gjennomførbar, må banken i henhold til avtalen sørge for at de ledende ansatte har en avtale med sin arbeidsgiver hvor den ansatte aksepterer reverseringen.

I fondsobligasjonsavtalen og avtalen om preferansekapital presiserer Finansfondet ansvaret banken har for overholdelse av verdipapirhandelloven hva gjelder offentliggjøring av kursrelevant informasjon og eventuelt andre bestemmelser om informasjonsplikt overfor markedet. Overholdelse av denne plikten går foran avtaler om konfidensialitet mellom Finansfondet og banken. For øvrig har Finansfondet etter avtalen rett til å offentliggjøre avtalen helt eller delvis. Banken kan ikke offentliggjøre avtalen uten samtykke fra fondet. Banken er imidlertid i avtalen gitt rett til å la kredittbyråer og motparter i forbindelse med opplåning og andre transaksjoner, få innsyn i avtalen forutsatt at disse blir underlagt vanlige konfidensialitetsplikter.

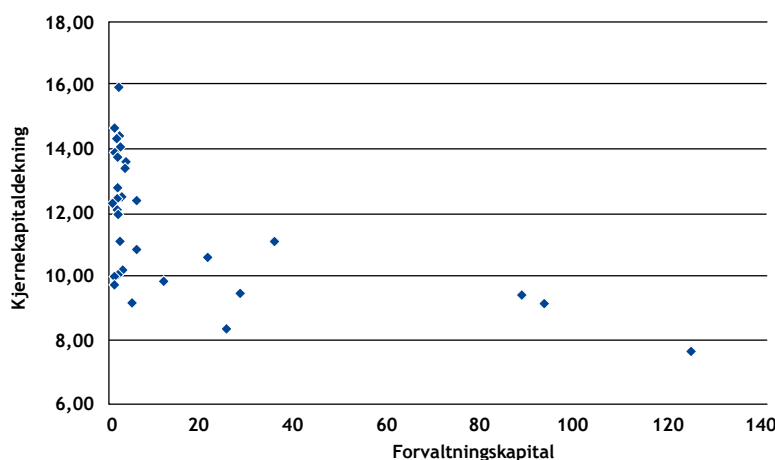
Innløsning har Finansfondet generelt regulert slik at banken, dersom den ikke innløser hele kapitalinnskuddet, bare har anledning til å innløse partielt tre ganger før det må innløses i sin helhet. Hver enkelt innløsning skal minst utgjøre 20 prosent av kapitalinnskuddet, og etter hver innløsning skal minst 30 prosent gjenstå. Fondsobligasjonene kan innløses fra hvilket som helst tidspunkt. Preferansekapitalen kan derimot ikke innløses før etter tre år. Innløsning krever uansett Finanstilsynets samtykke. Finansfondet kan konvertere preferansekapitalen til ordinær egenkapital dersom utestående preferansekapital utgjør 50 prosent eller mer av bankens balanseførte egenkapital, eller preferansekapitalens andel av balanseført egenkapital har økt med 33 prosent eller mer etter at preferansekapitalen ble registrert. Fondsobligasjonen kan ikke innløses av fondet og er derfor i prinsippet evigvarende.

Dersom banken ikke innløser fondsobligasjonen og den ikke blir helt nedskrevet, kan den i henhold til avtalen noteres på regulert marked fem år etter at kapitalinnskuddet ble gjennomført. Før dette tidspunktet kan ikke fondsobligasjonen omsettes. Banken har etter 5 år i henhold til avtalen plikt til å legge til rette for omsetning, bl.a. ved å sørge for best mulig likviditet, herunder å inngå avtale med tillitsmannsordninger. De spesielle vilkår i avtalen som følger av de spesielle offentlige interessene Finansfondet skal ivareta, vil bortfalle ved videreomsetning. De vilkår som er vesentlige for fondsobligasjonens tapsbærende evne kan imidlertid ikke på noen måte svekkes.

Finansfondet offentliggjorde på sin hjemmeside 2. juli 2009 at standardavtalene var forelagt Finansdepartementet og at departementet ikke hadde merknader til avtalene. Standardavtalene ble ikke offentliggjort på det tidspunktet av hensyn til forhandlingene med bankene. Standardavtalene er imidlertid vedlagt denne årsberetningen.

3.3 Søknadsvurderingene

Finansfondet mottok 34 søknader om kapitalinnskudd fra norske banker innen fristen 30. september 2009. De 34 søkerbankene utgjorde om lag 15 prosent av den samlede forvaltningskapitalen i norske banker. Hver fjerde sparebank søkte om kapital fra fondet, og de utgjorde omtrent halvparten av forvaltningskapitalen til norske sparebanker. Hver fjerde forretningsbank søkte også. Flere av de store regionbankene søkte om kapital fra Finansfondet. Alle bankene søkte om fondsobligasjoner. To av bankene søkte i tillegg om preferansekapital. Figur 2 viser forvaltningskapital og kjernekapitaldekning til søkerbankene.

Figur 2
Forvaltningskapital
(i milliarder kroner)
og kjernekapital-
dekning (i prosent)
til de 34 søker-
bankene.

Kilde:
Statens finansfond.

Prosess

Nesten alle søknadene ble levert i siste halvdel av september. Det var flere grunner til at bankene valgte å vente med å søke til tett oppunder søknadsfristen. Bankene som søkte måtte i følge Forskrift om Statens finansfond levere inn revisorgodkjente kvartalsregnskap. Dette kravet ble kjent omtrent samtidig med at bankene presenterte 1. kvartalstallene for 2009. Mange banker ventet derfor med å søke til revisorgodkjente 2. kvartalstall forelå. Fondet åpnet imidlertid for at bankene kunne basere søknadene på 1. kvartalstall, og så ettersende reviderte 2. kvartalstall. Bare et fåtall av bankene benyttet denne muligheten. En annen grunn til at bankene valgte å vente med å søke var at de ønsket å se hva andre banker gjorde. En tredje grunn var at kapitalmarkedene var i stadig bedring gjennom våren og sommeren 2009. Bankene ønsket derfor å se an om det som et alternativ til Finansfondet var mulig å hente kapital i markedene til en akseptabel pris.

Finansfondet behandlet søknader om kapitalinnskudd fortløpende, men ga prioritet til banker som var viktige for finansiell stabilitet. Første steg i søknadsbehandlingen var å kontrollere at innsendt søknad og regneark inneholdt tilstrekkelig informasjon. Banker som ikke hadde datasystemer tilrettelagt for nøyaktig de data som ble forespurt, fikk anledning til å levere et noe mindre omfattende datamateriale.

Etter en foreløpig vurdering av bankens søknad, med spesiell vekt på kapitalbehov og risikoklassifisering, ble de fleste bankene kalt inn til møte med Finansfondet for ytterligere avklaring av bankens stilling og søknad. I møtene redegjorde bankene nærmere for forhold av spesiell interesse for Finansfondet, og fondet presenterte bankene for et avtaleutkast. For noen banker var det ikke behov for et møte fordi det var tilstrekkelig med skriftlige svar på de spørsmål Finansfondet hadde til søknaden.

Kapitalbehov

Forskrift om Statens finansfond setter regler for hvor mye bankene kan oppkapitaliseres. Det er sentralt at kapitalinnskuddet bidrar til å styrke banken og bedrer dens evne til å opprettholde normal utlånsvirksomhet. Finansfondet har i behandlingen av søknadene vurdert hvorvidt omsøkt kapital er i overensstemmelse med regelverket. Dersom banken søkte om kapitalinnskudd utover grensene i forskriften, ble kapitalinnskuddet avkortet. Hvis Finansfondet vurderte om det kunne være behov for mer kapital enn omsøkt, ble dette tatt opp med søkerbanken. Finansfondet har i vurderingen av bankenes kapitalbehov lagt betydelig vekt på søkerbankenes individuelle kapitalbehov, vurdert etter fem kriterier:

1. Kapitalbehovet beregnet i bankens egen ICAAP⁵ sammenliknet med bankens budsjetterte kjernekapital i perioden 2009–2011.

⁵ Internal Capital Adequacy Assessment Process er bankens vurdering av eget kapitalbehov som regelmessig sendes inn til, og kommenteres, av Finanstilsynet.

2. Finanstilsynets vurdering av bankens ICAAP.
3. Bankens kjernekapitaldekning sammenliknet med gjennomsnittlig kjernekapitaldekning for banker med tilsvarende forvaltningskapital.
4. Kredittvurderingen av banken fra offisielle kredittvurderingsbyråer eller fra andre markedsaktører.
5. Bankens kjernekapitaldekning ved utgangen av 2011 i Finansfondets stresstest i forhold til det regulatoriske minstekravet på 4 prosent.

I vurderingen av kapitalbehovet har Finansfondet lagt vesentlig vekt på bankens ICAAP og Finanstilsynets vurdering av denne (kriterium 1 og 2). I ICAAP-vurderingen av en banks kapitalbehov legges det bl.a. vekt på bankens størrelse, finansielle stilling og risikoeksponering samt lokale forhold. Små lokale banker kan for eksempel ha et betydelig kapitalbehov fordi det i lokale markeder kan være vanskelig å oppnå en diversifisert utlånsportefølje. Mindre banker har også ofte vanskeligere tilgang til kapitalmarkedene. Det øker likviditetsrisikoen og dermed behovet for kapital til ekstra likviditetsbuffer. I søknadene har flere lokale banker også nevnt at de har møtt større utlånssetterspørsel enn vanlig som følge av at nasjonale og regionale banker har redusert utlånene i deres distrikt. Dette øker lokalbankenes kapitalbehov ytterligere. Små banker kan derfor ha et kapitalbehov som ligger vesentlig over kapitalbehovet til store banker.

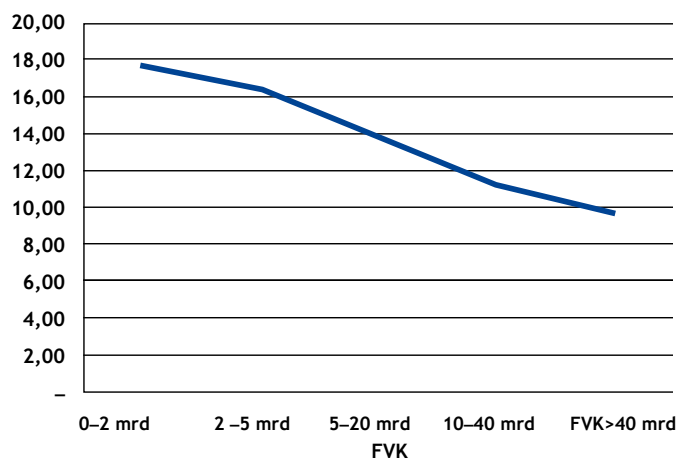
De store nordiske bankene er i løpet av det siste året oppkapitalisert til en kjernekapitaldekning på 10–12 prosent.⁶ I den danske ordningen for statlig kapitaltilførsel skal alle søkerbanker oppkapitaliseres til minimum 12 prosent. Utviklingen i de nordiske landene innebærer at lokale og regionale norske banker kan ha behov for en kjernekapitaldekning som er høyere enn 12 prosent.

En bank med kjernekapitaldekning som er en del lavere enn gjennomsnittlig kjernekapitaldekning for banker med tilsvarende størrelse, vil kunne ha behov for mer kapital for å være konkurransedyktig i kapitalmarkedene (kriterium 3). I figur 3 ser vi at de små bankene i gjennomsnitt har betydelig høyere kjernekapitaldekning enn de store bankene. De minste bankene vil derfor kunne ha kapitalbehov selv om kjernekapitaldekningen i utgangspunktet er høyere enn 12 prosent.

⁶ Kilder:
IMFs Global Financial
Stability Report Oct. 2009,
HSBC Bank
Sector Support Update
Feb 2009 og Bloomberg.

Figur 3
Gjennomsnittlig
kjernekapital-
dekning (i prosent)
til alle norske banker
gruppert etter
størrelse på for-
valtningskapitalen
(FVK)).

Kilde: Norges Bank.

I analysene av kapitalbehov har Finansfondet sett på kredittvurdering fra offisielle kredittvurderingsselskaper eller fra norske verdipapirforetak. Faktorer som vurderes i forhold til kapitalbehov (kriterium 4) er oppnådd kredittvurdering i forhold konkurrenter, nylige endringer i vurderingen og utsiktene fremover.

En vanlig måte å vurdere en banks kapitalbehov på er å se på hvordan kjernekapitaldekningen utvikler seg i en stresstest (kriterium 5).⁷ Alle søkerbanker har derfor måttet rapportere resultatene fra en stresstest for perioden 2009–2011 som Finansfondet publiserte på sin hjemmeside. Denne stresstesten var hentet fra Norges Banks rapport om Finansiell Stabilitet 1/09. I vurderingen av bankens kapitalbehov ble det særlig lagt vekt på utviklingen i kjernekapitaldekningen fram mot utgangen av 2011 i stresstestscenariet.

Et hovedmål for Finansfondet har vært å sette bankene i stand til å opprettholde normal utlånsvirksomhet. Normal utlånsvirksomhet innebærer vanligvis utlånsvekst om lag på nivå med kredittveksten i Norge. Norges Bank anslår i Finansiell Stabilitet 2/09 årlig kredittvekst i husholdninger og foretak i 2010 og 2011 til omlag 5 prosent. Kredittveksten vil naturligvis også være avhengig av mer spesifikke forhold i den regionen banken opererer. Finansfondet har derfor valgt å sette en øvre grense for den planlagte utlånsveksten som kan finansieres med kapitalinnskudd fra fondet. Grensen er satt til 10 prosent.

Risikoklassifisering

Bankene skal i følge Forskrift om Statens finansfond § 10 plasseres i en av tre risikoklasser ut fra hvilken kredittvurdering banken har. Finansfondet har utviklet en modell for risikoklassifisering av søkerbanker som ikke hadde en kredittvurdering fra de offisielle kredittvurderingsselskapene. Modellen ble ved hjelp av finansielle forklaringsfaktorer estimert slik at kredittvurderingen skulle gjenspeile kredittvurderingen til banker med offisiell kredittvurdering. Klassifiseringen bygger på bankenes 2008-regnskaper. Men i de tilfeller der det har vært større endringer i regnskapstallene, er kredittvurderingen oppdatert med basis i regnskap pr. 1. halvår 2009. Den endelige beslutning om risikoklasse har tatt utgangspunkt i resultatene fra modellen, men fondet har også sett hen til kredittvurderinger fra norske verdipapirforetak.

3.4 De faktiske kapitalinnskuddene

Finansfondet mottok 34 søknader om kapitalinnskudd i norske banker på til sammen 6,8 milliarder kroner. Etter at seks av bankene trakk sine søknader, ble det tegnet fondsobligasjoner i 28 banker på til sammen vel 4,1 milliarder kroner. En bank tegnet preferansekapital for knapt 27 millioner kroner. Den første utbetalingen ble foretatt fra Finansfondet 30. september 2009 og den siste 17. desember 2009. Bankene som ble tildelt kapital fra Finansfondet, representerer 14 prosent av forvaltningskapitalen i norske banker og 21 prosent av antall banker. I tabell 1 gis en oversikt over viktige kjennetegn ved de bankene som har mottatt kapital fra Finansfondet.

⁷ I IMF's Global Financial Stability Report fra oktober 2009 heter det: «Official stress tests are important instruments through which the condition of banks can be diagnosed in order to design appropriate strategies for recapitalization of viable banks and for careful resolution of nonviable banks.»

Tabell 1
Oversikt over
banker med
kapitalinnskudd.
Forvaltningskapital
og kjernekapital-
dekning gjelder for
utgangen av
2. kvartal.¹⁾

Kilde:
Statens finansfond.

Bank	Innskudd Mill kr.	Risiko- klasse	Forvaltnings- kapital Mill kr	Kjernekapital- dekning før innskudd	Anslått kjernekapital- dekning etter innskudd	Anslått økning i kjernekapital- dekning. Prosentpoeng
Aurskog Sparebank	60,0	3	6 214	12,39 %	14,33 %	1,94 %
Bamble og Lange- sund Sparebank	30,0	3	3 130	10,19 %	11,90 %	1,71 %
Blaker Sparebank	20,0	3	2 257	11,96 %	13,78 %	1,82 %
Bud, Fræna og Hustad Sparebank	25,0	3	2 307	13,72 %	15,69 %	1,97 %
Gjerstad Sparebank	18,0	3	1 390	9,73 %	11,99 %	2,26 %
Grong Sparebank	22,0	3	1 912	12,85 %	14,84 %	1,99 %
Hjelmeland Sparebank	30,5	3	2 503	10,09 %	12,09 %	2,00 %
Hol Sparebank	25,0	3	2 338	12,26 %	14,18 %	1,92 %
Holla og Lunde Sparebank	41,0	3	3 992	13,62 %	15,61 %	1,99 %
Indre Sogn Sparebank	33,0	3	3 144	12,52 %	14,51 %	1,99 %
Klepp Sparebank	75,0	3	6 290	10,80 %	12,73 %	1,93 %
Kvinesdal Sparebank	31,5	3	2 646	11,10 %	13,10 %	2,00 %
Lillestrøm Sparebank	60,0	3	6 129	8,77 %	10,62 %	1,85 %
Nes Prestegjelds Sparebank	96,8	3	5 252	8,64 %	11,62 %	2,98 %
Rørosbanken	40,0	3	3 769	13,41 %	15,38 %	1,97 %
Sandnes Sparebank	450,0	3	28 429	8,90 %	11,07 %	2,17 %
Selbu Sparebank	28,0	3	2 483	14,36 %	16,31 %	1,95 %
Seljord Sparebank	20,0	3	1 680	12,12 %	14,05 %	1,93 %
Soknedal Sparebank	13,0	3	1 223	14,64 %	16,57 %	1,93 %
SpareBank 1 Buskerud-Vestfold	200,0	3	21 508	10,31 %	11,92 %	1,61 %
Sparebank 1 SMN	1 250,0	2	89 716	8,58 %	10,70 %	2,12 %
Sparebanken Sør	400,0	2	35 406	10,82 %	12,82 %	2,00 %
Sparebanken Vest	960,0	2	92 499	8,52 %	10,51 %	1,99 %
Tinn Sparebank	25,0	3	2 398	12,79 %	14,74 %	1,95 %
Totens Sparebank	132,0	3	11 985	9,81 %	11,81 %	2,00 %
Vegårshei Sparebank	9,0	3	823	12,33 %	14,33 %	2,00 %
Verdibanken ASA	15,0	3	1 528	10,24 %	11,98 %	1,74 %
Ørland Sparebank	24,0	3	2 345	15,92 %	17,89 %	1,97 %
Sum/FVK veid gjennomsnitt	4 133,8		345 296	9,51 %	11,54 %	2,03 %

1) For Nes Prestegjeld Sparebank og Sparebanken Vest gjelder tallene for utgangen av 1. kvartal.

Det følger av Forskrift om Statens finansfond at det er et særskilt krav til dokumentasjon av kapitalbehovet for banker som søker om kapitalinnskudd som bringer kjernekapitaldekningen over 12 prosent, eller som utgjør mer enn 2 prosentpoengs økning i kjernekapitaldekningen. Det følger av tabell 1 at 18 banker har en kjernekapitaldekning over 12 prosent etter kapitalinnskudd, og at 4 banker har fått en økning i kjernekapitaldekningen på mer enn 2 prosentpoeng.

Alle bankene har valgt seks måneders statskassevekselrente som referanserente. Tre banker ble plassert i risikoklasse 2 med et rentepåslag på 5,5 prosentpoeng. De øvrige 25 bankene ble plassert i risikoklasse 3. Rentepåslaget for fondsobligasjoner i denne klassen er 6 prosentpoeng og for preferansekapitalinstrumentet 7 prosentpoeng. Det var bare to banker som hadde kreditt-rating fra offisielle kredittvurderingsselskaper. De andre bankene er risikoklassifisert basert på den metoden Finansfondet har utviklet.

Virkningene av kapitalinnskuddene

Formålet med Finansfondet har vært å bidra med kjernekapital til norske banker for å styrke dem og sette dem bedre i stand til å opprettholde normal utlånsvirksomhet. Tabell 1 viser at kapitalinnskuddene fra Finansfondet økte bankenes kjernekapitaldekning med i gjennomsnitt 2 prosentpoeng, fra 9,5 prosent til 11,5 prosent. Dette har styrket bankenes soliditet.

Det følger av tabell 2 at utlånsveksten til de bankene som mottok kapital fra Finansfondet i gjennomsnitt var nær null i tolv månedersperioden fram til 30. juni 2009. Omtrent hver tredje bank hadde negativ utlånsvekst i denne perioden. I tabell 2 vises også gjennomsnittlig forventet utlånsvekst i 2010 og 2011 for de aktuelle bankene. Det følger av tabellen at bankene planlegger merkbart høyere utlånsvekst med kapitalinnskudd enn uten. Kapitalinnskudd fra fondet har dermed bidratt til at bankene kan opprettholde normal utlånsvekst.

Utlånsvekst i prosent (vektet) siste 12 måneder	30.06.2009	31.12.2010	31.12.2011
Med kapitalinnskudd		6,52%	7,77%
Uten kapitalinnskudd	0,41%	1,77%	4,57%
Prosentpoeng økning m/innsk		4,76%	3,21%

Bankene som mottok kapitalinnskudd fra Finansfondet er pålagt å rapportere om utviklingen i kredittpraksis hvert halvår. Fristen for den første rapporteringen var 31. januar 2010. Denne rapporteringen viser at bankene i gjennomsnitt har lettet sin kredittpraksis i andre halvår 2009 sammenliknet med første halvår. Den viktigste årsaken til lettelsen i kredittpraksis er utviklingen i bankenes kapitaldekning.

Norges Bank gjennomfører hvert kvartal en undersøkelse om kredittpraksis hos et utvalg av de største bankene. Denne viser at bankene lettet sin kredittpraksis i tredje og fjerde kvartal 2009, jf. figur 1. Figur 4 viser hvilke faktorer som har bidratt til denne lettelsen. Det følger av figuren at endringer i bankenes kapitaldekning er en av de viktigste årsakene til lettelsen i kredittpraksisen.

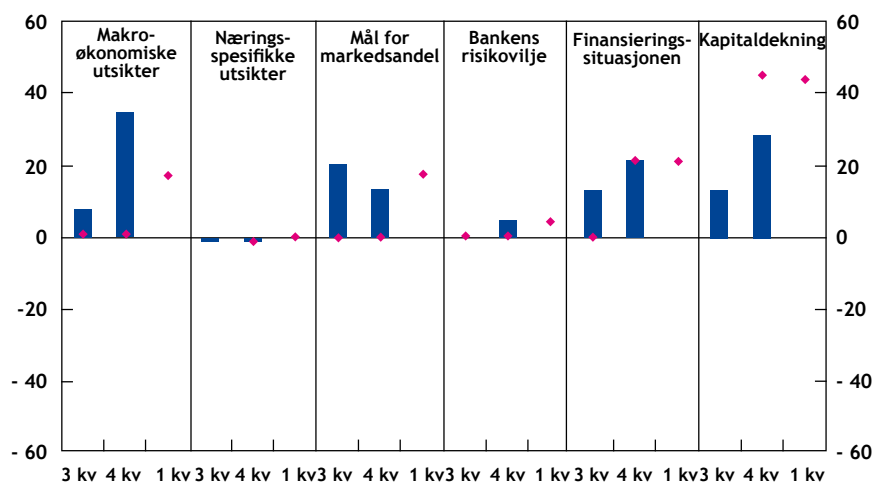
Både Finansfondets egen kartlegging av bankenes kredittpraksis og Norges Banks undersøkelse av kredittpraksis kan tyde på at norske bankers tilgang til kjernekapital i bl.a. Finansfondet har bidratt til lettelser i kredittpraksis.

Tabell 2
Forventet
tolvmåneders
utlånsvekst
med og uten
kapital-
innskudd.

Kilde:
Statens finansfond.

Figur 4
Faktorer som påvirker kredittpraksisen overfor foretak i 2009. Se fotnote 1 for nærmere forklaring av skalaen.

Kilde: Norges Bank.

Finansfondet og kapitalmarkedene

Finansfondet ble etablert med en ramme på 50 milliarder kroner. Med en slik størrelse ville det være mulig å øke kjernekapitaldekningen i norske banker med 3,5 prosentpoeng gitt at ingen banker skulle oppkapitaliseres til mer enn 12 prosent kjernekapitaldekning. Dersom taket på 12 prosent ble fjernet, ville rammen gjøre det mulig å oppkapitalisere alle norske banker med 3 prosentpoeng. Da alle kapitalinnskuddene var gjennomført, viste det seg at drøyt 8 prosent av rammen ble brukt. Det er naturlig at en liten del av rammen ble brukt når den økonomiske krisen ikke ble så dyp i Norge som man kunne frykte, og kapitalmarkedene bedret seg raskere enn antatt. Det var imidlertid viktig for tilliten til bankene at rammen var stor nok slik at alle banker kunne få dekket sitt behov for kapital om nødvendig. Etableringen av Finansfondet gjorde det dessuten mulig for bankene å avvente utviklingen i kapitalmarkedene før de bestemte seg for hvordan kjernekapital eventuelt skulle økes. Fondet har derfor vært en trygghetsfaktor for alle norske banker i en periode der kapitalmarkedene ikke har fungert normalt.

Utviklingen i kapitalmarkedene gjennom finanskrisen kan illustreres ved å se på utviklingen i renten på private fondsobligasjoner. Denne kan sammenliknes med renten på Finansfondets fondsobligasjon. Før finanskrisen kunne norske banker emitte fondsobligasjoner i markedet til et rentepåslag på rundt 1–2 prosentpoeng over NIBOR⁸. Dette skyldtes både at tilliten til norske bankers soliditet var god, men også at investorene tok lite betalt for å ta risiko. Finanskrisen førte til en kraftig økning i rentepåslaget på fondsobligasjoner. Det ble skapt usikkerhet om hvor solide bankene var, og investorene ville ha bedre betalt for å ta risiko. Høsten 2008 og våren 2009 var det ingen norske banker som utstedte fondsobligasjoner. Usikkerheten var for stor. Etableringen av Finansfondet har bidratt til å redusere denne usikkerheten. Tilliten til bankene har økt, og dette har bidratt til å redusere rentepåslagene på fondsobligasjoner. De første utstedelsene av fondsobligasjoner fra norske banker i 2009 skjedde etter sommeren til rentepåslag på rundt 7 prosentpoeng over NIBOR. Mot slutten av 2009 var rentepåslaget falt til rundt 5 prosentpoeng. Siden statsrenten er lavere enn NIBOR, betyr det at Finansfondets fondsobligasjoner prises med et rentepåslag i størrelsesorden 4,5–5,5 prosentpoeng i forhold til NIBOR. Det er på linje med prisene på private fondsobligasjoner mot slutten av 2009. Dette viser at Finansfondets fondsobligasjoner har hatt en riktig prising. Rentene var lavere enn hva bankene kunne få i markedet da finanskrisen var på sitt verste. Men rentene vil ventelige være høyere enn det bankene kan få i kapitalmarkedene når disse igjen fungerer normalt. På denne måten har Finansfondet bygget en bro fra dårlig fungerende kapitalmarkeder til mer normalt fungerende kapitalmarkeder.

⁸ NIBOR

– Norwegian Inter Bank Offered Rate.

Valget mellom de to kapitalinstrumentene

Både fondsobligasjoner og preferansekapital godkjennes som kjernekapital, jf. bestemmelsene i kapitaldekningsregelverket. Preferansekapitalen ligger nærmest egenkapital i kvalitet. Fondsobligasjoner kan maksimalt utgjøre 20 prosent av bankens kjernekapital. Det er ingen slik begrensning på preferansekapitalinstrumentet. Selv om preferansekapitalen i kapitaldeknings-sammenheng har noen fordeler, er det fondsobligasjoner som i hovedsak er blitt etterspurt.

Det skyldes trolig:

- Rentepåslaget på fondsobligasjonen er ett prosentpoeng lavere enn for preferansekapital-instrumentet. For banken blir denne forskjellen enda større fordi renten på fondsobligasjonen kan kostnadsføres, mens utbytte til preferansekapitalen tas av beskattet overskudd.
- Fondsobligasjonen er mer fleksibel kapital. Den kan tilbakebetales med en måneds varsel, mens preferansekapitalen må holdes i minst tre år. Dette kan ha vært et viktig moment for banker som vil sikre seg kjernekapital, samtidig som de vil ha friheten til å kunne tilbakebetale kapitalinnskuddet fra Finansfondet når kapitalmarkedene normaliseres.
- Fondsobligasjonsavtalen inneholder ikke avtale om tvungen konvertering til egenkapital dersom instrumentet ikke innløses. Bankene trenger dermed ikke på forhånd ta stilling til en eventuell utvanning av eksisterende eiere. Preferansekapitalen er dessuten et mer komplekst instrument med innebygde opsjoner.
- Konsekvensene av finanskrisen viste seg etter hvert å bli mindre enn fryktet for norske banker. Det førte til at bankene ble mindre opptatt av kjernekapitalens tapsbærende evne, og at de også var mer komfortable med en noe lavere oppkapitalisering. Begge deler innebærer at fondsobligasjonen i større grad kunne tilfredsstillte bankenes behov for kjernekapital.

3.5 Oppfølging av kapitalinnskuddene

For å sikre at kapitalinnskuddet benyttes i tråd med formålet med ordningen, skal Finansfondet overvåke bankens utlån, retningslinjer for utlån, kostnadsutvikling mv. Finansfondet må også som investor vurdere den løpende risikoen ved investeringen, herunder den finansielle utviklingen til banken. Fondet har i utgangspunktet basert overvåkingen på offentlig tilgjengelig informasjon. Overvåkingen av utlån krever informasjon om sammensetningen av utlånsporteføljen, herunder fordeling på utlånstype, sektor, næring og geografi. Dette er informasjon som Finansfondet innhenter gjennom tilgang til bankens regnskaper og deres rapportering til bankstatistikken som Statistisk sentralbyrå har ansvar for. Det er inngått avtale med hver enkelt bank og Finanstilsynet om at Finansfondet skal få oversendt økonomiske data fra bankenes kvartalsvise rapportering til bankstatistikken.

Oppfølging av bankens utlånspolitikk, kredittstrategi, lønns-, utbytte- og gavepolitikk krever særskilt rapportering til Finansfondet. Fondet har ved etablering av den særskilte rapporteringen, lagt vekt på hensynet til både forsvarlig oppfølging av kapitalinnskuddene og hensynet til bankenes rapporteringsbyrde. Omfanget av rapporteringen er begrenset, jf. skjemaet for elektronisk rapportering som ligger på Finansfondets hjemmeside.

I tillegg til den regulære rapporteringen, vil Finansfondet følge opp bankene gjennom innkreving av renter, ta stilling til forespørsler fra bankene og følge opp eventuelle uregelmessigheter i forhold til avtalene.

4. Resultatregnskap og balanse

Finansfondet ble etablert med en egenkapital på 50 000 mill. kroner som ble plassert på en ikke-rentebærende konto i Norges Bank. Fondets kapitalinnskudd i banker var på til sammen 4 133 799 990 kroner. De påløpte renteinntektene fra kapitalinnskuddene i bankene var i 2009 på 48 629 210 kroner. Det følger av forskriften for Finansfondet at banken bare skal betale renter dersom bankens resultat etter skatt er positivt. To av bankene som har fått kapitalinnskudd hadde underskudd i 2009. Det betyr at renteinntektene fra de to bankene på rundt 450 000 kroner må avskrives. Rentene for 2009 skal innbetales når forstanderskapet har fastsatt bankens årsresultat, noe som normalt skjer i løpet av februar/mars 2010.

Finansfondet hadde i 2009 et driftsbudsjett på 25 mill. kroner. De samlede driftskostnader var på 21,3 mill. kroner.

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2009 er satt opp under denne forutsetning.

5. Organiseringen av Finansfondet

5.1 Styret og administrasjon

Styret består av tre medlemmer og to varamedlemmer. Advokat Endre Skjørestad er styreleder, advokat Bjørg Ven nestleder og professor Thore Johnsen styremedlem. Fagdirektør Anna Rømo og førsteamanuensis Jøril Mæland er varamedlemmer. Ved utnevnelsen av styret ble det lagt vekt på at styret samlet sett har høy kompetanse innen fagområdene økonomi og jus, og at de er i besittelse av regnskaps- og revisjonsrettslig kompetanse. For å unngå interessekonflikter ble det også lagt vekt på at styret har tilstrekkelig uavhengighet til banksystemet. Styret ble utnevnt i statsråd 6. mars 2009. Det har vært avholdt 21 styremøter i 2009.

Styret ansatte Birger Vikøren som administrerende direktør i Finansfondet 9. mars 2009. I tillegg har Eystein Kleven (juridisk direktør), Sindre Weme (finansdirektør), Wenche Ødegaard (administrasjonssjef), Henrik Andersen (rådgiver) og Anders Hole (rådgiver) arbeidet i fondets administrasjon i tidsbegrensete engasjementer.

Fondet ble etablert som en helt selvstendig organisasjon. Det innebar at det måtte bygges opp egne lønns- og regnskapssystemer, arkivsystemer og IT-løsninger. Alle disse administrative funksjonene ble utkontraktert.

5.2 Eksterne rådgivere

Ved etableringen av Finansfondet var det en prioritert oppgave å engasjere eksterne juridiske og finansielle rådgivere. Eksterne rådgivere skulle bistå med spisskompetanse til fondet samtidig som tilgang til slike rådgivere ville gi fondet fleksibilitet til å håndtere en varierende arbeidsbelastning. Selv om fondet i valget av finansielle og juridiske rådgivere var unntatt fra forskriften om offentlige anskaffelser, var det underlagt Lov om offentlige anskaffelser. Det ble derfor utarbeidet en anbudsinvitasjon med beskrivelse av hva slags rådgivningstjenester fondet hadde behov for, og hvilke kriterier som ville brukes i valget av rådgivere. Anbudsinvitasjonen ble sendt ut 30. mars med svarfrist 8. april 2009. Invitasjonene ble sendt til 21 norske og internasjonale verdipapirforetak og 7 norske advokatfirmaer. Fondet fikk svar fra 16 verdipapirforetak og 5 advokatfirmaer. 5 advokatfirmaer og 5 verdipapirforetak ble kalt inn til intervju.

Ved valg av rådgivere ble det lagt vekt på i) kunnskap og erfaring fra strukturering og kapitalisering av banker, ii) kunnskap om norske banker og reguleringen i den norske banksektoren, iii) nivå og struktur på rådgivningshonorarer og iv) potensielle interessekonflikter. Ved vurdering av internasjonale verdipapirforetak ble det i tillegg lagt vekt på erfaring fra å bistå europeiske myndigheter i tilsvarende kapitaliseringsprogram som den norske ordningen.

Finansfondet valgte en norsk og en internasjonal finansiell rådgiver. Den norske rådgiveren var sentral i forhandlingene med bankene. I tillegg ble den norske rådgiveren brukt til å vurdere kapitalbehov og til å risikoklassifisere banken. Den internasjonale rådgiveren fikk hovedansvaret for å strukturere kapitalinstrumentene og å være rådgiver for fondet når det gjaldt prosess og andre relevante forhold ved kapitaliseringsprogrammet.

Fondet valgte Wikborg Rein som juridisk rådgiver og Pareto Securities og UBS som finansielle rådgivere. I tillegg ble Gudmund Knudsen i BAHR engasjert for å utrede noen spesielt avgrensede juridiske problemstillinger.

5.3 Risikostyring og internkontroll

Finansfondet skal følge internkontrollforskriften, med unntak av kravet om internrevisjon iht. § 9. Internkontrollens utforming og dimensjonering skal tilpasses fondets virksomhetsområder, risikoprofil og aktivitetsomfang.

Finansfondet har gjennomført en helhetlig risikovurdering. Risikovurderingen har skjedd ved at:

- Fondets viktigste aktiviteter defineres
- For hver aktivitet defineres overordnede mål og risikoforhold
- For hvert risikoforhold identifiseres risikoreducerende tiltak. Risikoforholdene vurderes ut fra sannsynlighet for at risikoforholdet inntreffer, og potensielle konsekvenser

Risikovurderingene sammenfattes til en overordnet risikoanalyse for fondet.

Administrasjonen har gjennom året aktivt søkt å redusere risikoen i fondet gjennom en rekke tiltak. Det er etablert styrende dokumenter (retningslinjer for kapitalinnskudd, etiske retningslinjer, retningslinjer for utkontraktering, retningslinjer for handel med finansielle instrumenter og administrasjonshåndbok) som styret i Finansfondet har godkjent. Det er også etablert en compliance funksjon i fondet. Dette er en kontrollfunksjon som skal bidra til å sikre at fondet oppfyller sine forpliktelser etter relevante lover og regler, samt regelmessig vurdere om de etablerte retningslinjer, prosedyrer og tiltak er tilstrekkelige. Compliance funksjonen er utkontraktert til KPMG. I 2009 har compliancearbeidet hovedsakelig bestått av å kontrollere rutiner og dokumentasjon i forbindelse med behandling av søknader fra banker. Det er foretatt tester på søknadene fra utvalgte banker. Testingen har ikke vist vesentlige avvik. I tillegg har compliance funksjonen testet administrative prosedyrer knyttet til lønnsutbetalinger og anskaffelser. Testingen avdekket ingen vesentlige brudd på retningslinjene.

Finansfondet mener at de iverksatte tiltakene er adekvate for å håndtere den risikoen fondet står overfor.

5.4 Revisjon

Finansfondet har revisjonsplikt etter revisorloven. Finansdepartementet utnevner fondets eksterne revisor. Departementet fastsetter også ekstern revisors godtgjørelse. Deloitte har vært ekstern revisor for fondet i 2009.

Riksrevisjonen har ansvaret for regnskapsrevisjonen av statlig kapitalforvaltning. Riksrevisjonen bygger sitt arbeid på revisjon gjennomført av ekstern revisor.

5.5 Andre forhold

Arbeidsmiljøet i Finansfondet er godt. Det totale sykefraværet i fondet har i 2009 vært 0,07 prosent. Finansfondet påvirker ikke det ytre miljøet.

6. Utviklingen framover

Internasjonalt har store offentlige tiltakspakker mot finansnæringen, sammen med ekspansiv penge- og finanspolitikk, vært viktig for å dempe virkningene av finanskrisen. Det var en gradvis bedring i de internasjonale kapitalmarkedene gjennom andre halvår 2009. Risikopåslagene i disse markedene var ved inngangen til 2010 tilbake på nivåene fra før Lehman Brothers gikk overende i september 2008. Den globale økonomiske veksten ventes å tilta i 2010.

Norske banker har kommet bedre gjennom finanskrisen enn banker i andre land. Det skyldes dels at konjunkturtilbakeslaget i norsk økonomi ble mindre enn fryktet, og at myndighetene raskt iverksatte de nødvendige likviditets- og soliditetstiltak overfor norske banker. Norske bankers resultater var gode i både tredje og fjerde kvartal 2009. Det har blant annet sammenheng med at utlånstapene i norske banker har vært relativt lave. Utsiktene for norske banker i 2010 synes gode.

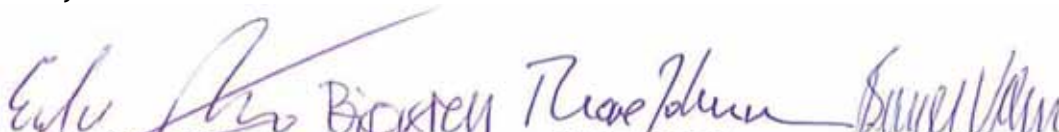
Finansfondet vil i 2010 følge opp de bankene som har fått kapitalinnskudd. Det gjelder både bankenes økonomiske utvikling og de særlige vilkårene som er knyttet til fondets kapitalinnskudd.

Bankene vil på sikt ønske å innløse kapitalinnskuddene fra Finansfondet. Finanstilsynet må godkjenne dette. Finanstilsynet vil kun godkjenne innløsning dersom bankens kapitaldekning og kjernekapitaldekning etter innløsningen er meget god, eller dersom kapitalen er erstattet av kapital av minst like god kvalitet. Hvor raskt bankene vil innløse kapitalinnskuddene, vil bl.a. avhenge av utviklingen i kapitalmarkedene og av mulige endringer i kravene til bankenes kjernekapital. I dag kan 15 prosent av kjernekapitalen bestå av private fondsobligasjoner, og ytterligere 20 prosent av fondsobligasjoner som Finansfondet eier. En del banker som har kapitalinnskudd fra fondet, kan ikke erstatte disse med private fondsobligasjoner siden rammen på 15 prosent allerede er utnyttet. Disse bankene kan skaffe kapital til å innløse fondets kapital-innskudd ved å holde tilbake overskudd, hente eierandelskapital i markedet eller vente på en utvidelse i grensen for private fondsobligasjoner.

I 2010 vil den faste bemanningen i fondet være administrerende direktør og administrasjonssjef. Det ventes at begge stillingene vil bli omgjort til deltidsstillinger i løpet av første halvår 2010.

Oslo 15. mars 2010

I styret for Statens finansfond

Endre Skjørestad   Bjørg Ven   Thore Johnsen   Birger Vikøren
Leder   Nestleder   Adm. direktør

Årsregnskap 2009

Statens finansfond

Resultatregnskap

Note Driftsinntekter og driftkostnader 2009

Driftstilskudd fra staten	25 000 000
Sum driftsinntekter	25 000 000

3 Lønnskostnad	5 241 024
5 Avskrivninger	82 773
4 Annen driftskostnad	15 927 371
Sum driftskostnader	21 251 168
Driftsresultat	3 748 832

Finansinntekter og finanskostnader

Renter på bankinnskudd	59 730
2,6 Annen finansinntekt	48 173 241
2,6 Annen finanskostnad	-48 173 241
Netto finansresultat	59 730
ÅRSRESULTAT	3 808 562

Overføringer

7 Avsatt til annen egenkapital	3 808 562
Overført fra annen egenkapital	0
Sum overføringer	3 808 562

Statens finansfond

Balanse pr. 31. desember

Note	Eiendeler	2009
	Anleggsmidler	
	Finansielle anleggsmidler	
5	Anleggsmidler	181 202
	Andre forskuddsbetalte driftskostnader	40 876
6	Kapitalinnskudd i banker	4 133 799 990
9	Konto i Norges Bank	45 866 200 010
	Sum finansielle anleggsmidler	50 000 222 078
	Sum anleggsmidler	50 000 222 078
	 Omløpsmidler	
9	Bankinnskudd	4 698 148
2,6	Andre fordringer	48 173 241
	Sum omløpsmidler	52 871 389
	SUM EIENDELER	50 053 093 467

Statens finansfond

Balanse pr. 31. desember

Note	Egenkapital og gjeld	2009
	Egenkapital	
	Innskutt egenkapital	
9	Kapitalinnskudd fra staten	50 000 000 000
	Sum innskutt egenkapital	50 000 000 000
	Opptjent egenkapital	
	Annen egenkapital	3 808 562
	Sum opptjent egenkapital	3 808 562
	Sum egenkapital	50 003 808 562
	Gjeld	
	Kortsiktig gjeld	
	Leverandørgjeld	241 123
	Skyldige offentlige avgifter	870 541
2,6	Annen kortsiktig gjeld	48 173 241
	Sum kortsiktig gjeld	49 284 905
	Sum gjeld	49 284 905
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	50 053 093 467

Oslo 15. mars 2010

I styret for Statens finansfond

			
Endre Skjørestad Leder	Bjørg Ven Nestleder	Thore Johnsen	Birger Vikøren Adm. direktør

Noter til regnskapet 2009

Note 1 Regnskapsprinsipper

Statens finansfond er et særlovsselskap. Finansdepartementet kan i forskrift utfylle eller fravike bestemmelser i regnskapsloven eller bokføringsloven. Det foreligger ikke en slik forskrift pr. i dag. Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk i Norge.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av langsiktig og kortsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom dette er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes ikke å være forbigående.

Annen kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

Finansielle eiendeler

Omfang av finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler består av fondsobligasjoner og preferansekapitalinstrumenter.

Tidspunkt for regnskapsføring

Fondsobligasjoner og preferansekapitalinstrumenter blir innregnet i balansen når Statens finansfond blir part i avtalen. Fraregning skjer når forpliktelse i avtalen er oppfylt eller opphører.

Måling og klassifisering

Første gangs regnskapsføring:

Fondsobligasjoner og preferansekapitalinstrumenter innregnes til anskaffelseskost. Transaksjonskostnader knyttet til kapitalinnskuddene kostnadsføres det året de påløper.

Etterfølgende måling:

Investeringene nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Nedskrivninger beregnes som forskjell mellom balanseført verdi og nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med lånets effektive rente.

Endring i balanseført verdi resultatføres.

Klassifisering

Investeringene er klassifisert som finansielle anleggsmidler.

Inntekter*Generelt*

Inntekt regnskapsføres når den er opptjent, altså når både risiko og kontroll i hovedsak er overført til mottaker. Inntektene regnskapsføres med verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet

Driftstilskudd

Statens finansfond fikk et tilskudd på kr 25 mill til å dekke driftsutgifter i 2009. Tilskudd fra staten presenteres under resultatlinjen Driftstilskudd fra staten.

Renteinntekter på fondsobligasjoner og utbytterente på preferansekapitalinstrument

Renteinntekter og utbytterenter (heretter kalt rente) presenteres under linjen andre fordringer. Finansfondet har krav på en årlig ikke-kumulativ rente på fondsobligasjon og preferansekapitalinstrument. Denne renten er satt med utgangspunkt i 6 måneders effektiv rente på statskasseveksler med tillegg av en individuelt bestemt margin. Finansfondet har bare rett på renter dersom bankens overskudd dekker rentebetalingen til fondet og kapitaldekningen etter betaling av renter er 0,2 prosentpoeng over enhver tids gjeldende minstekrav. Det gjøres derfor en løpende vurdering av sannsynligheten for at rentene kommer til å bli betalt.

Bankinnskudd

Konto i Norges Bank er presentert som Finansielt anleggsmiddel. Andre Bankinnskudd inkluderer bankinnskudd med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Pensjoner

De ansatte i Statens finansfond er i permisjon fra sine arbeidsgivere. For enkelte ansatte svarer Statens finansfond for pensjonspremien i permisjonstiden. Grunnet at arbeidsforholdet forventes å være kortvarig og at Statens finansfond er fri for pensjonsforpliktelser når de ansatte returnerer til arbeidsgiver etter endt permisjon balanseføres ingen pensjonsforpliktelser. Pensjonspremie kostnadsføres under linjen lønnskostnad.

Kostnader*Generelt*

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Rentekostnader til staten

Tilsvarende som opptjent utbytte og renteinntekt fra henholdsvis preferansekapitalinvesteringer og fondsobligasjoner.

Skatter

Statens finansfond er ikke skattepliktig for sin virksomhet i Norge.

Note 2 Inntekter

	2009
Renteinntekter fondsobligasjoner	47 823 831
Utbytterente preferansekapital	349 410
Avsatte renteinntekter til Staten	48 173 241
Netto inntekter på kapitalinnskudd	0

Note 3 Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelser

Lønnskostnad	2009
Lønn	4 305 764
Folketrygdavgift	592 214
Pensjonskostnader	147 513
Andre ytelser inkl. bl.a. kollektiv pensjon/AFP, fordel kommunikasjon, aviser	195 532
Sum	5 241 024

Antall ansatte i regnskapsåret: 5

Ytelser til ledende personer	Lønn	Pensjons- kostnader	Annen godtgjørelse
Daglig leder	1 059 987	–	7 229
Styret	739 110	–	–

Revisor

Godtgjørelse til Deloitte AS fordeler seg slik:	2009
Lovpålagt revisjon inkl. mva	177 625
Andre attestasjonstjenester inkl. mva	43 750
Skatterådgivning	–

Note 4 Driftskostnader

Spesifikasjon av annen driftskostnad	2009
Honorar juridisk og finansiell bistand	13 390 256
Honorar andre	1 118 056
Sum	14 508 312

Note 5 Varige driftsmidler

Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.

Anskaffelseskost 01.01.09	–
Tilgang kjøpte driftsmidler	263 976
Avgang	–
Anskaffelseskost 31.12.09	263 976
Akk. avskrivninger 31.12.09	–
Netto akk. og rev. nedskrivninger 31.12.09	82 773
Akk. avskr., nedskr. og rev. nedskrivninger 31.12.09	82 773
Bokført verdi pr. 31.12.09	181 203
Årets avskrivninger	82 773
Årets nedskrivninger	–
Årets rev. nedskrivninger	–
Økonomisk levetid	2 år
Avskrivningsplan	lineær

Note 6 Investeringer

Anleggsmidler	Anskaffelseskost	Balanseført-verdi
Fondsobligasjoner	4 107 000 000	4 107 000 000
Preferansekapitalinstrument	26 799 990	26 799 990
Sum kapitalinnskudd i banker	4 133 799 990	4 133 799 990
Opptjente renteinntekter fondsobligasjoner		48 279 800
Opptjent utbytterente preferansekapitalinstrument		349 410
Sum opptjente renteinntekter		48 629 210
Avskrevet tap		-455 969
Sum renteinntekter		48 173 241
Sum kapitalinnskudd og renteinntekter		4 181 973 231

Gjennomsnittlig rente vektet etter størrelsen på kapitalinnskuddene var i 2009 på 7,67 prosent. Rentene reguleres hver 6. måned. Avskrevet tap skyldes at to banker har negativt resultat etter skatt, og dermed ikke skal betale renter på kapitalinstrumentet.

Note 7 Egenkapital

Innskutt og opptjent egenkapital	Kapitalinnskudd fra staten	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.04.09	50 000 000 000	–	50 000 000 000
Årets endring i egenkapital:		3 808 562	3 808 562
Årets resultat		3 808 562	3 808 562
Egenkapital 31.12.09	50 000 000 000	3 808 562	50 003 808 562

Note 8 Pantstillelser og garantier m.v.

Statens finansfond har ingen pantstillelser eller garantier.

Note 9 Bankinnskudd

Bankinnskudd, kontanter o.l. omfatter bundne skattetrekksmidler med kr. 705 959,-. Konto i Norges Bank er rentefri.

Statens finansfond

Kontantstrømoppstilling

KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:	2009
Årsresultat	3 808 562
Endring i leverandørgjeld	241 123
Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	648 463
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	4 698 148
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER:	
Innbetalinger fra investeringer i finansielle anleggsmidler	0
Utbetalinger til investeringer i finansielle anleggsmidler	-4 133 799 990
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-4 133 799 990
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:	
Innbetaling av egenkapital	50 000 000 000
Tilbakebetaling av egenkapital	0
Utbetalinger av utbytte	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	50 000 000 000
Netto endring i bankinnskudd og konto i Norges Bank	45 870 898 158
Beholdning av bankinnskudd og konto i Norges Bank 01.01	0
Beholdning av bankinnskudd og konto i Norges Bank 31.12	45 870 898 158

Deloitte AS
Karenslyst allé 20
Postboks 347 Skøyen
N-0213 Oslo
Norway

Tlf: +47 23 27 90 00
Faks: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til Finansdepartementet

REVISJONSBERETNING FOR 2009

Vi har revidert årsregnskapet for Statens finansfond for regnskapsåret 2009, som viser et overskudd på kr 3.808.562. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift, og forslaget i årsregnskapet til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av fondets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av fondets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av fondets økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift og forslaget i årsregnskapet til anvendelse av overskuddet, er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo 15. mars 2010

Deloitte AS

Aase Aa. Lundgaard
statsautorisert revisor

Vedlegg

LOV 2009-03-06 nr 12

Lov om Statens finansfond

§ 1. Formål

Statens finansfond (Finansfondet) har til formål å bidra midlertidig med kjernekapital til norske banker for å styrke bankene og sette bankene bedre i stand til å opprettholde normal utlånsvirksomhet.

§ 2. Finansfondets kapital og statens ansvar

Finansfondets kapital bevilges av Stortinget. Fondet tilhører staten. Departementet fastsetter den årlige avkastningen av kapitalen som betales til staten.

Statens ansvar for Finansfondet er begrenset til den kapital fondet har til enhver tid.

§ 3. Organisasjon og ledelse

Finansfondet er et eget rettssubjekt. Finansfondet skal registreres i Foretaksregisteret.

Finansfondet ledes av et styre med tre medlemmer. Kongen oppnevner medlemmene og utpeker styrets leder og nestleder for en periode av tre år. Kongen oppnevner også to varamedlemmer.

Styremedlemmer og varamedlemmer skal ha godtgjøring som fastsettes av departementet.

Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten og påse at kontrollen med formuesforvaltning, regnskap og øvrig virksomhet er betryggende.

Aksjeloven § 6-17 gjelder tilsvarende for styret i Finansfondet.

Departementet fastsetter vedtekter for Finansfondet.

§ 4. Forvaltning av Finansfondets midler, departementets instruksjonsmyndighet mv.

Styret forestår forvaltningen av Finansfondets midler. Styret representerer Finansfondet utad og tegner dets firma. Styret kan gi fullmakt til å tegne fondets firma. Slik fullmakt kan også fastsettes i vedtektene.

Før styret treffer vedtak av særlig viktighet, skal saken skriftlig forelegges departementet.

Departementet kan i særlige tilfelle instruere styret skriftlig i enkeltsaker. Styret skal ha adgang til å uttale seg før departementet treffer slikt vedtak.

§ 5. Finansfondets plasseringer

Finansfondets midler kan plasseres på følgende måte:

- a) Erverv av kjernekapitalinstrumenter utstedt av norske banker, og rettigheter til slike. Departementet kan i forskrift fastsette at Finansfondet kan erverve kjernekapitalinstrumenter utstedt av morselskap i finanskonsern.
- b) Kontolån til staten.
- c) Betaling av avkastning til staten. Finansfondet kan ikke ta opp lån eller stille garanti for andres forpliktelser. Finansfondet kan påta seg slike forpliktelser som er nødvendig i forbindelse med ledelse og administrasjon av fondets virksomhet.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om hvilke kjernekapitalinstrumenter fondet kan investere i og om utforming av vilkår for statens kapitalinnskudd.

§ 6. Årsregnskap, årsberetning og meddelelse til Stortinget

Finansfondet skal hvert år utarbeide årsregnskap og årsberetning som skal sendes departementet innen utgangen av mars måned.

Bestemmelsene i regnskapsloven og bokføringsloven skal følges. Departementet kan i forskrift utfylle eller fravike bestemmelsene om regnskapsloven og bokføringsloven for Statens finansfond.

Meddelelse fra departementet til Stortinget om virksomheten i Finansfondet skal finne sted minst én gang hver stortingsperiode, og oftere dersom særlige grunner tilsier det.

§ 7. Revisjon

Finansfondet skal ha en revisor som utpekes av departementet. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om revisjon.

Revisors godtgjøring fastsettes av departementet.

§ 8. Forholdet til annen lovgivning

Forvaltningsloven gjelder ikke for Finansfondet. Forvaltningslovens regler om inhabilitet og taushetsplikt gjelder likevel for enhver som utfører tjenester eller arbeid for fondet. Taushetsplikt gjelder ikke overfor departementet, Finanstilsynet og Norges Bank. Departementet kan gi nærmere regler om avgrensning av taushetsplikten.

Statens finansfond regnes som offentlig organ etter lov 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv § 2 bokstav g.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 48 (i kraft 21 des 2009 iflg. res. 18 des 2009 nr. 1603).

§ 9. Avvikling og omdanning

Kongen kan beslutte at Finansfondet skal avvikles eller omdannes. Kongen kan i slike tilfeller beslutte at hele eller deler av Finansfondets kapital skal tilbakeføres til statskassen.

§ 10. Utfyllende regler

Departementet kan gi forskrift med nærmere regler for Finansfondet og dets virksomhet, og utfyllende bestemmelser til gjennomføring av loven.

§ 11. Andre lovendringer

I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven) skal § 6-3 nytt annet ledd lyde: - - -

§ 12. Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.¹

Det er adgang til å sette i kraft forskjellige deler av loven til forskjellig tid.

Kongen² kan gi overgangsregler.

¹ Fra 6 mars 2009 iflg. res. 6 mars 2009 nr. 266.

² Finansdepartementet iflg. res. 6 mars 2009 nr. 267.

FOR 2009-05-08 nr 495

Forskrift om Statens finansfond

§ 1.

- (1) Statens finansfond har til formål å bidra midlertidig med kjernekapital til norske banker for å styrke bankene og sette bankene bedre i stand til å opprettholde normal utlånsvirksomhet.
- (2) Statens finansfond kan foreta kapitalinnskudd i norsk bank ved å erverve fondsobligasjon og preferansekapitalinstrument utstedt av norsk bank og av morselskap i finanskonsern. Fondets erverv skjer etter søknad fra den enkelte bank og i henhold til avtale mellom fondet og banken.
- (3) Villkårene for Finansfondets kapitalinnskudd skal utformes slik at statens finansielle interesser sikres gjennom et rimelig forhold mellom forventet avkastning og risiko for staten.
- (4) Dersom Statens finansfond erverver fondsobligasjon eller preferansekapitalinstrument utstedt av morselskap i finanskonsern, skal kapitalen videreføres til banken. Statens finansfond kan sette nærmere vilkår for å oppnå dette. Statens finansfond skal sette vilkår som hindrer overføring av tilført kapital til andre selskaper i et konsern i strid med formålet med Statens finansfond.
- (5) Statens finansfond kan i tillegg erverve aksjer og grunnfondsbevis utstedt av norsk bank og av morselskap i finanskonsern.
- (6) I forskriften her betyr uttrykket egenkapital det samme som i forskrift 16. desember 1998 nr. 1240 om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike (forskrift om årsregnskap for banker mv.) § 4-2 første ledd punkt 21 og 22. Innskutt aksjekapital og innskutt grunnfondsbeviskapital betyr det samme som i forskrift om årsregnskap for banker mv. § 4-2 første ledd punkt 21, og opptjent egenkapital det samme som i forskriften § 4-2 første ledd punkt 22. Ved avtale om kapitalinnskudd i sparebank som ikke har utstedt grunnfondsbevis, skal størrelsen på bankens grunnfond ved avtaleinngåelsen fastsettes i avtalen.
- (7) I forskriften her betyr uttrykket kjernekapital det samme som i forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 3.
- (8) I forskriften her betyr uttrykket ledende ansatte det samme som i allmennaksjeloven § 6-16a jf. regnskapsloven § 7-31b.

§ 2.

- (1) Statens finansfond kan, forutsatt at Finanstilsynet og banken bekrefter at banken oppfyller krav til kjernekapitaldekning med god margin, også hensyntatt sannsynlig utvikling i nær framtid, etter søknad bidra til oppkapitalisering av norsk bank som følger:
  - a) Bank med kjernekapitaldekning under 7 prosent kan oppkapitaliseres til inntil 10 prosent kjernekapitaldekning,
  - b) bank med kjernekapitaldekning fra og med 7 prosent til og med 10 prosent kan oppkapitaliseres med inntil 3 prosentpoeng, men ikke over 12 prosent kjernekapitaldekning, og

- c) bank med kjernekapitaldekning over 10 prosent kan oppkapitaliseres med inntil 2 prosentpoeng kjernekapital.
- (2) Banker som søker om kapitalinnskudd som vil bringe kjernekapitaldekningen over 12 prosent skal dokumentere behov for kapitalinnskudd fra Statens finansfond for å kunne bidra til formålet med ordningen som angitt i § 1.
- (3) Banker som søker om kapitalinnskudd som utgjør mer enn 2 prosentpoeng kjernekapital skal dokumentere behov for kapitalinnskudd fra Statens finansfond for å kunne bidra til formålet med ordningen som angitt i § 1.

Endret ved forskrift 18 des 2009 nr. 1726 (i kraft 21 des 2009).

§ 3.

- (1) Siste frist for å søke om kapitalinnskudd er 30. september 2009.
- (2) Søknad om kapitaltilførsel skal angi hva slags kapitalinstrument det søkes om, og omfanget av tilførselen. Søknaden skal redegjøre for bankens økonomiske stilling og framtidsutsikter. Så vidt mulig skal følgende dokumentasjon vedlegges:
- Bankens årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for 2008. Inngår søkeren i et konsern, skal også konsernregnskapet legges ved.
  - Siste kvartalsregnskap, revidert og godkjent av revisor.
  - Vedtatte budsjett for 2009.
  - Redegjørelse for resultatet av bankens interne risiko- og kapitalvurderingsprosess i henhold til finansieringsvirksomhetsloven § 2-9b (pilar II).
  - Prognose for oppfylling av soliditetskravene (både pilar I og II) i tiden framover.
  - Plan for bankens virksomhet for de kommende tre år. Det skal særlig redegjøres for bankens planer for tilførsel av lån til næringslivet og husholdninger.

Fondet kan kreve ytterligere informasjon i den grad fondet anser dette nødvendig for en forsvarlig behandling av søknaden.

- (3) Statens finansfond behandler søknader om kapitalinnskudd fortløpende, og skal gi prioritet til søknader fra banker som er viktige for finansiell stabilitet. Statens finansfond skal sørge for at det blir foretatt nødvendige vurderinger av bank som har søkt om kapitaltilførsel for plassering av banken i en av tre risikoklasser, jf. § 10, og for å sikre at formålet med ordningen oppnås. En bank som har søkt om kapitaltilførsel skal orientere Statens finansfond dersom det oppstår vesentlig endringer i bankens økonomiske forhold i perioden før gjennomføring av kapitaltilførselen.

§ 4.

- (1) Statens finansfond skal inngå avtale med den enkelte bank, eventuelt morselskap. I tillegg til vilkår for kapitalinnskuddet, skal avtalen regulere begrensninger i adgangen til å utdele utbytte og foreta andre utdelinger, rapporteringskrav og begrensninger i lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte. Dersom Statens finansfond skal inngå avtale om kapitalinnskudd med bank som er datterselskap i konsern, skal fondet også inngå avtale med morselskapet i konsernet. Nødvendige vedtektsendringer skal gjennomføres i banker som mottar kapitalinnskudd før innskuddet utbetales. Tilsvarende gjelder dersom det inngås avtale med morselskap.

§ 5.

- (1) Statens finansfond skal sette vilkår om at det for banker som har utstedt aksjer ikke er adgang til å utbetale mer som utbytte til aksjonærene enn et beløp som tilsvarer 50 prosent av bankens frie egenkapital etter aksjeloven/allmennaksjeloven § 8-1, jf. forretningsbankloven § 3 andre ledd andre punktum. For sparebanker som har utstedt grunnfondsbevis skal det ikke være adgang til å dele ut mer i utbytte enn et beløp som tilsvarer 50 prosent av det som etter sparebankloven § 2 annet ledd, jf. § 14 i forskrift 7. februar 2001 nr. 108 om grunnfondsbevis i sparebanker, kredittforeninger og gjensidige forsikringsselskaper kan utdeles som utbytte på grunnfondsbeviskapitalen.
- (2) Statens finansfond skal også sette som vilkår at det ikke skal være adgang til å dele ut mer i utbytte enn et beløp som tilsvarer 50 prosent av aksje- eller grunnfondsbeviskapitalens andel av årets resultat etter årsregnskapet for siste regnskapsår. Rente på fondsobligasjonen som nevnt i § 11 er kostnad som inngår i resultatet. Utbytterammen etter dette leddet skal beregnes etter at det er foretatt utdeling av utbytterente på preferansekapital som nevnt i § 12.
- (3) Statens finansfond skal i tillegg sette som vilkår at utbytte på øvrige aksjer ikke under noen omstendighet kan utgjøre en større andel av bankens balanseførte egenkapital, med unntak for Finansfondets kapitalinnskudd, enn gjennomsnittlig rente og utbytte på Finansfondets kapitalinnskudd i banken. I sparebanker som har utstedt grunnfondsbevis kan utbytte til øvrige grunnfondsbevisiere ikke utgjøre en større andel av grunnfondsbevisierens kapital enn gjennomsnittlig rente og utbytte på Finansfondets kapitalinnskudd.
- (4) Statens finansfond skal fastsette nærmere vilkår for bankens kjøp av egne aksjer, konsern-bidrag, gavetildeling fra sparebanker og andre utdelinger, og kan i den enkelte avtale fastsette ytterligere utbyttebegrensning.

§ 6.

- (1) Statens finansfond skal sette vilkår om kvartalsvis rapportering av utlån, retningslinjer for utlån, kostnadsutvikling mv. Statens finansfond skal ha avtalefestet rett til å innhente de opplysninger fondet finner nødvendig.

§ 7.

- (1) Følgende begrensninger for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte skal inngå i avtale som Statens finansfond inngår med den enkelte bank:
  1. fram til 31. desember 2010 skal lønninger og øvrige ytelser til ledende ansatte ikke økes,
  2. for ledende ansatte med en avtalt fastlønn på mer enn 1,5 millioner kroner kan det ikke honoreres bonus opptjent i 2009 og 2010. For ledende ansatte med en fastlønn under 1,5 millioner kroner kan det i samme periode honoreres bonus med inntil 20 prosent av fastlønnen, men summen av samlede utbetalinger må ikke overstige 1,5 millioner kroner,
  3. for perioden etter 31. desember 2010 skal betingelsene for lønn og annen godtgjørelse ikke gå ut over statens retningslinjer for lederlønn datert 8. desember 2006,
  4. ledende ansatte kan ikke motta aksjer eller liknende til gunstige vilkår, og bankene kan ikke iverksette nye aksjeopsjonsprogrammer eller forlenge eller fornye eksisterende programmer,
  5. nye avtaler om pensjon og sluttvederlag må utformes i samsvar med statens retningslinjer for lederlønn datert 8. desember 2006,
  6. det skal ikke være adgang til å akkumulere bonus som er opptjent, men ikke honorert i 2009 og 2010. Det vil si at det ikke vil være adgang til å få bonus opptjent i disse årene utbetalt senere år.

- (2) Statens finansfond fastsetter i den enkelte avtale hvem som skal anses som ledende ansatte i den enkelte bank, i morselskap og eventuelt andre selskap i konsernet. Statens finansfond kan gjøre unntak fra vilkårene i særlige tilfeller, herunder for tilfeller hvor godtgjørelsen hovedsakelig er bonusbasert.

§ 8.

- (1) Statens finansfond skal sette vilkår om at kapitaltilskuddet skal nyttes i tråd med formålet med ordningen, at det ikke skal nyttes i strid med formålet, og om at banken ikke kan utnytte kapitaltilskuddet i sin markedsføring eller til å gjennomføre aggressive kommersielle strategier.

§ 9.

- (1) Statens finansfond kan også fastsette andre vilkår for kapitalinnskuddet.

§ 10.

- (1) Statens finansfond skal plassere den enkelte bank i en av tre risikoklasser basert på objektive kriterier. Plassering i risikoklasse ligger fast gjennom løpetiden. Banker med en ekstern kredittvurdering (rating) fra et godkjent kredittvurderingsselskap (ratingbyrå) skal plasseres i følgende risikoklasse:

Risikoklasse	1	2	3
Rating	AA- eller bedre	Fra A- til A+	BBB+ eller lavere
	eller tilsvarende under annen inndeling av klasser	eller tilsvarende under annen inndeling av klasser	eller tilsvarende under annen inndeling av klasser

- (2) Banker uten ekstern kredittvurdering (rating) fra et godkjent kredittvurderingsselskap (ratingbyrå) kan plasseres i de tre risikoklassene ved å sammenligne disse bankene med ratede banker på en rekke underliggende faktorer, herunder kjernekapitaldekning, totalavkastning, sammensetning av og kredittkvalitet på utlånsporteføljen, innskuddsdekning, tap og risikoeksponering.

§ 11.

- (1) Fondsobligasjon som brukes for tilførsel av kjernekapital fra Statens finansfond, skal utformes som et instrument som kan godkjennes som kjernekapital, med pålydende verdi lik innbetalt beløp.
- (2) Nedsettelse av fondsobligasjon fra Statens finansfond kan bare skje ved nedskrivning for å dekke resultatført underskudd i årsregnskapet under løpende drift etter nedskrivning av innskutt aksjekapital i bank som har utstedt aksjer, etter nedskrivning av innskutt grunnfondsbeviskapital i bank som har utstedt grunnfondsbevis, etter nedskrivning av grunnfond i sparebank som ikke har utstedt grunnfondsbevis, og etter nedskrivning av preferansekapital som brukes for tilførsel av kjernekapital fra Statens finansfond, men før nedskrivning av tilleggskapital. Tilsvarende prioritet gjelder ved avvikling. Fondsobligasjon som nevnt skal ha samme prioritet som annen fondsobligasjon.
- (3) Hvis utstederbankens kjernekapitaldekning faller under 5 prosent, eller utstederbankens kapitaldekning faller under 8 prosent, skal fondsobligasjon som nevnt, skrives ned for å dekke resultatført underskudd i årsregnskapet under løpende drift som ikke kan dekkes av opptjent egenkapital og overkursfond, med samme prioritet (pro rata) som nedskrivning

av innskutt aksjekapital i bank som har utstedt aksjer, med samme prioritet (pro rata) som nedskrivning av innskutt grunnfondsbeviskapital i bank som har utstedt grunnfondsbevis, og med samme prioritet som nedskrivning av preferansekapital som brukes for tilførsel av kjernekapital fra Statens finansfond. Foreligger det adgang til å skrive ned annen fondsobligasjonskapital, skal det samtidig foretas forholdsmessig nedskrivning av slik kapital.

- (4) Bare dersom hele aksjekapitalen eller grunnfondsbeviskapitalen er nedskrevet, skrives fondsobligasjon som nevnt ned med endelig virkning. Annen nedskrivning av fondsobligasjon som nevnt skal reverseres ved overskudd i årsregnskapet. Aksjekapital eller grunnfondsbeviskapital kan ikke betjenes med utbytte før nedskrevet fondsobligasjon som nevnt er reversert til opprinnelig pålydende beløp.
- (5) Statens finansfond skal ha fortrinnsrett til et ikke-kumulativt krav på årlig rente forutsatt overskudd og forutsatt kapitaldekning ikke mindre enn 0,2 prosentpoeng over de til enhver tid gjeldende minstekrav til kapitaldekning. Renten skal dekkes så langt overskuddet rekker. Renten fastsettes i avtalen med utgangspunkt i norsk statspapirrente, enten rente med fem års bindingstid eller rente med 6 måneders bindingstid, med et fast påslag. Påslaget er
  - 5,0 prosentpoeng for bank i risikoklasse 1
  - 5,5 prosentpoeng for bank i risikoklasse 2
  - 6,0 prosentpoeng for bank i risikoklasse 3.
- (6) Renten er en kostnad i bankens regnskap og dekkes så langt overskuddet rekker. Etter eventuell nedskrivning beregnes rente av nedskrevet og eventuelt reversert beløp.
- (7) Fondsobligasjonen kan innløses i hele løpetiden. Innløsning skal skje til pari kurs, og er betinget av tillatelse fra Finanstilsynet. For å gi incentiver til innløsning settes renten opp med 1 prosentpoeng fire år etter utstedelse, og opp med ytterligere 1 prosentpoeng fem år etter utstedelse. Statens finansfond kan ikke overdra fondsobligasjon som nevnt til andre før etter fem år fra utstedelse.

Endret ved forskrift 18 des 2009 nr. 1726 (i kraft 21 des 2009).

§ 12.

- (1) Preferansekapitalinstrument som brukes for tilførsel av kjernekapital fra Statens finansfond, skal utformes som et instrument uten stemmerett som kan godkjennes som ren kjernekapital. I aksjeselskap skal preferansekapitalen skytes inn som preferanseaksjekapital. I sparebank som ikke er organisert som aksjeselskap kan preferansekapitalen skytes inn som preferansegrunnfondsbevis. Kapitalinnskuddet skal ha pålydende verdi lik innbetalt beløp.
- (2) Nedsettelse av preferansekapital fra Statens finansfond kan bare skje ved nedskrivning for å dekke resultatført underskudd i årsregnskapet under løpende drift som ikke kan dekkes av nedskrivning av opptjent egenkapital og overkursfond. Hvis preferanseaksjekapitalen skal nedsettes, skal denne skrives ned med samme prioritet (pro rata) som nedskrivning av annen innskutt aksjekapital i banken. Tilsvarende skal preferansekapital i sparebanker skrives ned med samme prioritet (pro rata) som nedskrivning av innskutt grunnfondsbeviskapital i bank som har utstedt grunnfondsbevis, og med samme prioritet (pro rata) som nedskrivning av grunnfondet i sparebank som ikke har utstedt grunnfondsbevis. Tilsvarende prioritet gjelder ved avvikling av banken.
- (3) Statens finansfond skal ha fortrinnsrett til et ikke-kumulativt krav på fast årlig utbytte beregnet på grunnlag av en rentesats som fastsettes ved avtaletidspunktet, forutsatt overskudd og forutsatt kapitaldekning ikke mindre enn 0,2 prosentpoeng over de til enhver tid gjeldende minstekrav, samt at det er adgang til å dele ut slikt utbytte etter selskapsrettslige regler. Utbyttekravet fastsettes ut fra ESAs generelle retningslinjer, og skal dekkes så langt

overskuddet rekker. Etter eventuell nedskrivning av preferansekapitalinstrumentet, beregnes utbytte av nedskrevet beløp. Dersom en bank har fått tilført kjernekapital både gjennom fondsobligasjon som nevnt i § 11 og gjennom preferansekapitalinstrument som nevnt i denne paragrafen, skal prioritet mellom rente på fondsobligasjon og utbytte på preferansekapitalinstrumentet fastsettes i avtalen.

- (4) Utbytte fastsettes med utgangspunkt i norsk statsparrrente, enten rente med fem års bindings-
tid eller rente med 6 måneders bindingstid, med et fast påslag. Påslaget er
  - 6,0 prosentpoeng for bank i risikoklasse 1
  - 6,5 prosentpoeng for bank i risikoklasse 2
  - 7,0 prosentpoeng for bank i risikoklasse 3.
- (5) Banken kan velge å innløse preferansekapitalinstrumentet etter tre år etter utstedelse. Inn-
løsning er betinget av tillatelse fra Finanstilsynet. Metoden for beregning av innløsnings-
kursen fastsettes i avtalen, jf. § 13.
- (6) Etter fem år skal preferansekapitalen automatisk konverteres til ordinære aksjer/grunn-
fondsbevis, i den utstrekning den ikke tidligere er innløst eller blir innløst i forbindelse med
konvertering. Metoden for beregning av hvor mange aksjer Statens finansfond skal få ved
konvertering av preferanseaksjekapital, skal fastsettes i avtalen, jf. § 13. Tilsvarende gjelder
for automatisk konvertering av preferansekapital i bank som ikke er aksjeselskap. Metoden
skal gi banken incentiver til innløsning av preferansekapitalinstrumentet før konvertering.
- (7) Statens finansfond skal avtale en rett for Finansfondet (opsjon) til i løpetiden å kreve kon-
vertering av preferansekapitalen til ordinære aksjer eller grunnfondsbevis dersom fondets
preferansekapital utgjør en betydelig del av balanseført egenkapital. Statens finansfond
skal i avtalen med den enkelte bank eller morselskap fastsette hva som er en betydelig del.
Betydelig del kan ikke settes høyere enn 50 prosent. Metoden for beregning av hvor mange
aksjer Statens finansfond skal få ved konvertering av preferanseaksjekapital, skal fastsettes i
avtalen, jf. § 13. Tilsvarende gjelder for konvertering av preferansekapital i bank eller mor-
selskap som ikke er aksjeselskap. Statens finansfond kan i særlige tilfeller unnlate å avtale en
rett til konvertering etter dette leddet.
- (8) Statens finansfond kan avtale en rett for banken (opsjon) til i løpetiden å kreve konvertering
av preferansekapitalen til ordinære aksjer eller grunnfondsbevis dersom bankens eller mor-
selskapets balanseførte egenkapital utenom preferansekapitalen er skrevet ned (tap) med 20
prosent eller mer i forhold til verdien på tidspunktet for innbetaling av preferansekapitalen.
Statens finansfond skal i avtalen med den enkelte bank eller morselskap fastsette denne
prosentsatsen. Metoden for beregning av hvor mange aksjer Statens finansfond skal få ved
konvertering av preferanseaksjekapital, skal fastsettes i avtalen, jf. § 13. Tilsvarende gjelder
for konvertering av preferansekapital i bank eller morselskap som ikke er aksjeselskap.
- (9) Avtalen skal inneholde vilkår om korrigering for disposisjoner mht. selskapskapitalen som
påvirker omsetningskursen uten å endre verdien av bankens egenkapital, f.eks. aksjesplitt,
fondsemisjon o.l.
- (10) Planlagte egenkapitaltransaksjoner hos utsteder skal rapporteres til Statens finansfond i god
tid før de behandles i generalforsamling. Statens finansfond kan sette vilkår for egenkapital-
transaksjonen.
- (11) Ved forhøyelse av banks eller morselskaps aksjekapital ved aksjetegning mot innskudd i
penger har preferansekapital fra Statens finansfond fortrinnsrett på linje med andre aksje-
eiere til de nye aksjene i samme forhold som de fra før eier aksjer/preferansekapital i sel-
skapet. Tilsvarende gjelder dersom Statens finansfond har preferansekapitalinnskudd i
bank eller morselskap som har utstedt grunnfondsbevis.

Endret ved forskrift 18 des 2009 nr. 1726 (i kraft 21 des 2009).

§ 13.

- (1) Metoden for beregning av hvor mange aksjer Statens finansfond skal få ved konvertering av preferanseaksjekapital til ordinære aksjer skal fastsettes på avtaletidspunktet. Riktig antall aksjer oppnås eventuelt gjennom nedskrivning av preferanseaksjekapitalen før konvertering. Tilsvarende gjelder for konvertering av preferansekapital i bank eller morselskap som ikke er aksjeselskap.
- (2) Det skal også avtales en metode for beregning av hvordan preferansekapitalen kan innløses (innløsningsverdi). Innløsningsverdien kan ikke settes lavere enn pari kurs. Innløsningsverdien skal avtales som en prosent av pålydende av kapitalinnskuddet. Innløsningsverdi kan alternativt beregnes ved hjelp av markedskurser, balanseført egenkapital og/eller virkelig verdi. For å stimulere til innløsning skal innløsningsverdien øke i år 4 og år 5.
- (3) Metode for beregning av innløsningsverdi og hvor stor gevinstmulighet Statens finansfond skal ha, skal stå i et rimelig forhold til hvordan konverteringen beregnes og hvor stor nedside Statens finansfond skal være med på å bære.
- (4) For banker som er eiet av et morselskap som har utstedt markedsomsatte egenkapitalinstrumenter, kan det avtales at Statens finansfond skal få aksjer i morselskapet gjennom en rettet emisjon i stedet for aksjer i banken.

§ 14.

- (1) Statens finansfond skal påse at vilkårene for kapitalinnskudd blir overholdt.
- (2) Dersom ett eller flere vilkår ikke blir overholdt, kan Statens finansfond sette i verk slike tiltak det finner hensiktsmessig for å sikre Finansfondets interesser og for å sikre at formålet med kapitalinnskuddet og de vilkårene som er fastsatt for disse blir ivaretatt. Statens finansfond kan også sette nye vilkår for kapitalinnskuddet.
- (3) Dersom det er grunn til å tro at vilkår for kapitalinnskudd ikke vil bli oppfylt, kan Statens finansfond sette i verk tiltak som nevnt over selv om vilkår ennå ikke er brutt.
- (4) I avtalen med den enkelte bank og/eller morselskap skal det tas inn bestemmelser som sikrer Finansfondets rettigheter etter denne paragrafen.

§ 15.

- (1) Forskriften trer i kraft 15. mai 2009.

Vedtekter for Statens finansfond

Fastsatt av Finansdepartementet 16. mars 2009 med hjemmel i lov 6. mars 2009 nr. 12 om Statens finansfond § 3 sjette ledd.

§ 1. Lovgrunnlag mv.

Statens finansfond (Finansfondet) er et eget rettssubjekt som er opprettet ved lov 6. mars 2009 nr. 12 om Statens finansfond.

§ 2. Foretaksnavn

Foretaksnavnet er «Statens finansfond».

I sin daglige virksomhet kan fondet også bruke kortformen «Finansfondet».

§ 3. Forretningskontor

Fondet skal ha sitt forretningskontor i Oslo.

§ 4. Formål

Statens finansfond har til formål å bidra midlertidig med kjernekapital til norske banker for å styrke bankene og sette bankene bedre i stand til å opprettholde normal utlånsvirksomhet.

§ 5. Styret

Fondet ledes av et styre med tre medlemmer. Kongen oppnevner medlemmene, og utpeker styrets leder og nestleder for en periode på tre år. Kongen oppnevner også to varamedlemmer.

§ 6. Styrets myndighet og ansvar

Forvaltningen av fondet hører under styret.

Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, og påse at kontrollen med formuesforvaltningen, regnskap og øvrig virksomhet er betryggende.

Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelsen og fondets virksomhet for øvrig.

Finansdepartementet fastsetter instruks for styret.

§ 7. Styrets saksbehandling

Styret skal behandle saker i møte, med mindre styrets leder finner at saken kan forelegges styremedlemmene skriftlig eller behandles på annen betryggende måte.

Styret er beslutningsdyktig når minst to styremedlemmer er til stede eller deltar i saksbehandlingen. Ved forfall, eller dersom et styremedlem er inhabilt, skal det så vidt mulig innkalles varamedlem.

Daglig leder har rett og plikt til å delta i styrets behandling av saker og til å uttale seg, med mindre noe annet er bestemt av styret for den enkelte sak.

En beslutning av styret krever at flertallet av de styremedlemmene som deltar i behandlingen av saken, har stemt for beslutningen. Ved stemmelikhet gjelder det som styrelederen, eller i dennes fravær møtelederen, har stemt for.

Det skal føres protokoll over styrebehandlingen. Protokollen skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutning. Styremedlem eller daglig leder som ikke er enig i styrets beslutning, kan kreve sin oppfatning innført i protokollen. Protokollen skal underskrives av alle de medlemmene som har deltatt i styrebehandlingen.

§ 8. Godtgjøring

Styremedlemmer og varamedlemmer skal ha godtgjøring for sitt arbeid. Godtgjøringen fastsettes av Finansdepartementet.

Aksjeloven § 6-17 om godtgjøring fra andre enn selskapet, gjelder tilsvarende for styret i Statens finansfond.

§ 9. Forholdet til Finansdepartementet

Før styret treffer vedtak av særlig viktighet, skal saken skriftlig forelegges Finansdepartementet.

Departementet vil skriftlig besvare foreleggelsen.

Finansdepartementet kan i særlig tilfelle instruere styret skriftlig i enkeltsaker. Styret skal ha adgang til å uttale seg før departementet treffer slikt vedtak.

§ 10. Daglig leder

Styret kan tilsette en daglig leder (administrerende direktør) for fondet. Styret fastsetter også daglig leders godtgjøring og øvrige tilsetningsvilkår. Styret kan fastsette instruks for daglig leder.

§ 11. Daglig leders myndighet og ansvar

Daglig leder står for den daglige ledelsen av fondets virksomhet, og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt.

Daglig leder skal sørge for at fondets regnskap og bokføring er i samsvar med lov og forskrifter, og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Aksjeloven § 6-17, jf. vedtektene § 8 andre ledd, gjelder tilsvarende for daglig leder.

§ 12. Representasjonen utad

Styrets leder sammen med et annet styremedlem eller sammen med daglig leder tegner fondets firma.

Daglig leder representerer fondet utad i saker som inngår i den daglige ledelsen.

§ 13. Årsregnskap mv.

For fondet skal det hvert regnskapsår utarbeides årsregnskap og årsberetning i samsvar med regnskapsloven og eventuell forskrift om fondets regnskaper fastsatt av Finansdepartementet. Årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen skal sendes Finansdepartementet innen utgangen av mars måned i året etter regnskapsåret.

Fondet har bokføringsplikt etter bokføringsloven og eventuell forskrift om fondets bokføring fastsatt av Finansdepartementet.

§ 14. Revisjon

Fondet har revisjonsplikt etter revisorloven. Finansdepartementet utpeker fondets eksterne revisor. Finansdepartementet fastsetter også ekstern revisors godtgjøring.

§ 15. Vedtektsendringer

Finansdepartementet kan til enhver tid endre disse vedtektene, og kan gjøre skriftlig unntak fra vedtektene i enkelttilfeller.

Avtale mellom
Statens finansfond og
[Banken]
om kapitalinnskudd
ved tegning av
fondsobligasjoner

Innhold

Bakgrunn 49

1. Definisjoner 50
2. Fondsobligasjonene 51
3. Innløsning og løpetid 52
4. Prioritet og adgang til nedskrivning 52
5. Rente 53
6. Sikkerhet 54
7. Omsettelighet og notering 54
8. Betingelser for gjennomføring 54
9. Gjennomføring 55
10. Bankens garantier 56
11. Bruk av kapitalinnskuddet 57
12. Utdelinger, omorganiseringer, mv. 57
13. Lønn og godtgjørelse til ledende ansatte 59
14. Løpende forpliktelser, Rapportering 60
15. Mislighold av avtalen 61
16. Øvrige bestemmelser 61
17. Konfidensialitet m.v. 62
18. Meddelelser 62
19. Lovvalg og tvisteløsning 63

Signaturside for Fondsobligasjonsavtale 64

Vedlegg 1 Ledende ansatte 65

Vedlegg 2 Metode for renteberegning 66

Denne kapitalinnskuddsavtale er inngått [ ] 2009 mellom:

1. [ ], med organisasjonsnummer [ ] og forretningsadresse: [ ], [ ] (heretter «Banken»);
og
2. Statens finansfond, med organisasjonsnummer 993 876 968 og forretningsadresse:
Rådhusgaten 26, 0151 Oslo (heretter «Finansfondet»).

heretter hver for seg benevnt «Part», og sammen «Partene».

Bakgrunn

På bakgrunn av at:

- (A) Finansfondet ble etablert ved lov av 6. mars 2009 om Statens finansfond («Loven») med det formål å bidra midlertidig med kjernekapital til norske banker for å styrke bankene og sette dem bedre i stand til å opprettholde normal utlånsvirksomhet;
- (B) Finansfondets virksomhet er nærmere regulert i forskrift av 8. mai 2009 om Statens finansfond («Forskriften»);
- (C) Banken på Avtaledatoen har en aksjekapital på NOK [ ], fordelt på [ ] aksjer, hver pålydende NOK [ ], hvorav banken eier [ ] aksjer og har en Kjernekapitaldekning på [ ]% som bekreftet av Kredittilsynet ved brev av [ ] 2009, jf. Forskriftens § 2 (1);
/
[Banken på Avtaledatoen har en Innskutt Eierandelskapital på NOK [ ], fordelt på [ ] egenkapitalbevis, hvert pålydende NOK [ ], hvorav Banken eier [ ] egenkapitalbevis,] [et grunnfond stort NOK [ ]], og en Kjernekapitaldekning pr. [ ] [på konsolidert basis] per [ ] 2009 på [ ] % som bekreftet av Kredittilsynet ved brev av [ ] 2009, jf. Forskriftens § 2 (1);
- (D) Banken ved søknad av [ ] 2009 («Søknaden») søkte Finansfondet om kapitalinnskudd ved tegning av fondsobligasjoner;
- (E) [Banken, til tross for en kjernekapitaldekning på over 12 %, har dokumentert behov for kapitalinnskudd i overensstemmelse med Forskriftens § 2 (2) / Banken har dokumentert behov for kapitalinnskudd som utgjør mer enn 2 prosentpoeng Kjernekapital i overensstemmelse med Forskriftens § 2 (3)];
- (F) Finansfondet anser at oppkapitalisering av Banken vil fremme Finansfondets formål, og derfor er villig til å yte Banken kapitaltilskudd på NOK [ ] ved investering i fondsobligasjoner som Banken skal utstede, slik at Bankens Kjernekapitaldekning [på konsolidert basis] per [ ] øker med inntil [2,0] prosentpoeng fra [ ] %; og
- (G) Finansfondet, basert på de opplysninger Finansfondet har mottatt fra Banken, anser at Banken tilhører risikoklasse [1/2/3] etter § 10 i Forskriften,
- (H) [Banken har på Avtaletidspunktet ikke utstedt egenkapitalbevis.][Banken inngår på Avtaletidspunktet ikke i Konsern]. Avtalens bestemmelser relatert til Bankens egenkapitalbevis og konsernforhold, jf. særlig Avtalens klausul 11, 12 og 13, kommer kun til anvendelse der dette er eller blir aktuelt.]

har Partene i dag blitt enige om følgende:

1. Definisjoner

Følgende betegnelser skal ha følgende betydning i denne Avtalen:

Annet Konsernselskap	skal bety et selskap i samme Konsern som Banken, som ikke har Banken som direkte eller indirekte morselskap.
Ansvarlig Kapital-Transaksjon	skal bety enhver transaksjon og avtale som kan medføre endring av Bankens ansvarlige kapital som definert i forskrift av 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 2.
Avtaledatoen	skal bety datoen for denne Avtalen.
Avtalen	skal bety denne avtale med vedlegg.
Annen Fondsobligasjonskapital	skal bety fondsobligasjon [...], eller annen fondsobligasjonskapital eller tilsvarende kapital tatt opp av Banken etter datoen for denne Avtale.
Bankdag	skal bety en dag hvor banker er åpne for betalingsoverføringer i Norge.
Fondsobligasjon	skal bety fondsobligasjon som skal utstedes til Finansfondet på de vilkår som fremgår av denne Avtale, hver pålydende NOK 500.000, og Fondsobligasjonene skal ha tilsvarende betydning.
Fondsobligasjonseier	skal bety innehaver av en eller flere Fondsobligasjoner.
Fondsobligasjonsrente	skal bety den rente som skal beregnes på Kapitalinnskuddet som fastsatt i klausul 5.1.
Garanti	skal ha slik betydning som fastsatt i klausul 10.
[Eierandelskapital	skal bety Innskutt Eierandelskapital, med tillegg av utjevningfondet og annen kapital tilført eierandelskapitalen som avkastning eller overskudd, men med fradrag for eventuelle ordinære egenkapitalbevis eid av Banken selv. Overkursfondet skal regnes som Eierandelskapital når dette er særskilt fastsatt.]
[Innskutt Eierandelskapital	skal bety den samlede pålydende verdi av Bankens egenkapitalbevis [herunder Preferanseegenkapitalbevis].]
Gjennomføringsdagen	skal bety dato for utbetaling av Kapitalinnskuddet som angitt i klausul 9.1.
Innskuddsperioden	skal bety perioden fra Gjennomføringsdagen til innfrielse av Fondsobligasjonene.
Kapitalinnskuddet	skal bety kapitalinnskuddet på NOK [...].
Kapitaldekning	skal ha slik betydning som følger av forskrift av 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 3, forskrift av 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak og forskrift 14. desember 2006 nr 1506 om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv.
Kjernekapital	skal ha slik betydning som fastlagt i forskrift av 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 3, samt Finansdepartementets brev til Kredit-tilsynet av 27. juni 2002 og 13. mai 2009.
Kjernekapitaldekning	skal ha slik betydning som følger av forskrift av 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 3, forskrift av 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak og forskrift 14. desember 2006 nr 1506 om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv.
Konsern	skal bety det samme som i aksjeloven/allmennaksjeloven § 1-3 og finansieringsvirksomhetsloven § 2a-17, samt finanskonsern i henhold til finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 (a).

Ledende Ansatte	skal omfatte: (i) personer listet opp i Vedlegg 1; (ii) alle andre personer som anses som ledende ansatte i Banken, Bankens datterselskaper, og/eller Bankens morselskap etter allmennaksjeloven § 6-16a, jf. regnskapsloven § 7-31b; (iii) etterfølgere av personer som nevnt i punkt (i) og (ii); og (iv) enhver annen person som fyller tilsvarende funksjoner og/eller stillinger som de personer som nevnt i punkt (i)-(iii).
Margin	skal bety [5,0/5,5/6,0] prosentpoeng, justert i henhold til klausul 5.2.
NOK	skal bety norske kroner.
[Preferanseaksjer/ Preferansekapitalbevis	Skal bety [Preferanseegenkapitalbevis/Preferanseaksjer] utstedt til Finansfondet under Loven.
Preferanseutbytte	Skal bety utbytte på [Preferansekapitalbevis/Preferanseaksjer]
Referanserente	skal bety en rente tilsvarende gjennomsnittet av de fem siste handledager før Rentefastsettelsesdag for norsk syntetisk årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 måneders bindingstid som notert på Norges Banks nettsider (se http://www.norges-bank.no/templates/article___55484.aspx eller side som erstatter denne). [Definisjon for flytende rente]
Regulert Marked	skal ha slik betydning som fastsatt i børsloven § 3 første ledd.
Rentebetalingsdag	Senest 5 Bankdager etter at Bankens årsregnskap for det regnskapsåret renten påløp er godkjent av [representantskapet/forstanderskapet/generalforsamlingen].
Rentefastsettelsesdag	skal være Gjennomføringsdagen og deretter 1. januar og 1. juli hvert år i innskuddsperioden.
Søknaden	skal ha slik betydning som fastsatt i Avtalens Bakgrunn punkt (D).
Tilknyttet Foretak	Skal bety Bankens tilknyttede foretak som fastsatt i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 f).
Utløpsdatoen	skal bety [ ], som er den dato betingelsene for Gjennomføringen som nevnt i klausul 8.1 og 8.2 senest skal foreligge.
Vesentlige Negative Hendelser	Skal bety enhver omstendighet og hendelse som dersom den (i) hadde inntrådt før Avtaledatoen; eller (ii) hadde vært kjent for Bankens styre eller øvrige ledelse før Avtaledatoen, ville ha medført brudd på eller svikt i en eller flere av garantiene i Avtalens klausul 10.

2. Fondsobligasjonene

- 2.1 På de vilkår og betingelser som fremgår av Avtalen, tegner Finansfondet seg for, og Banken skal utstede til Finansfondet, [ ] Fondsobligasjoner, hver pålydende NOK 500.000, og med innbyrdes like rettigheter og prioritet (pari passu).
- 2.2 Fondsobligasjonene tegnes til pålydende, hvilket gir et samlet tegningsbeløp tilsvarende Kapitalinnskuddet.
- 2.3 Innbetalingen av Kapitalinnskuddet og utstedelsen av Fondsobligasjonene, skal gjennomføres slik nærmere bestemt i klausul 9.
- 2.4 Fondsobligasjonene skal frem til de blir omsettelige i henhold til klausul 7, ikke registreres i noe verdipapirregister eller dokumenteres på noen annen måte enn ved denne Avtale.
- 2.5 Banken har, med de presiseringer som forøvrig følger av denne Avtale, ansvaret for at Fondsobligasjonene ikke i noen sammenheng, herunder ved nedskrivning, oppskrivning og rentebetjening, stilles dårligere enn Annen Fondsobligasjonskapital.

3. Innløsning og løpetid

- 3.1 Banken kan bare innløse eller erverve Fondsobligasjon etter skriftlig samtykke fra Kredittilsynet.
- 3.2 Forutsatt skriftlig samtykke fra Kredittilsynet som nevnt i klausul 3.1, skal Banken ha rett til å innløse Fondsobligasjonene med 30 dagers varsel.

Banken kan foreta delvis innløsning av fondsobligasjonene på følgende vilkår:

- (i) Banken kan bare innløse Fondsobligasjoner delvis tre ganger før Fondsobligasjonene innløses i sin helhet.
- (ii) Hver enkelt delvis innløsning skal minst utgjøre 20 % av Kapitalinnskuddet.
- (iii) Etter enhver delvis innløsning skal minst 30 % av Kapitalinnskuddet gjenstå.

- 3.3 Annen Fondsobligasjon kan ikke innløses før Fondsobligasjonene.
- 3.4 Innløsning av Fondsobligasjon skal skje til Fondsobligasjonens opprinnelige pålydende med tillegg av påløpt rente på det innløste beløp beregnet etter klausul 5 frem til innløsningsdagen, slik at eventuell nedskrivning og reversering ikke skal ha betydning for innløsningssummen.
- 3.5 Fondsobligasjonseier har ikke rett til å kreve innløsning av Fondsobligasjon. Med unntak for innløsning av Fondsobligasjon etter krav fra Banken etter klausul 3.2, skal Fondsobligasjonene således være evigvarende.

4. Prioritet og adgang til nedskrivning

- 4.1 Ved avvikling:
- Ved en eventuell avvikling av Banken eller ved nedskrivning av [aksjekapital/Innskutt Eierandelskapital og grunnfond], og etter nedskrivning av [Preferanseaksjer/Preferansekapitalbevis]]etter pålegg fra Kredittilsynet i henhold til banksikringsloven § 3-6, jf. § 3-5, skal Fondsobligasjonene med påløpte renter stå tilbake for all annen gjeld Banken har, dog slik at Fondsobligasjonene med påløpte renter skal være likestilt og sideordnet med eventuelt Annen Fondsobligasjonskapital, og skal dekkes før Bankens egenkapital, herunder [aksjekapital/Eierandelskapital.].
- 4.2 Under løpende drift:
- Med forbehold for det som følger av klausul 4.3, kan nedskrivning av Fondsobligasjonene bare skje for å dekke resultatført underskudd i årsregnskapet under løpende drift etter nedskrivning av [aksjekapital/ Innskutt Eierandelskapital og grunnfond], og etter nedskrivning av [Preferanseaksjer/Preferansekapitalbevis], dog slik at Fondsobligasjonene skal skrives ned med samme prioritet (pro rata) med eventuelt Annen Fondsobligasjonskapital.
- 4.3 Hvis Bankens Kjernekapitaldekning faller under 5 prosent, eller Bankens Kapitaldekning faller under 8 prosent, skal Fondsobligasjonene skrives ned for å dekke resultatført underskudd i årsregnskapet under løpende drift som ikke kan dekkes av opptjent egenkapital og overkursfond, med samme prioritet (pro rata andel) som nedskrivning av [aksjekapital/ Innskutt Eierandelskapital] og med samme prioritet som nedskrivning av preferansekapital som brukes for tilførsel av kjernekapital fra Statens Finansfond. Dersom det foreligger adgang til å skrive ned Annen Fondsobligasjonskapital, skal det samtidig foretas forholdsmessig nedskrivning av slik kapital.

- 4.4 Dersom hele [aksjekapitalen/den Innskutte Eierandelskapitalen [og grunnfondet]] er nedskrevet for å dekke resultatført underskudd i årsregnskapet som ikke kan dekkes på annen måte, skal nedskrivning av Fondsobligasjon ha endelig virkning. I alle andre tilfeller skal nedskrivning av Fondsobligasjon være midlertidig, og reverseres krone for krone ved overskudd i Bankens årsresultat (etter utbetaling av påløpte renter på Fondsobligasjon), fordelt likt på utestående Fondsobligasjoner, samme dag som årsresultatet godkjennes.

5. Rente

- 5.1 På Rentebetalingsdagen skal Banken, innenfor rammene av klausul 5.4 nedenfor, betale en rente på Fondsobligasjonene for det relevante regnskapsår lik Referanserenten med tillegg av Margin med de presiseringer og begrensninger som er angitt nedenfor og som følger av klausulene 5.2–5.5.

Fondsobligasjonsrenten beregnes på hver Rentebetalingsdag ut fra Referanserenten på Rentefastsettelsesdagene fra og med første Rentefastsettelsesdag i foregående kalenderår, Marginen og pålydende beløp av utestående Fondsobligasjoner i den aktuelle perioden. I tillegg skal Banken betale rentes rente tilsvarende Fondsobligasjonsrenten for perioden fra hver Rentefastsettelsesdag til Rentebetalingsdagen. Beregningen av Fondsobligasjonsrenten og rentes rente er beskrevet nærmere gjennom formelen i Vedlegg 2.

Ved innløsning i henhold til klausul 3.2 og 3.4 beregnes Fondsobligasjonsrente på det innløste beløp i henhold til formelen i Vedlegg 2 fra og med første Rentefastsettelsesdag i inneværende kalenderår frem til dato for innløsning.

Dersom Fondsobligasjonene i den aktuelle renteperioden er delvis innløst i henhold til klausul 3.2 og 3.4 skal det ikke beregnes rente av innfridde beløp der påløpt rente er betalt i henhold til klausul 3.4.

- 5.2 Marginen skal settes opp med 1 prosentpoeng fra og med fire-årsdagen for Gjennomføringsdagen, og med ytterligere 1 prosentpoeng fra og med fem-årsdagen for Gjennomføringsdagen.
- 5.3 Dersom Fondsobligasjonenes pålydende er nedskrevet i henhold til klausul 4.2 og 4.3, skal Fondsobligasjonsrente beregnes av Fondsobligasjonenes pålydende etter nedskrivning. Dersom Fondsobligasjonenes nedskrivning reverseres i henhold til klausul 4.4, skal Fondsobligasjonsrente beregnes av Fondsobligasjonenes pålydende etter slik reversering.
- 5.4 Fondsobligasjonene skal bare gi rett til Fondsobligasjonsrente så langt:
- (i) Bankens overskudd (resultat etter skatt) i det regnskapsår renten er opptjent, slik dette fastsettes i Bankens godkjente årsresultat for det relevante regnskapsåret dekker Fondsobligasjonsrenten og rente på Annen Fondsobligasjonskapital som skal dekkes innenfor overskuddet i samme regnskapsår,; og
  - (ii) Banken ved utløpet av det regnskapsår renten er opptjent, etter fradrag for Fondsobligasjonsrenten og rente på Annen Fondsobligasjonskapital som skal dekkes av overskuddet i samme regnskapsår, har en Kapitaldekning på minimum 0,2 prosent over de til enhver tid gjeldende minstekrav.
- 5.5 Dersom det skal skje en nedjustering av Fondsobligasjonsrenten for et regnskapsår etter punkt 5.4 (i) og/eller punkt 5.4 (ii) skal Fondsobligasjonsrenten og den rente på Annen Fondsobligasjon som skal dekkes av overskuddet i samme regnskapsåret nedsettes forholdsmessig slik at de får lik proratarisk dekning.

Dersom begrensningene i klausul 5.4 over medfører at Fondsobligasjonenes forrentning begrenses i forhold til Fondsobligasjonsrente beregnet etter klausul 5.1, skal Fondsobligasjonseierne rett til Fondsobligasjonsrente for det relevante regnskapsår bortfalle så langt begrensningene tilsier. Fondsobligasjonseierne har ikke rett til senere å kreve utbetalt rente som er bortfalt etter denne klausul 5.5, og deres rett til rente skal således være ikke-kumulativ.

- 5.6 Fondsobligasjonsrenter skal behandles som en kostnad i Bankens resultatregnskap.
- 5.7 Hvis Banken ikke har betalt forfalte krav etter Avtalen, uavhengig av om Fondsobligasjonene er erklært misligholdt, skal det betales en forsinkelsesrente av det forfalte kravet tilsvarende gjeldende Fondsobligasjonsrente (hensyntatt eventuell justering etter klausul 5.2) på det aktuelle forfallstidspunkt med tillegg av 3 %-poeng p.a.

6. Sikkerhet

Fondsobligasjonene skal være usikret.

7. Omsettelighet og notering

- 7.1 Fondsobligasjonene kan ikke omsettes før dagen fem år etter Gjennomføringsdagen.
- 7.2 Fondsobligasjonene kan ikke noteres på Regulert Marked før dagen fem år etter Gjennomføringsdagen.
- 7.3 Fondsobligasjonene skal være fritt omsettelige fra og med dagen fem år etter Gjennomføringsdagen. Finansfondet kan etter femårsperioden beslutte at Fondsobligasjonene skal noteres på Regulert Marked og registreres i et verdipapirregister.
- 7.4 Dersom Fondsobligasjonene skal overdras til flere eiere, skal Banken inngå nødvendige avtaler for å tilrettelegge for best mulig likviditet ved videreomsetning av Fondsobligasjonene, herunder inngå avtale med tillitsmann, Regulert Marked, utarbeide prospekt eller annet informasjonsmemorandum samt foreta nødvendige endringer i eller tillegg til denne Avtale og foreta slike øvrige handlinger som Finansfondet anser nødvendige. Banken skal bære kostnadene knyttet til slik tilrettelegging for videresalg.

8. Betingelser for gjennomføring

- 8.1 Finansfondets forpliktelse til å innbetale Kapitalinnskuddet, og Bankens forpliktelse til å utstede Fondsobligasjonene til Finansfondet, skal være betinget av at følgende betingelser er oppfylt:
- (i) Bankens styre skal ha godkjent denne Avtalen innen [ ] dager etter Avtaledatoen;
  - (ii) Bankens [representantskap/forstanderskap/generalforsamling] skal innen [ ] dager etter Avtaledatoen ha fattet vedtak om å godkjenne denne Avtalen;
  - (iii) Finansfondets styre skal ha godkjent denne Avtalen innen [ ] dager etter Avtaledatoen.
- 8.2 Finansfondets forpliktelse til å gjennomføre Kapitalinnskuddet skal dessuten være betinget av at følgende forhold etter Finansfondets oppfatning er oppfylt:
- (i) Finansfondet skal ha gjennomført en for Finansfondet tilfredsstillende verifikasjon av de juridiske, finansielle og operasjonelle forhold i Banken som Finansfondet finner nødvendig for å foreta en vurdering av om Banken har behov for kapitalinnskudd ut fra formålet med ordningen, herunder hvor stort kapitalbehovet eventuelt er, samt å foreta en risikoklassifisering av Banken;

- (ii) Banken skal ha bekreftet skriftlig at de Ledende Ansatte har akseptert begrensningene i egen lønn og godtgjørelse som følger av klausul 13;
- (iii) Banken har oppfylt samtlige av sine forpliktelser etter denne Avtalen i perioden frem til og med Gjennomføringsdagen;
- (iv) det skal ikke ha forekommet noe brudd på eller noen form for svikt i noen av Garantiene frem til og med Gjennomføringsdagen;
- (v) det skal ikke ha oppstått Vesentlige Negative Hendelser i tiden fra Avtaledatoen og frem til og med Gjennomføringsdagen;
- (vi) Kredittilsynet skal ha samtykket til at Kapitalinnskuddet vil inngå som en del av Bankens Kjernekapital; og
- (vii) det skal ikke ha skjedd endringer i de opplysninger som er gitt i Søknaden eller forøvrig til Finansfondet i forbindelse med tildelingen av Kapitalinnskuddet eller ha inntruffet andre hendelser, som etter Finansfondets vurdering kan få betydning for tildelingen av eller vilkårene for Kapitalinnskuddet, eller forøvrig for innholdet i denne Avtale, herunder endringer i Bankens rating og Kredittilsynets erklæring om Bankens soliditet i hht. Forskriften § 2 (1).
- (viii)[andre offentlige tillatelser]

8.3 Finansfondet kan frafalle betingelsene i klausul 8.1 og 8.2.

8.4 Hver av Partene skal etter rimelig evne anstrenge seg for å sørge for at betingelsene i klausul 8.1 og 8.2 er oppfylt før Utløpsdatoen. Dersom betingelsene ikke er oppfylt, eller eventuelt frafalt, innen Utløpsdatoen, skal:

- (i) rettsvirkningene av denne Avtalen bortfalle, med unntak av rettsvirkningene av klausulene 16.1, 16.2, 1716.5, 18 og 19; men
- (ii) bortfall som nevnt i punkt (i) skal ikke ha noen virkning for de rettigheter og forpliktelser som har oppstått som følge av en Parts brudd på Avtalen forut for Utløpsdatoen.

9. Gjennomføring

9.1 [Forutsatt at betingelsene som angitt i klausul 8.1 og 8.2 er oppfylt eller frafalt av den relevante Part, skal Gjennomføringsdagen være [ ], eller på en slik senere dato som Partene skriftlig avtaler./Forutsatt at betingelsene som angitt i klausul 8.1 og 8.2 er oppfylt eller frafalt av den relevante Part, skal Gjennomføringsdagen være en Bankdag som Partene avtaler, dog senest [ ].]

9.2 På Gjennomføringsdagen skal Banken:

- (i) overlevere til Finansfondet en bekreftet kopi av signert styreprotokoll i Banken som bekrefter at Bankens styre har godkjent Avtalen slik beskrevet i klausul 8.1;
- (i) overlevere til Finansfondet en bekreftet kopi av protokoll fra [generalforsamling/forstanderskapsmøte/representantskapsmøte] i Banken som bekrefter at [generalforsamlingen/forstanderskapet/representantskapet] har fattet slikt vedtak som beskrevet i klausul 8.1 (ii); og
- (iii) overlevere til Finansfondet en erklæring underskrevet av Bankens styre som bekrefter at det siden Avtaledatoen ikke har forekommet brudd på eller svikt i Garantiene; og at Banken har en Kjernekapitaldekning pr. [ ] 2009 som beskrevet i Avtalens Bakgrunn punkt [ ] og at det ikke har skjedd vesentlige endringer i denne.

9.3 På Gjennomføringsdagen skal Finansfondet utbetale Kapitalinnskuddet til Bankens konto-nummer: [ ].

Fondsobligasjonen anses utstedt ved utbetaling.

10. Bankens garantier

10.1 Banken garanterer på Avtaledatoen og Gjennomføringsdagen at

- a) Banken er lovlig opprettet og registrert i Foretaksregisteret;
- b) det ikke foreligger forhold vedrørende Banken som skal være, men som ikke er registrert i Foretaksregisteret;
- c) Banken med datterselskaper innehar alle nødvendige tillatelser, konsesjoner og rettigheter for å drive sin virksomhet, og det har ikke forekommet noe brudd på disse, eller på noen lov eller forskrift som gjelder for Banken med datterselskaper, som har eller kan få betydning for opprettholdelse av Bankens drift eller dens evne til å overholde sine forpliktelser etter denne Avtale;
- d) Avtalen innebærer en gyldig forpliktelse for Banken og vil kunne håndheves etter sitt innhold;
- e) inngåelsen og gjennomføringen av Avtalen ikke vil stride mot Bankens vedtekter, vedtak i styrende organer, herunder men ikke begrenset til [generalforsamling/forstanderskapsmøte/representantskapsmøte] og styre, forpliktelser overfor tredjemann, tvangskraftig dom, administrativt vedtak fra organ med myndighet i forhold til Banken eller dens virksomhet, eller vilkår for tillatelser eller konsesjoner som Banken innehar eller har søkt om;
- f) all informasjon som er oppgitt i eller vedlagt Søknaden er korrekt, fullstendig og gir et rettviseende bilde av Bankens virksomhet herunder innlån, utlån, kapitaldekning og kapitalbehov;
- g) ingen opplysninger om forhold som kan ha betydning for Bankens finansielle situasjon eller evne til å oppfylle Avtalen, eller for fastsettelsen av Avtalens vilkår, er holdt tilbake;
- h) ingen dokumenter som etter dokumentasjonskravenes punkt 3.2 skal være tilgjengelige og oversendes ved forespørsel fra Finansfondet, men som ikke er forespurt og/eller ikke oversendt, inneholder informasjon som Banken med rimelighet må forstå at er av betydning for søknadsprosessen eller av betydning for fastsettelsen av Avtalens vilkår;
- i) det ikke har inntruffet hendelser som endrer den informasjon som fremgår av Bankens siste årsregnskap eller Søknaden for øvrig, herunder, men ikke begrenset til de fremtidsutsikter Banken har gitt, som hver for seg eller samlet vil kunne få ikke uvesentlig betydning for Bankens finansielle situasjon eller evne til å oppfylle Avtalen, ut over det som er skriftlig opplyst til Finansfondet;
- j) det ikke foreligger noen tvist eller uenighet med ansatte, tredjemann eller offentlig myndighet, samt at det ikke er anlagt, eller så langt Banken er kjent med kan komme til å bli anlagt, søksmål mot Banken, som, dersom Banken ikke vinner frem, hver for seg eller samlet vil kunne medføre endringer i informasjon oppgitt i Søknaden eller for øvrig få ikke uvesentlig betydning for Bankens finansielle situasjon eller evne til å oppfylle Avtalen;
- k) Banken ikke er i brudd med vilkår i låneavtaler eller andre avtaler hvor Banken er part, og at det ikke foreligger omstendigheter som medfører at slikt brudd kan utløses av varsel fra tredjemann eller utløp av tidsfrister eller en kombinasjon av disse, bortsett fra slike brudd som enkeltvis eller samlet må antas å kunne få ikke uvesentlig betydning for Bankens finansielle situasjon eller evne til å oppfylle Avtalen; og
- l) både siste avlagte årsregnskap og siste delårsrapportering med tilhørende begrenset revisjon gir et rettviseende bilde av bankens økonomiske og finansielle stilling i samsvar med den regnskapsstandard Banken benyttet ved avleggelsen av siste årsregnskap.

Hver enkelt garanti i dette punkt 10 («Garantiene») skal utgjøre en selvstendig og uavhengig garanti.

11. Bruk av kapitalinnskuddet

11.1 Banken skal bruke Kapitalinnskuddet i samsvar med formålet med Finansfondets investering slik dette er angitt i Avtalens Bakgrunn punkt (A). Banken skal ikke utnytte Kapitalinnskuddet i sin markedsføring eller til å gjennomføre aggressive kommersielle strategier.

11.2 Banken skal i Innskuddsperioden ikke uten forutgående skriftlig samtykke fra Finansfondet vedta eller gjennomføre:

- (i) betydelige investeringer, herunder lån, garantier o.l., i Tilknyttet Foretak, med mindre investeringen skjer som ledd i planer, eller for å oppfylle avtale, som er fremlagt for og godkjent av Finansfondet før Gjennomføringsdagen;
- (ii) fisjon, fusjon, omdanning eller oppkjøp av annen virksomhet;
- (iii) betydelige konsernbidrag, utdelinger, gaver eller transaksjoner med gaveelement til et selskap i samme Konsern som Banken, bortsett fra utbytte på ordinære aksjer/egenkapitalbevis innenfor rammene av klausul 12.2 nedenfor og utdeling som skjer ved tilbakebetaling etter eventuelle avvikling av Banken;
- (iv) betydelige investeringer, herunder lån, garantier o.l. til fordel for eller på vegne av andre enheter i samme Konsern som Banken,

og Finansfondet kan sette vilkår for slikt samtykke. Banken skal likevel uten hinder av punkt (iv) ovenfor kunne inngå avtaler med selskaper i samme Konsern som Banken som ledd i Bankens vanlige virksomhet, forutsatt at avtalen (a) inneholder pris og vilkår som utvilsomt er vanlig for slike avtaler; (b) ikke gjelder utlån av penger; og (c) ikke innebærer at Banken skal stille sikkerhet eller garantier til fordel for, eller på vegne av et selskap i samme Konsern som Banken.

Ved vurderingen av om en investering mv. skal anses som betydelig vil det bli tatt hensyn til størrelsen på transaksjonen, både isolert sett, i forhold til størrelsen av Kapitalinnskuddet og i forhold til Bankens forvaltningskapital, egenkapital, omsetning og samlede virksomhet på investeringstidspunktet. En transaksjon vil også anses som betydelig dersom den fremstår som uvanlig etter sin art eller avviker fra Bankens tidligere handlemåte. Ved tvil avgjør Finansfondet om en investering mv. skal anses som betydelig.

[Forhåndsamttykke etter denne klausul 11.2 foreligger for følgende transaksjoner:

[ ]]

- (i) Denne klausul 11.2 gjør ingen begrensning i klausul 11.1 over.

12. Utdelinger, omorganiseringer, mv.

12.1 Fondsobligasjonsrenter (eventuelt justert etter klausul 5.2) skal ha fortrinnsrett fremfor utbytte på [ordinære aksjer/egenkapitalbevis][og Preferanseutbytte], slik at Banken ikke skal vedta og/eller gjennomføre utbytte på [ordinære aksjer/egenkapitalbevis][eller Preferanseutbytte] i den utstrekning Fondsobligasjonsrentene ikke lar seg dekke som følge av Banken skal i Innskuddsperioden ikke:

[Hvor Banken er organisert som et AS/ASA:

- (i) vedta og/eller gjennomføre utbytte på Bankens ordinære aksjer som overstiger et beløp som tilsvarer 50 % av Bankens frie egenkapital etter [aksjeloven/allmennaksjeloven] § 8-1 (1), justert for tap etter balansedagen, eller som må forventes å ville inntreffe;

- (ii) vedta og/eller utbetale utbytte på Bankens ordinære aksjer som overstiger et beløp som tilsvarer 50 % av årets resultat (etter det godkjente årsregnskapet for siste regnskapsår) [etter fradrag i årets resultat, krone for krone, for vedtatt og/eller utbetalt utbytte til Finansfondet som eier av Preferanseaksjer]. Fondsobligasjonsrenter for vedkommende regnskapsår, skal inngå som en kostnad i årets resultat i denne forbindelse; eller
- (iii) vedta og/eller gjennomføre utbytte på Bankens ordinære aksjer som utgjør en større andel av Bankens balanseførte egenkapital etter det godkjente årsregnskapet for siste regnskapsår, fratrukket enhver form for kapitalinnskudd fra Finansfondet, enn gjennomsnittlig rente [og utbytte på Finansfondets kapitalinnskudd i Banken (beregnet samlet for Kapitalinnskuddet og eventuelt innskudd i Preferanseaksjer) for vedkommende regnskapsår]

[Hvor Banken er en Sparebank:

- (i) vedta og/eller utbetale utbytte på Bankens ordinære egenkapitalbevis som overstiger et beløp som tilsvarer 50 prosent av Eierandelskapitalens andel av den del av årsresultatet (etter det godkjente årsregnskapet for siste regnskapsår) som kan disponeres som utbyttemidler etter finansieringsvirksomhetsloven § 2b-18 3. ledd. Ved beregningen av Eierandelskapitalen sin andel av årets resultat etter dette punkt (i), skal overkursfondet legges til Eierandelskapitalen;
- (ii) vedta og/eller utbetale utbytte på Bankens ordinære egenkapitalbevis som overstiger et beløp som tilsvarer 50 % av Eierandelskapitalens andel av årsresultatet (etter det godkjente årsregnskapet for siste regnskapsår) [etter fradrag i årets resultat, krone for krone, for vedtatt og/eller utbetalt utbytte til Finansfondet som eier av Preferansekapitalbevis]. Rente for regnskapsåret på eventuell fondsobligasjon utstedt til Finansfondet, skal inngå som en kostnad i årets resultat i denne forbindelse. Ved beregningen av Eierandelskapitalen sin andel av årets resultat etter dette punkt (ii), skal overkursfondet legges til Eierandelskapitalen [, men det skal sees bort fra Finansfondets innskudd i utestående Preferansekapitalbevis]; eller
- (iii) vedta og/eller utbetale på Bankens ordinære egenkapitalbevis til Egenkapitalbevisiere som utgjør en større andel av Eierandelskapitalen med tillegg av overkursfondet etter det godkjente årsregnskapet for siste regnskapsår enn gjennomsnittlig rente [og utbytte på Finansfondets kapitalinnskudd i Banken (beregnet samlet for Kapitalinnskuddet og eventuelt innskudd i Preferansekapitalbevis) for vedkommende regnskapsår.

Eventuell utdeling fra utjevningsfondet omfattes av begrensningene i utbytte etter klausul 12.2.]

12.3 Banken skal i Innskuddsperioden ikke vedta eller gjennomføre

- (i) kapitalnedsetting eller nedsettelse av Bankens overkursfond eller utjevningsfond, og heller ikke benytte det beløp nedsettingen gjelder, for annet formål enn dekning av Bankens tap; eller
- (ii) tilbakekjøp eller innløsning av egenkapitalbevis] [enn Preferanseaksjer/Preferansekapitalbevis] ut over det som er nødvendig for å oppfylle forpliktelser Banken har påtatt seg forut for Avtaledatoen.

12.4 [Hvor Banken er en sparebank:

Banken skal i Innskuddsperioden ikke vedta å utbetale eller utbetale til allmennyttig formål, til stiftelse med allmennyttig formål eller foreta andre utdelinger av gaver eller rettshandler med gaveelement med beløp som overstiger 10 % av den del av årsresultatet (etter det god-

kjente årsregnskapet for siste regnskapsår) som tilordnes institusjonen i henhold til lov om finansieringsvirksomhet § 2b-18, 2. ledd. Banken skal i samme periode sørge for at Bankens datterselskaper ikke vedtar eller gjennomfører, utdeling av gaver eller rettshandler med gaveelement, ut over tilsvarende begrensninger som gjelder for aksjeselskaper. Eventuelle utdelinger fra gavefondet inngår i de utdelinger som er begrenset etter denne klausul 12.4, 1. ledd, 1. og 2. setning.

Banken kan i særlige tilfelle søke Finansfondet om samtykke til å utdele mer enn 10 %, jf. forrige ledd. Ved vurderingen av samtykke skal det legges vekt på Bankens soliditet, utlånskapasitet, planer for tilbakebetaling av Kapitalinnskuddet, nivå på samlede utdelinger, i tillegg til risikoen for vesentlige endringer i eierbrøkene. Samtykke kan bare gis av hensyn til Bankens stilling i kapitalmarkedene.]

/

[Hvor Banken er organisert som et AS/ASA:

Banken skal i Innskuddsperioden ikke vedta eller foreta, og sørge for at Bankens datterselskaper ikke vedtar eller foretar, utdeling av gaver eller rettshandler med gaveelement, ut over de begrensninger som følger av aksjeloven § 8-6. Den samlede verdi av vedtatt og/eller utbetalt utbytte og gavetransaksjoner skal i Banken uansett ikke gå utenfor rammene for utbytte etter klausul 12.2]

12.5 Banken skal sørge for at Bankens datterselskaper i Innskuddsperioden:

- (i) ikke vedtar eller gjennomfører konsernbidrag, utdeling, gave, eller transaksjon med gaveelement til et Annet Konsernselskap eller noen av Bankens morselskaper; og
- (ii) ikke vedtar eller gjennomfører investeringer i, rettshandler med, utlån av penger til, eller avtaler (eller andre arrangementer, herunder sikkerhetsstillelse eller garantier) til fordel for eller på vegne av Annet Konsernselskap eller Bankens morselskap.

Bankens datterselskaper skal likevel uten hinder av punkt (ii) ovenfor kunne inngå avtaler med Annet Konsernselskap eller Bankens morselskap som ledd i selskapets vanlige virksomhet, forutsatt at avtalen (a) inneholder pris og vilkår som utvilsomt er vanlig for slike avtaler; (b) ikke gjelder utlån av penger; og (c) ikke innebærer at selskapet skal stille sikkerhet eller garantier til fordel for, eller på vegne av et Annet Konsernselskap eller Bankens morselskap.

Denne klausul 12.5 gjør ingen begrensning i klausul 12.2.

12.6 Planlagte Ansvarlig Kapital-Transaksjoner, herunder opptak av Annen Fondsobligasjonskapital, hos Banken skal rapporteres til Finansfondet i god tid før de behandles i Bankens styrende organer. Finansfondet kan sette vilkår for transaksjonen.

13. Lønn og godtgjørelse til ledende ansatte

13.1 Banken skal sørge for at Banken, Bankens morselskap og Bankens datterselskaper, overholder følgende begrensninger med hensyn til lønn og annen godtgjørelse til Ledende Ansatte i Innskuddsperioden:

- (i) Frem til 31. desember 2010 skal lønninger og øvrige ytelser til Ledende Ansatte ikke økes;
- (ii) For Ledende Ansatte med avtalt fastlønn på mer enn NOK 1,5 millioner, kan det verken i opptjeningsåret eller senere kunne honoreres bonus opptjent i 2009 og 2010. For Ledende Ansatte med en fastlønn under NOK 1,5 millioner kan det i samme periode verken i opptjeningsåret eller senere honoreres bonus med mer enn 20 % av fastlønnen. Summen av samlede utbetalinger for hvert av de to årene må ikke overstige NOK 1,5 millioner;

- (iii) For perioden etter 31. desember 2010 skal betingelsene for lønn og annen godtgjørelse være i samsvar med statens retningslinjer for lederlønn datert 8. desember 2006;
- (iv) Ledende Ansatte skal ikke motta [aksjer/egenkapitalbevis] eller lignende til gunstige vilkår, og Banken skal heller ikke iverksette nye opsjonsprogrammer eller forlenge eller fornye eksisterende programmer;
- (v) Nye avtaler om pensjon og sluttvederlag for Ledende Ansatte må utformes i samsvar med statens retningslinjer for lederlønn datert 8. desember 2006;

Ledende ansatte i Bankens utenlandske datterselskaper, datterselskap som kun forvalter Bankens misligholdte engasjementer, datterselskap som kun forvalter bankens egne eierdommer, samt ledende ansatte i datterselskap som, dersom virksomheten i datterselskapet hadde vært drevet av Banken ikke ville vært ansett som Ledende Ansatte i Banken, omfattes ikke av denne bestemmelsen punkt (i) til (v).

I tillegg til Banken er følgende selskaper omfattet av begrensningene i denne klausul 13 på Avtaledatoen:

[ ]

14. Løpende forpliktelser, Rapportering

- 14.1 Banken skal i Innskuddsperioden overholde, og sørge for at Bankens datterselskaper overholder, sine forpliktelser etter alle relevante lover og forskrifter, herunder Loven og Forskriften med de presiseringer som følger av denne Avtalen.
- 14.2 Fra inngåelsen av Avtalen og frem til Fondsobligasjonene er innløst, skal Banken:
  - (i) straks informere Finansfondet om ethvert mislighold av Avtalen, og om ethvert forhold som Banken forstår eller burde forstå vil kunne føre til mislighold;
  - (ii) uoppfordret informere Finansfondet om øvrige forhold hos Banken av vesentlig betydning for Bankens oppfyllelse av Avtalen;
  - (iii) uoppfordret informere Finansfondet før Banken gjennomfører overdragelse av hele eller deler av virksomheten eller endrer virksomhetens art;
  - (iv) uoppfordret sende kopi til Finansfondet av meldinger som innebærer at kreditorvarsel skal utstedes i henhold til lov og forskrifter;
  - (v) uoppfordret varsle Finansfondet dersom Fondsobligasjonene på noe tidspunkt ikke skal forrentes, i henhold til klausul 5.4 over; og
  - (vi) uoppfordret varsle Finansfondet om tidspunkt for fastsettelse av Bankens årsregnskap så snart dette er fastsatt.
- 14.3 Banken skal sikre at offentliggjorte årsrapporter, delårsrapporter og kvartalsrapporter i hht. verdipapirhandelloven kapittel 5 med tilhørende forskrifter er lett tilgjengelig for Finansfondet.

Banken forplikter seg til å samtykke til at Finansfondet gis tilgang til Bankens ORBOF-rapportering til Statistisk sentralbyrå pålagt i hht. kredittilsynsloven § 4 mv., innenfor de rammer som følger av Bankens taushetsplikt. Dersom Finansfondet ikke gis slik tilgang som nevnt, skal Banken rapportere denne informasjonen direkte til Finansfondet.

Oppfølging ut fra det særlige formålet med Kapitalinnskudd fra Finansfondet krever opplysninger om Bankens utlån og retningslinjer for utlån. Oppfølging av de særlige vilkårene som er knyttet til Kapitalinnskuddet krever opplysninger om utbytte og kostnadsutvikling i Banken, herunder lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte mv. I den grad informa-

sjonen ikke fremkommer i Bankens øvrige rapportering, skal banken senest innen 30 dager etter utløpet av hvert kvartal rapportere denne informasjonen til Finansfondet.

Banken skal overholde de til enhver tid gjeldende krav til rapportering til Statens finansfond som offentliggjøres på fondets internettside. Finansfondet skal bestrebe seg på å underrette Banken hvis kravene endres etter Gjennomføringsdagen.

- 14.4 I Innskuddsperioden skal Banken gi Finansfondet slik informasjon og dokumentasjon som Finansfondet skriftlig anmoder. Informasjonen og dokumentasjonen skal overleveres Finansfondet innen rimelig tid etter at anmodningen kom frem til Banken, og senest innen 14 dager etter dette tidspunkt.

15. Mislighold av avtalen

- 15.1 Med de begrensninger som følger av klausul 15.4, og så langt dette er forenlig med Fondsobligasjonenes status som Kjernekapitalinstrument, kan Finansfondet gjøre gjeldende slike misligholdsbeføyelser som følger av norsk rett. Dersom Banken misligholder denne Avtale, kan Finansfondet dessuten sette i verk slike tiltak det finner hensiktsmessig for å sikre Finansfondets interesser, og for å sikre at formålet med og vilkårene for Kapitalinnskuddet blir ivaretatt. Finansfondets rett til å gjennomføre tiltak for å sikre Finansfondets interesser, formålet med og vilkårene for Kapitalinnskuddet, skal gjelde tilsvarende hvor det er grunn til å tro at Banken vil misligholde denne Avtale, selv om mislighold ennå ikke har inntrådt.
- 15.2 Dersom Banken foretar utbetaling eller tiltak i strid med klausulene 2.5, 11.2 eller 12, skal Marginen økes med 0,5 prosentpoeng for hver overtredelse. Finansfondet kan i det enkelte tilfelle avgjøre om slik økning av Marginen helt eller delvis skal bortfalle etter en konkret vurdering. Slik økning av Marginen skal ikke begrense Finansfondets rett til å gjøre misligholdsbeføyelser gjeldende etter 15.1.
- 15.3 Ved avlønning i strid med klausul 13 skal Banken besørge at den uberettigede del reverseres. I tillegg kan Finansfondet forlenge begrensningene som følger av punkt 13.1 (i) så lenge Finansfondet er eier av Fondsobligasjonene. I grove tilfeller vil Finansfondet rapportere forholdet til Kredittilsynet.
- 15.4 Finansfondet skal ikke under noen omstendighet kunne kreve tilbakebetaling av Kapitalinnskuddet fra Banken som følge av Bankens mislighold av denne Avtalen eller andre omstendigheter.

16. Øvrige bestemmelser

- 16.1 Denne Avtalen kan bare endres ved skriftlig enighet mellom Partene.
- 16.2 Banken kan ikke overdra sine rettigheter eller forpliktelser etter denne Avtalen. Finansfondet kan fritt overdra sine rettigheter og forpliktelser (enkeltvis eller samlet) etter denne Avtalen, så langt det er forenlig med Forskriften, herunder § 11 (7).
- 16.3 Fra det tidspunktet Finansfondet ikke lenger er eier av Fondsobligasjoner, bortfaller vilkårene i Avtalens klausuler 11, 12, 13 og 14.
- 16.4 Forskriftens bestemmelser skal utfylle rettsforholdet mellom Partene hvor denne Avtalen ikke har eksplisitt regulering.

16.5 [Banken inngikk [_] avtale om [_]. Transaksjonen har følgende hovedvilkår:

Kjøpesum:

Oppgjørsform:

Gjennomføringstidspunkt:

Dersom transaksjonen (i) gjennomføres i henhold til ovenstående betingelser og for øvrig i henhold til [_] og (ii) ikke medfører noen negativ endring i bankens Kjernekapitaldekning kan den gjennomføres uten ytterligere samtykke fra Finansfondet og for øvrig uten hinder av denne Avtalen. Ikke uvesentlige endringer i Fusjonsplanen skal godkjennes av Finansfondet.]

17. Konfidensialitet m.v.

17.1 Banken er ansvarlig for overholdelse av sine plikter i hht. verdipapirhandelloven hva gjelder offentliggjøring av kursrelevant informasjon og andre bestemmelser om informasjonssplikt overfor markedet.

17.2 Finansfondet kan offentliggjøre Avtalen helt eller delvis med de begrensninger som følger av lov. Banken skal i så fall underrettes før offentliggjøring finner sted. For øvrig skal Avtalen og dens innhold ikke offentliggjøres eller meddeles tredjemann uten Finansfondets samtykke. Bestemmelsen her er ikke til hinder for at Banken overholder til enhver tid gjeldende krav om rapportering til Kredittilsynet og Norges Bank. I forbindelse med rating, opptak av lån/funding eller annen type transaksjon kan Banken gi tredjemann nødvendig innsyn i Avtalen forutsatt at vedkommende underlegges vanlige konfidensialitetsplikter.

Partenes konfidensialitetsavtale av [_] 2009 gjelder med de begrensninger som følger av Avtalens klausul 17.

18. Meddelelser

18.1 Enhver meddelelse fra en Part som inneholder en påstand om at den andre Part har brutt sine forpliktelser under denne Avtale, skal sendes skriftlig, per post, til den annen Part. Øvrige meddelelser mellom Partene i forbindelse med denne Avtale kan sendes per e-post eller telefaks.

18.2 Alle meddelelser mellom Partene i forbindelse med denne Avtale skal sendes til følgende adresser (avhengig av meddelelsens form etter klausul 18.1):

Til Finansfondet:
Statens finansfond
v. Birger Vikøren
Rådhusgaten 26
0151 Oslo

Telefaksnummer: 21 01 12 71

E-postadresse: postmottak@finansfondet.no

Til Banken:

[ ]

v. [ ]

Postboks [ ]

[ ]

Telefaks nummer: [ ]

E-postadresse: [ ]

19. Lovvalg og tvisteløsning

19.1 Denne Avtale er underlagt norsk rett.

19.2 Ved enhver tvist om forståelsen eller gjennomføringen av denne Avtalen, er Partene enige om at skal tvisten først skal søkes løst i minnelighet. Dersom tvisten ikke løses i minnelighet, skal tvisten avgjøres av de ordinære domstoler, med Oslo Tingrett som avtalt vernetting.

Signaturside for fondsobligasjonsavtale

[Sted], den [dato].

[Sparebanken]

Statens finansfond

[Navn]
[Tittel]

Birger Vikøren
Administrerende direktør

Vedlegg 1 Ledende ansatte

Navn:

Fastlønn 2009:

[]

[]

Vedlegg 2 Metode for renteberegning

Renteberegning basert på norsk statspapirrente med 6 måneders bindingstid

Dette vedlegget angir hvordan rente på fondsobligasjon og utbytte på preferansekapital som er fastsatt med utgangspunkt i norsk statspapirrente med 6 måneders bindingstid skal beregnes. Banken skal ta utgangspunkt i Norsk syntetisk årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 måneders bindingstid som publiseres av Norges Bank¹. Nedenfor følger beskrivelse av hvordan renter på kapitalinnskuddet for et helt år skal beregnes (fra og med 2010). I tillegg følger beskrivelse av renteberegning for året hvor kapitalinnskuddet blir utbetalt til banken (2009).

Rente/utbytte for et helt år på kapitalinnskuddet

Banken skal benytte følgende formel til beregning av rente/utbytte for et helt år (fra og med 2010):

$$R_t = K \left[\left(\left(1 + \frac{r_{t1}}{100} \right)^{dt1/ACT} * \left(1 + \frac{r_{t2}}{100} \right)^{dt2/ACT} \right) - 1 \right] * \left(1 + \frac{r_{t1}}{100} \right)^{dt+1/ACT}$$

hvor

- t = Året det skal beregnes rente/utbytte for (Renteåret) K=Pålydende beløp av utestående Fondsobligasjoner Rt=Rente/utbyttebeløp som skal betales på Kapitalinnskuddet for år t
- rt1 = Årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 mnd bindingstid per 01.01 i år t + risikopåslag ut fra risikoklasse (gjennomsnitt siste 5 handledager)
- rt2 = Årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 mnd bindingstid per 01.07 i år t + risikopåslag ut fra risikoklasse (gjennomsnitt siste 5 handledager)
- rt+1 = Årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 mnd bindingstid per 01.01 i år t+1 + risikopåslag ut fra risikoklasse (gjennomsnitt siste 5 handledager)
- dt1=Antall dager i første halvår av år t
- dt2 = Antall dager i andre halvår av år t
- dt+1= Antall dager fra årsslutt i år t og frem til Rentebetalingdag i år t+1
- ACT= Antall dager i året renten beregnes for

Rente/utbytte på kapitalinnskuddet for året hvor kapitalinnskuddet blir utbetalt til banken

Banken skal benytte følgende formel til beregning av renter for året hvor kapitalinnskuddet blir utbetalt til banken (2009):

$$R_t = K \left[\left(\left(1 + \frac{r_{t3}}{100} \right)^{dt3/ACT} \right) - 1 \right] * \left(1 + \frac{r_{t+1}}{100} \right)^{dt+1/ACT}$$

hvor

- rt3 = Årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 mnd bindingstid på Gjennomføringsdagen + risikopåslag ut fra risikoklasse (gjennomsnitt siste 5 handledager)
- dt3 = Antall dager Finansfondet er eier av kapitalinnskuddet i løpet av år t (Renteåret)

¹ Se http://www.norges-bank.no/templates/article____55484.aspx

Avtale mellom
Statens finansfond og
[Sparebanken]
om kapitalinnskudd
ved tegning av
preferansekapitalbevis

Innhold

Bakgrunn 69

1. Definisjoner 70
  2. Kapitalinnskudd i preferansekapitalbevis 71
  3. Forpliktelser frem til registreringsdagen 72
  4. Betingelser for gjennomføring 72
  5. Gjennomføring 73
  6. Sparebankens garantier 74
  7. Bruk av kapitalinnskuddet 74
  8. Utdelinger, omorganiseringer, mv. 75
  9. Lønn og godtgjørelser til ledende ansatte 77
  10. Løpende forpliktelser, rapportering 77
  11. Sparebanken og Finansfondets rettigheter 78
  12. Mislighold av avtalen 78
  13. Konfidensialitet 79
  14. Meddelelser 79
  15. Øvrige bestemmelser 80
  16. Lovutvalg og tvisteløsning 80
- Signaturside for preferansekapitalavtale 81

Vedlegg 1 Preferansekapitalbevisenes egenskaper 82

Vedlegg 2 Sparebankens garantier 88

Vedlegg 3 Vedtak i forsanderskapet 89

Vedlegg 4 Ledende ansatte 99

Vedlegg 5 Metode for renteberegning 100

Denne kapitalinnskuddsavtale er inngått [ ] 2009 mellom

1. [ ], med organisasjonsnummer [ ] og forretningsadresse [ ], (heretter «Sparebanken»), og
2. Statens finansfond, med organisasjonsnummer 993 876 968 og forretningsadresse Rådhusgaten 26, 0153 Oslo, (heretter «Finansfondet»),

heretter hver for seg benevnt «Part», og sammen «Partene».

Bakgrunn

På bakgrunn av at:

- (A) Finansfondet ble etablert ved lov av 6. mars 2009 om Statens finansfond («Loven») med det formål å bidra midlertidig med kjernekapital til norske banker for å styrke Sparebankene og sette dem bedre i stand til å opprettholde normal utlånsvirksomhet;
- (B) Finansfondets virksomhet er nærmere regulert i forskrift av 8. mai 2009 om Statens finansfond («Forskriften»);
- (C) Sparebanken på Avtaledatoen har en Innskutt Eierandelskapital på NOK [ ], fordelt på [ ] egenkapitalbevis, hvert pålydende NOK [ ], hvorav Sparebanken eier [ ] egenkapitalbevis, [et grunnfond stort NOK [ ]], og en Kjernekapitaldekning på [på konsolidert basis] [ ]%, som bekreftet av Kredittilsynet ved brev av [ ] 2009, jf. Forskriftens § 2 (1);
- (D) Sparebanken ved søknad av [ ] 2009 («Søknaden») søkte Finansfondet om kapitalinnskudd ved tegning av preferansekapitalinstrumenter;
- (E) [Sparebanken til tross for en kjernekapitaldekning på over 12% har dokumentert behov for kapitalinnskudd i overensstemmelse med Forskriftens § 2 (2)] /Sparebanken har dokumentert behov for kapitalinnskudd som utgjør mer enn 2 prosentpoeng Kjernekapital i overensstemmelse med Forskriftens § 2 (3);
- (F) Finansfondet anser at oppkapitalisering av Sparebanken vil fremme Finansfondets formål, og derfor er villig til å yte Sparebanken kapitaltilskudd på NOK [ ] ved investering i preferansekapitalbevis som Sparebanken skal utstede, slik at Sparebankens Kjernekapitaldekning [på konsolidert basis] øker med inntil [ ] prosentpoeng; og
- (G) Finansfondet, basert på de opplysninger Finansfondet har mottatt fra Sparebanken, anser at Sparebanken tilhører risikoklasse [1/2/3] etter § 10 i Forskriften,

har Partene i dag blitt enige om følgende:

1. Definisjoner

Følgende betegnelser skal ha følgende betydning i denne Avtalen:

Annet Konsernselskap	skal bety et selskap i samme konsern som Sparebanken, som ikke har Sparebanken som direkte eller indirekte morselskap.
Avtaledatoen	skal bety datoen for denne Avtalen.
Avtalen	skal bety denne avtalen om kapitalinnskudd med vedlegg.
Bankdag	skal bety en dag hvor banker er åpne for betalingsoverføringer i Norge.
Egenkapitaltransaksjon	skal bety enhver transaksjon og avtale som direkte eller indirekte kan medføre endring av Innskutt Eierandelskapital, eller pålydende av det enkelte egenkapitalbevis, på annen måte enn ved nedskrivning av Innskutt Eierandelskapital som følge av regnskapsmessig tap.
Garantiene	skal bety Sparebankens garantier slik angitt i klausul 6.
Gjennomføringen	skal bety tegningen av Preferansekapitalbevis, betalingen av Kapitalinnskuddet, samt utveksling av slik dokumentasjon som nærmere angitt i klausulene 5.2 og 5.3.
Gjennomføringsdagen	skal ha slik betydning som fastsatt i klausul 5.1.
Eierandelskapital	skal bety Innskutt Eierandelskapital, med tillegg av utjevningsfondet og annen kapital tilført eierandelskapitalen som avkastning eller overskudd, men med fradrag for eventuelle ordinære egenkapitalbevis eid av Sparebanken selv. Overkursfondet skal regnes som Eierandelskapital når dette er særskilt fastsatt.
Innskutt Eierandelskapital	skal bety den samlede pålydende verdi av Sparebankens egenkapitalbevis.
Innskuddsperioden	skal bety perioden fra og med Avtaledatoen til og med Registreringsdagen, samt perioden deretter så lenge Finansfondet er eier av Preferansekapitalbevis;
Kapitaldekning	skal ha slik betydning som følger av forskrift av 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 3, forskrift av 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak og forskrift 14. desember 2006 nr 1506 om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv.
Kapitalinnskuddet	skal ha slik betydning som fastsatt i klausul 2.1.
Kjernekapital	skal ha slik betydning som fastlagt i forskrift av 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 3, jf Finansdepartementets brev til Kredittilsynet av 27. juni 2002 og 13. mai 2009.
Kjernekapitaldekning	skal ha slik betydning som følger av forskrift av 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 3, forskrift av 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak og forskrift 14. desember 2006 nr 1506 om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv.
Konsern	skal ha slik betydning som fastsatt i allmennaksjeloven § 1-3 (1) (gitt tilsvarende anvendelse for Sparebanken og selskaper i samme konsern som Sparebanken) og finansieringsvirksomhetsloven § 2a-17, samt finanskonsern i henhold til finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 (a).
Ledende Ansatte	skal omfatte: (i) personer listet opp i vedlegg 4; (ii) personer som anses som ledende ansatte i Sparebanken og Sparebankens datterselskaper etter allmennaksjeloven § 6-16a (gitt tilsvarende anvendelse), jf. regnskapsloven § 7-31b; (iii) etterfølgere av personer som nevnt i punkt (i) og (ii); og (iv) enhver annen person som fyller tilsvarende funksjoner og/eller stillinger som de personer som nevnt i punkt (i)-(iii).
Margin	skal bety [6,0/6,5/7,0] prosentpoeng.

NOK	skal bety norske kroner.
Opptjent Egenkapital	skal bety det samme som i forskrift av 16. desember 1998 om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike § 4-2 post 22.
Preferansekapitalbevis	skal bety et egenkapitalbevis i en ny egenkapitalbevisklasse i Sparebanken som Sparebanken skal opprette med totalt [ ] egenkapitalbevis, hvert med pålydende NOK [ ], og hvert med slike egenskaper som fremgår av vedlegg 1, og der samtlige egenkapitalbevis skal utstedes til Finansfondet i overensstemmelse med denne Avtalen.
Preferansekapitalen	skal bety Preferansekapitalbevisenes samlede pålydende slik som fastsatt i vedlegg 1 punkt 2.2.
Preferanseutbytte	skal ha slik betydning som fastsatt i vedlegg 1 punkt 6.1.
Referanserente	skal bety en rente tilsvarende gjennomsnittet av de fem siste handledager før Rentefastsettelsesdag for norsk syntetisk årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 måneders bindingstid som notert på Norges Banks nettsider (se http://www.norges-bank.no/templates/article___55484.aspx eller side som erstatter denne) [Definisjon for flytende rente]
Registreringsdagen	skal bety dagen da kapitalforhøyelsen ved nyutstedelse av Preferansekapitalbevis slik beskrevet i denne Avtalen er registrert i Foretaksregisteret.
Rentefastsettelsesdag	skal være Gjennomføringsdagen og deretter hver 1. januar og 1. juli hvert år i Innskuddsperioden.
Tilknyttet Foretak	Skal bety Sparebankens tilknyttede foretak som fastsatt i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-2 f).
Søknaden	skal ha slik betydning som fastsatt i Avtalens Bakgrunn punkt (D).
Uberettiget Avlønning	skal bety avtalt eller utbetalt lønn eller annen godtgjørelse i strid med klausul 9.
Uberettiget Utdeling	skal bety utdeling eller tiltak i strid med klausul 7.2 og/eller 8.2-8.6.
Utløpsdatoen	skal bety 10. november 2009, som er den dato da betingelsene for Gjennomføringen som nevnt i klausul 4.1 og 4.2 senest skal foreligge.
Vesentlige Negative Hendelser	skal bety enhver omstendighet og hendelse som dersom den (i) hadde inntrådt før Avtaledatoen; eller (ii) hadde vært kjent for Sparebankens styre eller øvrige ledelse før Avtaledatoen, ville ha medført brudd på eller svikt i en eller flere av Garantiene.
VPS	skal bety det register hvor Preferansekapitalbevisene vil bli registrert.

2. Kapitalinnskudd i preferansekapitalbevis

- 2.1. På de vilkår og betingelser som fremgår av Avtalen skal Finansfondet tegne seg og betale for, og Sparebanken skal utstede til Finansfondet, [ ] Preferansekapitalbevis, hver til kurs lik Preferansekapitalbevisenes pålydende, hvilket gir et totalt kapitalinnskudd på NOK [ ] («Kapitalinnskuddet»).
- 2.2. Preferansekapitalbevisene skal utstedes til Finansfondet i en rettet emisjon mot Finansfondet.
- 2.3. Finansfondet skal gjøre opp Kapitalinnskuddet ved kontant innbetaling til Sparebanken slik nærmere beskrevet i klausul 5.3.

3. Forpliktelser frem til registreringsdagen

Frem til og med Registreringsdagen, skal Sparebanken:

- (i) ikke vedta, avtale eller gjennomføre utstedelse av nye egenkapitalbevis, opsjoner, tegningsrettigheter, eller noen form for instrument eller rettighet som kan konverteres til, eller medføre en rett til å kreve utstedelse av, egenkapitalbevis;
- (ii) ikke vedta, eller forplikte seg til å vedta, andre endringer i Sparebankens vedtekter enn de som fremgår av Vedlegg 3;
- (iii) ikke vedta eller foreta noen form for utdeling eller lignende til eiere av egenkapitalbevis;
- (iv) ikke vedta eller gjennomføre tilbakekjøp av Sparebankens egenkapitalbevis (etablering av pant i favør av Sparebanken i kundes VPS-konto der egenkapitalbevis er innestående anses ikke som tilbakekjøp så lenge dette skjer som ledd i Sparebankens ordinære drift)
- (v) sørge for at Sparebankens, og Sparebankens datterselskapers, virksomhet drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk, og kun i samsvar med ordinær drift og alminnelig forretningspraksis, på samme måte som i det enkelte rettssubjekts tidligere driftsår og det enkelte rettssubjekts bransje for øvrig;
- (vi) umiddelbart varsle Finansfondet dersom det oppstår vesentlige endringer i de opplysninger som ble gitt i Søknaden, eller i Sparebankens økonomiske forhold, herunder Kjernekapital eller Kjernekapitaldekning i tiden fra Avtaledatoen til og med Gjennomføringsdagen; og
- (vii) umiddelbart varsle Finansfondet dersom det oppstår Vesentlige Negative Hendelser.

4. Betingelser for gjennomføring

4.1. Partenes forpliktelse til å gjennomføre tegningen, betalingen og utstedelsen av Preferansekapitalbevis, og gjennomføre de handlinger som beskrevet i klausul 5, skal være betinget av at følgende betingelser er oppfylt:

- (i) Sparebankens styre skal ha godkjent denne Avtalen innen [ ] dager etter Avtaledatoen;
- (ii) Sparebankens forstanderskap skal ha fattet slike gyldige vedtak som fremgår av vedlegg 3, med slikt flertall som kreves for vedtektsendring, og med tilslutning fra minst to tredeler av stemmene avgitt av medlemmene av forstanderskapet valgt av eierne av ordinære egenkapitalbevis.
- (iii) Kredittilsynet skal ha godkjent de vedtektsendringer som følger av forstanderskapets vedtak som fastlagt i klausul 4.1 (ii) ovenfor;
- (iv) Finansfondets styre skal ha godkjent denne Avtalen innen [ ] dager etter Avtaledatoen.

4.2. Finansfondets forpliktelse til å tegne og betale for Preferansekapitalbevis, og gjennomføre de handlinger som er beskrevet i klausul 5, skal dessuten være betinget av at følgende forhold etter Finansfondets oppfatning er oppfylt:

- (i) Finansfondet skal ha gjennomført en for Finansfondet tilfredsstillende verifikasjon av de juridiske, finansielle og operasjonelle forhold i Sparebanken som Finansfondet finner nødvendig for å foreta en vurdering av om Sparebanken har behov for kapitalinnskudd ut fra formålet med ordningen, herunder hvor stort kapitalbehovet eventuelt er, samt å foreta en risikoklassifisering av Sparebanken;
- (ii) Sparebanken skal ha bekreftet skriftlig at de Ledende Ansatte/ de personer som er listet i vedlegg 4 har akseptert begrensningene i egen lønn og godtgjørelse som følger av klausul 9;
- (iii) Sparebanken har oppfylt samtlige av sine forpliktelser etter denne Avtalen i perioden frem til og med Gjennomføringsdagen;

- (iv) det skal ikke ha forekommet noe brudd på eller noen form for svikt i noen av Garantiene frem til og med Gjennomføringsdagen;
- (v) det skal ikke ha oppstått noen Vesentlige Negative Hendelser i tiden fra Avtaledatoen og frem til og med Gjennomføringsdagen;
- (vi) Kredittilsynet skal ha bekreftet at Kapitalinnskuddet vil inngå som en del av Sparebankens Kjernekapital
- (vii) Pålydende verdi av Sparebankens ordinære egenkapitalbevis skal ikke være høyere enn [ ] % av Referansekursen (slik definert i Vedlegg 1);
- (viii) Finansfondet skal ha mottatt en bekreftelse fra Sparebankens revisor på at Sparebanken ikke har vedtatt eller gjennomført en kapitalnedsettelse de siste 3 år før Gjennomføringsdagen som har medført, eller vil medføre, en begrensning i Sparebankens adgang til å vedta utbytte etter finansvl. § 2b-22, jf. asal. § 12-5 (1), eller tilsvarende bestemmelser; og
- (ix) det skal ikke ha skjedd endringer i de opplysninger som er gitt i Søknaden eller for øvrig til Finansfondet i forbindelse med tildelingen av Innskuddet eller ha inntruffet andre hendelser, som etter Finansfondets vurdering kan få betydning for tildelingen av eller vilkårene for Kapitalinnskuddet, eller for øvrig for innholdet i denne Avtale, herunder endringer i Sparebankens rating og Kredittilsynets erklæring om Sparebankens soliditet i hht. Forskriftens § 2 (1).

4.3. Finansfondet kan frafalle betingelsene i klausul 4.1 og 4.2.

4.4. Hver av Partene skal etter rimelig evne anstrenge seg for å sørge for at betingelsene for Gjennomføringen som nevnt i klausul 4.1 og 4.2 er oppfylt før Utløpsdatoen. Dersom betingelsene i klausul 4.1 eller 4.2 ikke er oppfylt, eller eventuelt frafalt av den Part som kan påberope seg den enkelte Betingelse, innen Utløpsdatoen, skal:

- (i) rettsvirkningene av denne Avtalen bortfalle, med unntak av rettsvirkningene av klausulene 13, 14, 15.1, 15.2 og 16; men
- (ii) bortfall som nevnt i punkt (i) skal ikke ha noen virkning for de rettigheter og forpliktelser som har oppstått som følge av en Parts brudd på avtalen forut for Utløpsdatoen.

5. Gjennomføring

5.1. Forutsatt at betingelsene som angitt i klausul 4.1 og 4.2 er oppfylt eller frafalt av den relevante Part, skal gjennomføring finne sted på en Bankdag fastsatt av Finansfondet med minst 3 Bankdagers forutgående varsel, dog senest [ ], eller på en slik senere dato som Partene skriftlig avtaler, («Gjennomføringsdagen»).

5.2. På Gjennomføringsdagen skal Sparebanken overlevere til Finansfondet:

- (i) en bekreftet kopi av signert styreprotokoll i Sparebanken som bekrefter at Sparebankens styre har godkjent Avtalen slik beskrevet i klausul 4.1 (i);
- (ii) en bekreftet kopi av en protokoll fra møte i forstanderskapet i Sparebanken som bekrefter at forstanderskapet har fattet slike vedtak med slikt flertall, og med slik tilslutning fra forstanderskapets medlemmer valgt av eierne av egenkapitalbevis som beskrevet i klausul 4.1 (ii);
- (iii) en erklæring underskrevet av Sparebankens styre som bekrefter at det siden Avtaledatoen ikke har forekommet brudd på, eller noen svikt i, Garantiene, og at Sparebanken har en Kjernekapitaldekning som beskrevet i Avtalens Bakgrunn punkt (C); og

(iv) tegningsblankett for tegning av Preferansekapitalbevisene i overensstemmelse med vedtak i Sparebankens forstanderskapsmøte.

5.3. På dagen for Gjennomføringen skal Finansfondet:

- (i) undertegne tegningsblankett som beskrevet i klausul 5.2 (iv); og
- (ii) avgi en ugjenkallelig betalingsinstruks til [ ] om å utbetale Kapitalinnskuddet til Sparebankens emisjonskonto, slik denne er identifisert i forstanderskapsmøtets vedtak om kapitalforhøyelse ved nyutstedelse av Preferansekapitalbevis.

5.4. Med forbehold for det som følger av klausul 5.5 nedenfor, skal Sparebanken umiddelbart etter at Gjennomføringen er gjennomført og Sparebanken har mottatt betaling av tegningsbeløpet sørge for at kapitalforhøyelsen med Preferansekapitalen, og vedtektsendringene vedtatt av Sparebankens forstanderskap som beskrevet i klausul 4.1(ii), blir registrert i Foretaksregisteret.

5.5. Finansfondet kan frem til Registreringsdagen kreve det innbetalte Kapitalinnskuddet tilbakebetalt fra Sparebanken dersom:

- (i) Sparebanken har brutt sine forpliktelser etter Avtalens klausul 3 i tiden fra Gjennomføringsdagen og Registreringsdagen;
- (ii) Sparebanken har brutt sine forpliktelser etter Avtalens klausul 3 i tiden frem til og med Gjennomføringsdagen, og Finansfondet ikke var kjent med dette på tidspunktet innbetalingen av Kapitalinnskuddet ble gjennomført;
- (iii) Det har inntruffet en Vesentlig Negativ Hendelse i tiden mellom Avtaledatoen og Registreringsdagen, som Finansfondet ikke var kjent med da innbetalingen av Kapitalinnskuddet ble gjennomført.

Dersom det inntreffer eller foreligger omstendigheter som nevnt i punkt (i)–(iii) ovenfor, skal Sparebanken ikke registrere kapitalforhøyelsen med Preferansekapitalen uten særskilt skriftlig samtykke fra Finansfondet.

5.6. Så snart Preferansekapitalbevisene er registrert i Foretaksregisteret skal Sparebanken sørge for at Finansfondet innføres som eier av Preferansekapitalbevisene i VPS, og overlevere til Finansfondet en kopi av utskrift fra VPS som bekrefter innføringen.

6. Sparebankens garantier

6.1. Sparebanken garanterer på Avtaledatoen, og på Gjennomføringsdagen at de erklæringer som fremgår av vedlegg 2, er korrekte, fullstendige og ikke misvisende på noe vesentlig punkt og at Sparebanken har gitt Finansfondet fullstendig informasjon om alle forhold av betydning for Finansfondets beslutning om å foreta innskuddet eller fastsettelsen av vilkårene i denne Avtalen.

7. Bruk av kapitalinnskuddet

7.1. Sparebanken skal bruke Kapitalinnskuddet i samsvar med formålet med Finansfondets investering slik dette er angitt i Avtalens Bakgrunn punkt (A). Sparebanken skal ikke utnytte Kapitalinnskuddet i sin markedsføring eller til å gjennomføre aggressive kommersielle strategier.

7.2. Sparebanken skal i Innskuddsperioden ikke uten forutgående skriftlig samtykke fra Finansfondet, vedta eller gjennomføre

- (i) betydelige investeringer, herunder lån, garantier o.l., i Tilknyttet Foretak, med mindre investeringen skjer som ledd i planer, eller for å oppfylle avtale, som er fremlagt for og godkjent av Finansfondet før Gjennomføringsdagen;
- (ii) fisjon, fusjon, omdanning eller oppkjøp av annen virksomhet;
- (iii) betydelige konsernbidrag, utdelinger, gaver eller transaksjoner med gaveelement til et selskap i samme Konsern som Sparebanken, bortsett fra utbytte på ordinære aksjer/ egenkapitalbevis innenfor rammene av klausul 8.2 nedenfor og utdeling som skjer ved tilbakebetaling etter eventuelle avvikling av Sparebanken;
- (iv) betydelige investeringer, herunder lån, garantier o.l. til fordel for eller på vegne av andre enheter i samme Konsern som Sparebanken,

og Finansfondet kan sette vilkår for slikt samtykke. Sparebanken skal likevel uten hinder av punkt (iv) ovenfor kunne inngå avtaler med selskaper i samme Konsern som Sparebanken som ledd i Sparebankens vanlige virksomhet, forutsatt at avtalen (a) inneholder pris og vilkår som utvilsomt er vanlig for slike avtaler; (b) ikke gjelder utlån av penger; og (c) ikke innebærer at Sparebanken skal stille sikkerhet eller garantier til fordel for, eller på vegne av et selskap i samme Konsern som Sparebanken.

Ved vurderingen av om en investering mv. skal anses som betydelig vil det bli tatt hensyn til størrelsen på transaksjonen, både isolert sett, i forhold til størrelsen av Kapitalinnskuddet og i forhold til Sparebankens forvaltningskapital, egenkapital, omsetning og samlede virksomhet på investeringstidspunktet. En transaksjon vil også anses som betydelig dersom den fremstår som uvanlig etter sin art eller avviker fra Sparebankens tidligere handlemåte. Ved tvil skal Finansfondet avgjøre om en investering skal anses som betydelig.

[Forhåndsamtak etter denne klausul 7.2 foreligger for følgende transaksjoner:

- (i) [ ]]

Denne klausul 7.2 gjør ingen begrensning i klausul 7.1 over.

8. Utdelinger, omorganiseringer, mv.

- 8.1. Renter på fondsobligasjoner utstedt til Finansfondet skal ha fortrinnsrett fremfor utdelinger og Preferanseutbytte til Finansfondet, slik at Sparebanken ikke skal vedta og/eller gjennomføre utdelinger eller Preferanseutbytte i den utstrekning rentene på slike fondsobligasjoner ikke lar seg dekke som følge av vedtaket eller utbetalingen.
- 8.2. Sparebanken skal i Innskuddsperioden ikke
  - (i) vedta og/eller utbetale utbytte på Sparebankens ordinære egenkapitalbevis som overstiger et beløp som tilsvarer 50 prosent av Eierandelskapitalens andel av den del av årsresultatet (etter det godkjente årsregnskapet for siste regnskapsår) som kan disponeres som utbyttmidler etter lov om finansieringsvirksomhet § 2b-18, 3. ledd. Ved beregningen av Eierandelskapitalens andel av årsresultatet etter dette punkt (i), skal overkursfondet legges til Eierandelskapitalen, men det skal sees bort fra utestående Preferansekapitalbevis;
  - (ii) vedta og/eller utbetale utbytte på Sparebankens ordinære egenkapitalbevis som overstiger et beløp som tilsvarer 50 prosent av Eierandelskapitalens andel av årsresultatet (etter det godkjente årsregnskapet for siste regnskapsår). Rente for regnskapsåret på eventuell fondsobligasjon utstedt til Finansfondet, skal inngå som en kostnad i årets resultat i denne forbindelse. Ved beregningen av Eierandelskapitalen sin andel av årets

- resultat etter dette punkt (ii), skal overkursfondet legges til Eierandelskapitalen, men det skal sees bort fra utestående Preferansekapitalbevis; eller
- (iii) vedta og/eller utbetale utbytte på Sparebankens ordinære egenkapitalbevis til egenkapitalbevisiere som utgjør en større andel av Eierandelskapitalen med tillegg av overkursfondet etter det godkjente årsregnskapet for siste regnskapsår enn gjennomsnittlig rente og utbytte på Finansfondets kapitalinnskudd i Sparebanken (beregnet samlet for Kapitalinnskuddet og eventuell fondsobligasjon utstedt til Finansfondet) for vedkommende regnskapsår.

Eventuell utdeling fra utjevningfondet omfattes av begrensningene i utbytte etter klausul 8.2.

- 8.3. Begrensningene i klausul 8.2 skal ikke gjelde for utdeling som skjer ved tilbakebetaling etter eventuell avvikling av Sparebanken.
- 8.4. Sparebanken skal i Innskuddsperioden ikke uten skriftlig samtykke fra Finansfondet vedta eller gjennomføre:
- (i) kapitalnedsetting eller nedsettelse av Sparebankens overkursfond, utjevningfond eller andre fond for annet formål enn dekning av Sparebankens tap; eller
  - (ii) tilbakekjøp eller innløsning av andre egenkapitalbevis enn Preferansekapitalbevis utover det som er nødvendig for å oppfylle forpliktelser Sparebanken har påtatt seg forut for Avtaledatoen.
- 8.5. Sparebanken skal i Innskuddsperioden ikke vedta å utbetale eller utbetale til allmennyttig formål, til stiftelse med allmennyttig formål, eller foreta andre utdelinger av gaver eller rettshandler med gavelement med beløp som overstiger 10 % av den del av årsresultatet (etter det godkjente årsregnskapet for siste regnskapsår) som tilordnes institusjonen i henhold til finansieringsvirksomhetsloven § 2b-18, 2. ledd. Sparebanken skal i samme periode sørge for at Sparebankens datterselskaper ikke vedtar eller gjennomfører, utdeling av gaver eller rettshandler med gavelement, ut over tilsvarende begrensninger som gjelder for aksjeselskaper. Eventuelle utdelinger fra gavefondet inngår i de utdelinger som er begrenset etter denne klausul 8.5, 1. ledd, 1. og 2. setning.

Sparebanken kan i særlige tilfelle søke Finansfondet om samtykke til å utdele mer enn 10 %, jf. forrige ledd. Ved vurderingen av samtykke skal det legges vekt på Sparebankens soliditet, utlånskapasitet, planer for tilbakebetaling av Kapitalinnskuddet, nivå på samlede utdelinger, i tillegg til risikoen for vesentlige endringer i eierbrøkene. Samtykke kan bare gis av hensyn til Sparebankens stilling i kapitalmarkedene.

- 8.6. Sparebanken skal sørge for at Sparebankens datterselskaper i Innskuddsperioden:
- (i) ikke vedtar eller gjennomfører konsernbidrag, utdeling, gave, eller transaksjon med gavelement til et Annet Konsernselskap; og
  - (ii) ikke vedtar eller gjennomfører rettshandler med Annet Konsernselskap.

Sparebankens datterselskaper skal likevel uten hinder av punkt (ii) ovenfor kunne inngå avtaler med Annet Konsernselskap som ledd i selskapets vanlige virksomhet, forutsatt at avtalen (a) inneholder pris og vilkår som utvilsomt er vanlig for slike avtaler; (b) ikke gjelder utlån av penger; og (c) ikke innebærer at selskapet skal stille sikkerhet eller garantier til fordel for, eller på vegne av et Annet Konsernselskap eller Sparebankens morselskap. Denne klausul 8.6 gjør ingen begrensning i klausul 8.5.

9. Lønn og godtgjørelse til ledende ansatte

9.1. Sparebanken skal sørge for at Sparebanken og Sparebankens datterselskaper, overholder følgende begrensninger med hensyn til lønn og annen godtgjørelse til Ledende Ansatte i Innskuddsperioden:

- (i) Frem til 31. desember 2010 skal lønninger og øvrige ytelser til Ledende Ansatte ikke økes;
- (ii) For Ledende Ansatte med avtalt fastlønn på mer enn NOK 1,5 millioner, kan det verken i opptjeningsåret eller senere kunne honoreres bonus opptjent i 2009 og 2010. For Ledende Ansatte med en fastlønn under NOK 1,5 millioner kan det i samme periode verken i opptjeningsåret eller senere honoreres bonus med mer enn 20 % av fastlønnen. Summen av samlede utbetalinger for hvert av de to årene må ikke overstige NOK 1,5 millioner;
- (iii) For perioden etter 31. desember 2010 skal betingelsene for lønn og annen godtgjørelse være i samsvar med statens retningslinjer for lederlønn datert 8. desember 2006;
- (iv) Ledende Ansatte skal ikke motta egenkapitalbevis eller lignende til gunstige vilkår, og Sparebanken skal heller ikke iverksette nye opsjonsprogrammer eller forlenge eller fornye eksisterende programmer;
- (v) Nye avtaler om pensjon og sluttvederlag for Ledende Ansatte må utformes i samsvar med statens retningslinjer for lederlønn datert 8. desember 2006;

Ledende ansatte i Sparebankens utenlandske datterselskaper, datterselskap som kun forvalter Sparebankens misligholdte engasjementer, datterselskap som kun forvalter Sparebankens selskapet hadde vært drevet av Sparebanken ikke ville vært ansett som Ledende Ansatte i Sparebanken, omfattes ikke av denne bestemmelsen i punkt (i) til (v).

I tillegg til Banken er følgende selskaper omfattet av begrensningene i denne klausul 9:

[ ]

10. Løpende forpliktelser, rapportering

10.1. Sparebanken skal i Innskuddsperioden overholde, og sørge for at Sparebankens datterselskaper overholder, sine forpliktelser etter alle relevante lover og forskrifter, herunder Loven og Forskriften med de presiseringer som følger av denne Avtalen.

10.2. Sparebanken skal i Innskuddsperioden:

- (i) straks informere Finansfondet om ethvert mislighold av Avtalen, og om ethvert forhold som Sparebanken forstår eller burde forstå vil kunne føre til mislighold;
- (ii) uoppfordret informere Finansfondet om øvrige forhold hos Sparebanken av vesentlig betydning for Sparebankens oppfyllelse av Avtalen;
- (iii) uoppfordret informere Finansfondet før Sparebanken gjennomfører overdragelse av hele eller deler av virksomheten eller endrer virksomhetens art;
- (iv) uoppfordret sende kopi til Finansfondet av meldinger som innebærer at kreditorvarsel skal utstedes i henhold til lov og forskrifter; og
- (v) uoppfordret varsle Finansfondet om tidspunktet for fastsettelse av Sparebankens årsregnskap så snart dette er kjent.

10.3. Sparebanken skal sikre at offentlige årsrapporter, delårsrapport og kvartalsrapport i hht. verdipapirhandelloven kapittel 5 med tilhørende forskrifter er lett tilgjengelig for Finansfondet.

Sparebanken forplikter seg til å samtykke til at Finansfondet gis tilgang til Sparebankens

ORBOF-rapportering til Statistisk sentralbyrå pålagt i hht. kredittsinsloven § 4, innenfor de rammer som følger av Sparebankens taushetsplikt. Dersom Finansfondet ikke gis slik tilgang fra Statistisk sentralbyrå, skal Sparebanken rapportere denne informasjonen direkte til Finansfondet.

Oppfølging ut fra det særlige formålet med Kapitalinnskudd fra Finansfondet krever opplysninger om Sparebankens utlån og retningslinjer for utlån. Oppfølging av de særlige vilkårene som er knyttet til Kapitalinnskuddet krever opplysninger om utbytte og kostnadsutvikling i Sparebanken, herunder lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte mv. I den grad informasjonen ikke fremkommer i Sparebankens øvrige rapportering, skal banken senest innen 30 dager etter utløpet av hvert kvartal rapportere denne informasjonen til Finansfondet. Tilsvarende gjelder informasjon om endringer i bankens utlånspolitikk, kredittstrategi og kredittbevilgningsprosess.

Sparebanken skal overholde de til enhver tid gjeldende krav til rapportering til Statens finansfond som offentliggjøres på fondets internettside. Finansfondet skal bestrebe seg på å underrette Sparebanken hvis kravene endres etter Gjennomføringsdagen.

- 10.4. Så lenge Finansfondet eier Preferansekapitalbevis, skal Sparebanken gi Finansfondet slik informasjon og dokumentasjon som Finansfondet skriftlig anmoder. Informasjonen og dokumentasjonen skal overleveres Finansfondet innen rimelig tid etter at anmodningen kom frem til Sparebanken, og senest innen 14 dager etter dette tidspunkt.

11. Sparebanken og Finansfondets rettigheter

- 11.1. Sparebanken skal sørge for at Finansfondet får slike rettigheter som eier av Preferansekapitalbevis som fastlagt i vedlegg 1 så lenge Finansfondet eier Preferansekapitalbevis. Krenkelser av Finansfondets rettigheter som eier av Preferansekapitalbevis slik disse fremgår av vedlegg 1, skal anses som et brudd på denne Avtalen fra Sparebankens side.
- 11.2. Klausul 11.1 gjelder likevel ikke i den utstrekning Finansfondet skriftlig har akseptert at Finansfondets rettigheter som eier av Preferansekapitalbevis bortfaller helt eller delvis.

12. Mislighold av avtalen

- 12.1. Dersom Sparebanken misligholder denne Avtale, kan Finansfondet gjøre gjeldende slike misligholdsbeføyelser som følger av norsk lov, og for øvrig sette i verk slike tiltak det finner hensiktsmessig for å sikre Finansfondets interesser, og for å sikre at formålet med Kapitalinnskuddet og vilkårene for Kapitalinnskuddet blir ivaretatt. Finansfondets rett til å gjennomføre tiltak for å sikre Finansfondets interesser, formålet med Kapitalinnskuddet og vilkårene for det, skal gjelde tilsvarende hvor det er grunn til å tro at Sparebanken vil misligholde denne Avtale, selv om mislighold ennå ikke har inntrådt.
- 12.2. Dersom Sparebanken i Innskuddsperioden avtaler eller gjennomfører en Uberrettiget Utdeling, skal kursen for innløsning og konvertering av Preferansekapitalbevisene justeres slik som bestemt i vedlegg 1 punkt 9.1. Slik kursjustering skal ikke begrense Finansfondets rett til å gjøre misligholdsbeføyelser gjeldende etter klausul 12.1.
- 12.3. Ved Uberrettiget Avlønning skal Sparebanken besørge at den uberettigede del reverseres. I tillegg kan Finansfondet forlenge begrensningene som følger av klausul 9.1 (i) frem til tidspunktet for automatisk konvertering. I grove tilfeller vil Finansfondet rapportere forholdet til Kredittilsynet.

13. Konfidensialitet

- 13.1. Sparebanken er ansvarlig for overholdelse av sine plikter i hht. verdipapirhandelloven hva gjelder offentliggjøring av kursrelevant informasjon og andre bestemmelser om informasjonsplikt overfor markedet
- 13.2. Finansfondet kan offentliggjøre Avtalen helt eller delvis med de begrensninger som følger av lov. Sparebanken skal i så fall underrettes før offentliggjøring finner sted. For øvrig skal Avtalen og dens innhold ikke offentliggjøres eller meddeles tredjemann uten Finansfondets samtykke. Bestemmelsen her er ikke til hinder for at Sparebanken overholder til enhver tid gjeldende krav om rapportering til Kredittilsynet og Norges Bank. I forbindelse med rating, opptak av lån/funding eller annen type transaksjon, kan Sparebanken gi tredjemann nødvendig innsyn i Avtalen forutsatt at vedkommende underlegges vanlige konfidensialitetsplikter.

Partenes konfidensialitetsavtale [ ] gjelder med de begrensninger som følger av denne klausul 13.

14. Meddelelser

- 14.1. Enhver meddelelse fra en Part som inneholder en påstand om at den annen Part har brutt sine forpliktelser under denne Avtale, skal sendes skriftlig, per post, eller leveres med bud til den annen Part. Øvrige meddelelser mellom Partene i forbindelse med denne Avtale kan sendes per e-post eller telefaks.
- 14.2. Alle meddelelser mellom Partene i forbindelse med denne Avtale skal sendes til følgende adresser (avhengig av meddelelsens form etter klausul 14.1):

Til Finansfondet:

Statens finansfond
v. Birger Vikøren
Rådhusgaten 26
0151 Oslo

Telefaks nummer: 21 01 12 71

E-postadresse: postmottak@finansfondet.no

Til Sparebanken:

Sparebanken [ ]
v. [ ]
[ ]

Telefaks nummer: [ ]

E-postadresse: [ ]

15. Øvrige bestemmelser

- 15.1. Denne Avtalen kan bare endres ved skriftlig enighet mellom Partene.
- 15.2. Verken Sparebanken eller Finansfondet kan overdra sine rettigheter eller forpliktelser etter denne Avtalen.
- 15.3. Dersom Preferansekapitalbevisene konverteres til ordinære egenkapitalbevis i Sparebanken slik beskrevet i vedlegg 1, punkt 8, skal Sparebanken yte slik medvirkning som Finansfondet krever for å legge til rette for konverteringen, herunder offentliggjøre eventuell insideinformasjon og utarbeide noteringsprospekt for de nye egenkapitalbevisene dersom dette kreves etter gjeldende regler. Sparebanken skal herunder etter beste evne bistå Finansfondet i utarbeidelse av melding av Finansfondets erverv av ordinære egenkapitalbevis til Konkurransetilsynet, hvor slik melding er påkrevet.
- 15.4. Forskriftens bestemmelser skal utfylle rettsforholdet mellom Partene hvor denne Avtalen ikke har eksplisitt regulering.
- 15.5. Sparebanken skal i Innskuddsperioden opprettholde notering av Sparebankens egenkapitalbevis på regulert marked og skal i Innskuddsperioden ta steg for å motvirke stryking fra notering.

16. Lovvalg og tvisteløsning

- 16.1. Denne Avtale er underlagt norsk rett.
- 16.2. Ved enhver tvist om forståelsen eller gjennomføringen av denne Avtalen, er Partene enige om at skal tvisten først skal søkes løst i minnelighet. Dersom tvisten ikke løses i minnelighet, skal tvisten avgjøres av de ordinære domstoler, med Oslo Tingrett som avtalt vernetting.

Signaturside for preferansekaptalavtale

[Sted], den [dato].

[Sparebanken]

Statens finansfond

[Navn]
[Tittel]

Birger Vikøren
Administrerende direktør

Vedlegg 1 Preferansekapitalbevisenes egenskaper

Preferansekapitalbevisenes egenskaper som angitt i dette vedlegg 1 skal innarbeides i Sparebankens vedtekter. De nødvendige vedtektsendringer er beskrevet i Avtalens vedlegg 3.

[Preferansekapitalbevisenes egenskaper er utarbeidet med tanke på Sparebank med markedsomsatte egenkapitalbevis]

1. Definisjoner

1.1. I dette vedlegg skal følgende betegnelser ha følgende betydning:

Handledag	skal bety dag hvor Oslo Børs, eller annet regulert marked hvor Sparebankens egenkapitalbevis er notert, er åpen for handel med det aktuelle egenkapitalbeviset.
Innløsningskursen	skal ha slik betydning som fastsatt i punkt 7.3 nedenfor.
Likvid	skal bety, i forhold til Sparebankens ordinære egenkapitalbevis, en situasjon der Sparebankens ordinære egenkapitalbevis på en gitt dag: <ul style="list-style-type: none"> i. er omsatt på Oslo Børs (eller annet regulert marked der Sparebankens egenkapitalbevis er notert) oftere enn halvparten av alle Handledager de siste to år og oftere enn halvparten av de siste 20 Handledager; og ii. hvor den samlede omsetningsverdien av de ordinære egenkapitalbevis som er omsatt de siste to år minst tilsvarer den samlede verdi av Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende.
Meldingsdagen	skal bety dagen da Sparebanken sendte melding om innløsning til Finansfondet etter punkt 7.2 nedenfor, eller dagen da Finansfondet sendte Sparebanken melding om konvertering etter punkt 8.2 nedenfor (avhengig av sammenhengen).
Omsetningskursen	skal: <ul style="list-style-type: none"> i. på en dag hvor Sparebankens ordinære egenkapitalbevis er Likvide, tilsvare gjennomsnittlig volumvektet omsetningskurs på Sparebankens ordinære egenkapitalbevis på Oslo Børs (eller annet regulert marked der Sparebankens egenkapitalbevis er notert) de siste 20 Handledager før den relevante dagen; og ii. på en dag hvor Sparebankens ordinære egenkapitalbevis ikke er Likvide, tilsvare det laveste av <ul style="list-style-type: none"> a. gjennomsnittlig volumvektet omsetningskurs på Sparebankens ordinære egenkapitalbevis på Oslo Børs (eller annet regulert marked der Sparebankens egenkapitalbevis er notert) de siste 20 Handledager før den relevante dagen, eller hvis det har vært færre enn 5 dager med handel siste 20 Handledager, gjennomsnittlig volumvektet omsetningskurs siste 5 dager med handel i Sparebankens ordinære egenkapitalbevis; og b. for hvert av Sparebankens ordinære egenkapitalbevis: $\text{Snittmultipl *} = \frac{\text{Eierandelskapitalen} - \text{Preferansekapitalen} + \text{Overkursfond}}{\text{Antall utestående ordinære egenkapitalbevis}}$
Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende	Skal bety den pålydende verdi av hvert Preferansekapitalbevis ved utstedelse av Preferansekapitalbevisene
Referansekursen	skal tilsvare Omsetningskursen på Gjennomføringsdagen.
Referansebankene	skal til enhver tid bety de fem sparebanker hvis egenkapitalbevis har størst samlet markedsverdi. Som markedsverdi på egenkapitalbevis skal i denne sammenheng bety siste samlede markedsverdi for alle utestående egenkapitalbevis.
Referansebankenes Multipl	skal, for den enkelte Referansebank, på en gitt dag, tilsvare: $\text{Kursen på Referansebankens OEB * Samlet antall utestående OEB}$
Referansebankens eierandelskapital – Referansebankens Preferansekapital + Referansebankens overskuddsfond OEB = Ordinære egenkapitalbevis	

Ved beregningen av Referansebankenes Multippel skal dessuten:

- (i) Kursen på Referansebankens ordinære egenkapitalbevis tilsvare gjennomsnittlig volumvektet omsetningskurs på Referansebankens ordinære egenkapitalbevis på Oslo Børs eller annet regulert marked hvor Referansebankens ordinære egenkapitalbevis er notert, de siste 20 Handedager før den relevante dagen; og
- (ii) Referansebankens Preferansekapital tilsvare den samlede pålydende verdi av Statens finansfonds preferansekapitalinnskudd i Referansebanken til enhver tid.

Snittmultippel skal tilsvare gjennomsnittet av Referansebankenes Multippel på en gitt dag, beregnet som summen av de enkelte Referansebankenes Multippel delt på antall Referansebanker.

1.2. Dette vedleggs punkt 1.1 gjør ingen begrensning i Avtalens klausul 1. Definisjonene i Avtalens klausul 1 skal således også gjelde for dette vedlegg.

2. Egenkapitalbevisklasse og pålydende

- 2.1. Preferansekapitalbevisene skal utgjøre en ny, egen egenkapitalbevisklasse i Sparebanken, bestående av totalt [ ] Preferansekapitalbevis.
- 2.2. Hvert Preferansekapitalbevis skal ha pålydende NOK [ ]. Preferansekapitalbevisenes samlede pålydende skal således være NOK [ ], («*Preferansekapitalen*»).

3. Rettigheter tilknyttet Preferansekapitalbevis

- 3.1. Preferansekapitalbevis, slik disse er definert i punkt 2, er forbeholdt Finansfondet. Dette punkt 3.1 skal likevel ikke forhindre Sparebanken fra å innløse, kjøpe eller motta Preferansekapitalbevis.
- 3.2. Sparebanken skal ikke, så lenge noen Preferansekapitalbevis er utestående, endre eller ta noen steg for å endre de rettigheter eller bestemmelser, herunder vedtektsbestemmelser, som er tilknyttet Preferansekapitalbevisene, uten skriftlig samtykke fra Finansfondet.
- 3.3. Dersom det fremsettes skriftlig krav fra Finansfondet plikter Sparebanken straks å innkalle til møte i Sparebankens forstanderskap til behandling av sak og med slikt forslag til vedtak som fremgår av Finansfondets henvendelse.

4. Rettigheter ved nye emisjoner

- 4.1. Ved kapitalforhøyelse ved nyutstedelse av egenkapitalbevis i andre egenkapitalbevisklasser i Sparebanken skal Finansfondet ha fortrinnsrett til tegning av en andel av de nye egenkapitalbevis som utstedes. Ved tildeling av tegningsretter skal Finansfondet sikres kompensasjon av den økonomiske utvanningen nyutstedelsen medfører, slik at det økonomiske forholdet mellom Finansfondet og eksisterende eiere av ordinære egenkapitalbevis opprettholdes. Finansfondet avgjør om det i stedet for kompensasjon i form av tegningsretter skal foretas korrigering i Innløsningskursen og Antallet (som angir konverteringsforholdet) i samsvar med justeringsmekanismene i Vedlegg 1, punkt 9.
- 4.2. Ved nyutstedelse av egenkapitalbevis for å innhente kapital til bruk ved innløsning av Preferansekapitalbevis, vil Finansfondet avstå fra å bruke fortrinnsretten til å tegne nye egenkapitalbevis forutsatt full kompensasjon etter punkt 4.1.

5. Preferansekapitalens prioritet

5.1. Nedsettelse av Preferansekapitalen kan bare skje ved nedskrivning for å dekke resultatført underskudd i årsregnskapet under løpende drift som ikke kan dekkes av nedskrivning av Sparebankens ulike fond eller annen Opptjent Egenkapital. Hvis Preferansekapitalen skal nedsettes, skal denne skrives ned med samme prioritet (pro rata) som nedskrivning av annen Innskutt Eierandelskapital i Sparebanken. Tilsvarende prioritet gjelder ved avvikling av Sparebanken.

6. Utbytte

6.1. Med de begrensninger som følger av punkt 6.6 nedenfor, skal Finansfondet motta et ikke kumulativt utbytte tilsvarende en årlig rente av utestående Preferansekapital lik Referanserenten med et tillegg av Margin («Preferanseutbytte») og rente på Preferanseutbytte frem til rentebetalingsdag. Etter eventuell nedskrivning av Preferansekapitalen, beregnes utbytte av nedskrevet beløp.

Preferanseutbytte på utestående Preferansekapital for den aktuelle perioden og rente på Preferanseutbytte frem til rentebetalingsdag beregnes i henhold til formelen beskrevet i Vedlegg 5.

6.2. Retten til Preferanseutbytte skal gå foran den rett Sparebanken og eierne av ordinære egenkapitalbevis har på andeler av årets overskudd og utbyttedmidler etter finansieringsvirksomhetsloven § 2b-18. Ved beregningen av Eierandelskapitalens andel skal utestående Preferansekapital trekkes fra. Retten på Preferanseutbytte står tilbake for eventuelle fondsobligasjonseieres krav på rente, herunder Finansfondets eventuelle krav på rente på fondsobligasjon som nevnt i Forskriftens § 11.

6.3. For første regnskapsår beregnes Preferanseutbytte fra Gjennomføringsdagen og frem til regnskapsårets slutt. Ved innløsning beregnes rente frem til dato for innløsning.

6.4. Preferanseutbytte vedtas på møtet i Sparebankens forstanderskap som fastsetter resultatregnskapet og balansen, jf sparebankloven § 11 (1) bokstav b, som skal avholdes innen utgangen av februar hvert år.

6.5. Innen 5 Bankdager etter at Preferanseutbytte er vedtatt av forstanderskapet, skal Sparebanken, innenfor rammene av punkt 6.6 under, utbetale til Finansfondet Preferanseutbytte med tillegg av rente på Preferanseutbyttet for det nevnte regnskapsår.

6.6. Retten til Preferanseutbytte gjelder bare så langt:

- (i) Preferanseutbyttet kan dekkes av Sparebankens overskudd (resultat etter skatt) i det regnskapsår utbyttet betales for, slik dette fastsettes i Sparebankens godkjente årsregnskap for det relevante regnskapsåret; og
- (ii) Sparebanken ved utløpet av det regnskapsår utbyttet betales for, etter fradrag for rente på fondsobligasjon som nevnt i Forskriften § 11, og etter utbetaling av Preferanseutbytte, har en Kapitaldekning over 0,2 prosent over de til enhver tid gjeldende minste krav.

6.7. Dersom begrensningene i punkt 6.6 ovenfor medfører at Finansfondet ikke får utbetalt fullt Preferanseutbytte i det enkelte regnskapsår, skal Finansfondets rett til utbytte og rente for det aktuelle år bortfalle, så langt begrensningen tilsier.

7. Innløsning

7.1. Sparebanken kan kreve å innløse Preferansekapitalbevis, ved en eller flere anledninger, mot kontant oppgjør, første gang på 3 årsdagen for Registreringsdagen, på følgende vilkår:

- (i) Sparebanken kan bare innløse Preferansekapitalbevis delvis tre ganger før Preferansekapitalbevisene innløses i sin helhet;
- (ii) hver enkelt delvis innløsning skal minst utgjøre 20 % av Kapitalinnskuddet; og
- (iii) etter enhver delvis innløsning skal minst 30 % av Kapitalinnskuddet gjenstå.

7.2. Krav om innløsning etter dette vedleggs punkt 7.1 må fremsettes skriftlig, og være sendt til Finansfondet senest 30 Bankdager, og tidligst 90 Bankdager, før innløsning skal skje. Etter at Sparebanken har fremsatt slikt krav om innløsning, kan Sparebanken ikke initiere, vedta eller gjennomføre noen Egenkapitaltransaksjon før dagen etter innløsningsdagen, med mindre transaksjonen skal finansiere innløsning av Kapitalinnskuddet.

7.3. Innløsning etter dette vedleggs punkt 7.1 kan bare kreves etter de regler som gjelder for innløsning, herunder finansvl. § 2b-22 siste ledd, og er i alle tilfelle betinget av tillatelse fra Kredittilsynet. Med unntak for det som følger av punkt 7.4 nedenfor, skal innløsning skje til følgende innløsningskurs per Preferansekapitalbevis («Innløsningskursen»):

$$\text{Innløsningskursen per PKB} = \text{PKB}'\text{enes Opprinnelige Pålydende} * \frac{\text{Omsetningsverdien på Meldingsdagen}}{\text{Referanseverdien}}$$

PKB = *Preferansekapitalbevis*

7.4. Innløsningskursen skal uansett være begrenset som følger:

- (i) For innløsning som finner sted i perioden fra og med 3 års dagen for Registreringsdagen frem til dagen 3 år og 6 måneder etter Registreringsdagen, skal Innløsningskursen være minimum [100] % og maksimum [110] % av Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende.
- (ii) For innløsning som finner sted i perioden fra og med dagen 3 år og 6 måneder etter Registreringsdagen frem til dagen 4 år og 6 måneder etter Registreringsdagen, skal Innløsningskursen være minimum [105] % og maksimum [115] % av Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende.
- (iii) For innløsning som finner sted fra og med dagen 4 år og 6 måneder etter Registreringsdagen, skal Innløsningskursen være minimum [110] % og maksimum [125] % av Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende.

7.5. Dersom Sparebanken innløser Preferansekapitalbevis etter dette punkt 7, skal Sparebanken kompensere Finansfondet for tapt utbytte på de innløste Preferansekapitalbevis frem til dagen for innløsning av de relevante Preferansekapitalbevis. Kompensasjonen skal utbetales til Finansfondet på dagen for innløsning av de relevante Preferansekapitalbevis.

8. Konvertering

8.1. Finansfondet skal ha rett til å konvertere samtlige Preferansekapitalbevis til ordinære egenkapitalbevis på en fritt valgt Handedag dersom (i) utestående Preferansekapital utgjør 50 % eller mer av Sparebankens balanseførte egenkapital (inklusive Preferansekapitalen), eller (ii) den utestående Preferansekapitals andel av balanseført egenkapital (inklusive Preferansekapitalen) har økt med 33 % eller mer siden Registreringsdagen.

- 8.2. Krav om konvertering etter punkt 8.1 ovenfor må fremsettes skriftlig, og være sendt til Sparebanken senest 30 Bankdager, og tidligst 90 Bankdager, før konvertering skal skje. Krav om konvertering kan likevel ikke fremsettes hvor allerede vedtatte Egenkapitaltransaksjoner vil gjennomføres i tiden mellom dagen konverteringskravet ble fremsatt, og konverteringsdagen. Etter at Finansfondet har fremsatt slikt krav om konvertering, kan Sparebanken ikke vedta eller initiere noen Egenkapitaltransaksjon før konverteringsdagen.
- 8.3. På femårsdagen for Registreringsdagen, skal samtlige utestående Preferansekapitalbevis automatisk konverteres til ordinære egenkapitalbevis.
- 8.4. Ved konvertering etter punkt 8.1 - 8.3, skal hvert Preferansekapitalbevis konverteres til 1 (ett) ordinært egenkapitalbevis. Dersom Finansfondet på konverteringsdagen eier et antall Preferansekapitalbevis som ved konvertering vil medføre at Finansfondet blir eier av et antall ordinære egenkapitalbevis som overstiger det relevante antallet («Antallet»), jf. punkt 8.5 – 8.6 nedenfor, kan Sparebanken kreve at de overskytende Preferansekapitalbevis innløses ved avsetning av den tilsvarende Preferansekapital til overkursfondet.
- 8.5. Ved konvertering etter dette vedleggs punkt 8.1 (Finansfondets konvertering) skal Antallet beregnes på følgende måte:

$$\text{Antallet} = \frac{\text{Antallet utestående PKB på konverteringsdagen} * \text{Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende}}{\text{Omsetningsverdien på Konverteringsdagen}}$$

PKB = Preferansekapitalbevis

Antallet etter dette punkt 8.5 skal likevel ikke overstige Antallet etter punkt 8.6 nedenfor.

- 8.6. Ved konvertering etter punkt 8.3 (automatisk konvertering) skal Antallet beregnes på følgende måte:

$$\text{Antallet} = \frac{\text{Antallet utestående PKB på konverteringsdagen} * \text{Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende}}{\text{Referanseverdien}} * [167 \%]$$

PKB = Preferansekapitalbevis

9. Justeringsmekanismer og Egenkapitaltransaksjoner

- 9.1. Dersom Sparebanken i Innskuddsperioden vedtar eller gjennomfører en Uberettiget Utdeling, skal (a) Innløsningskursen etter punkt 7.3; (b) hvert av minimums og maksimumsnivåene for Innløsningskursen i punkt 7.4; og (c) Antallet etter punkt 8.5 og 8.6, økes slik at Finansfondet kompenseres med 200 % av verdien av den Uberettigede Utdeling.
- 9.2. Dersom Sparebanken etter Gjennomføringsdagen har utstedt nye ordinære egenkapitalbevis med fortrinnsrett for egenkapitalbevisiere til å tegne egenkapitalbevis, eller Sparebanken etter Gjennomføringsdagen har utstedt rettigheter eller lån som nevnt i finansavtaleloven § 2b-24 eller § 2b-25 med fortrinnsrett til tegning for eksisterende egenkapitalbevisiere, skal Innløsningskursen etter punkt 7.3, samt Antallet etter punkt 8.5 og 8.6, justeres på følgende måte:

$$\text{Justert I/A} = \frac{\text{Omsetningskurs}}{(\text{Omsetningskurs} \times \text{antall OEB før nyemisjonen}) + (\text{tegningskurs} \times \text{antall nye OEB})} \times \text{I/A}$$

(antall OEB før nyemisjon + antall nye OEB)

I/A = Innløsningskurs eller Antall (etter sammenhengen)

OEB = Ordinære egenkapitalbevis

Omsetningskurs i dette punkt 9.2 skal tilsvare Omsetningskursen på dagen etter siste Handedag da Sparebankens ordinære egenkapitalbevis noteres inklusive tegningsretter.

Innløsningskursen og Antallet skal likevel ikke justeres ved utstedelse av nye ordinære egenkapitalbevis i den utstrekning Finansfondet har benyttet seg av sin fortrinnsrett til egenkapitalbevisene etter punkt 4.1, enten ved egen bruk eller ved salg av fortrinnsretten.

- 9.3. Dersom Sparebanken etter Gjennomføringsdagen har gjennomført fondsemisjon med utstedelse av nye egenkapitalbevis, skal Innløsningskursen etter punkt 7.3 og Antallet etter punkt 8.6 (automatisk konvertering), justeres på følgende måte:

$$\text{Justert I/A} = \frac{\text{antall OEB etter fondsemisjonen}}{\text{antall OEB før fondsemisjonen}} \times \text{I/A}$$

I/A = Innløsningskurs eller Antall (etter sammenhengen)
OEB = Ordinære egenkapitalbevis

- 9.4. Antallet beregnet etter punkt 8.5 (Finansfondets konvertering) og hvert av minimums- og maksimumsnivåene for Innløsningskursen i punkt 7.4 skal justeres på følgende måte dersom Sparebanken i tiden etter Gjennomføringsdagen har gjennomført en splitt eller spleis av egenkapitalbevisene:

$$\text{Justert I/A} = \frac{\text{antall OEB før splitt eller spleis}}{\text{antall OEB etter splitt eller spleis}} \times \text{A/MM}$$

OEB = Ordinære egenkapitalbevis
A/MM = Antallet eller Minimums- og maksimumsnivåene for innløsningskursen (etter sammenhengen)

- 9.5. Dersom det foretas andre endringer vedrørende egenkapitalbevis, Innskutt Eierandelskapital, overkursfond eller egenkapital enn nevnt i punkt 9.2 - 9.4, som er til ugunst for Finansfondet, skal Innløsningskursen (samt minimums- og maksimumsnivåene for Innløsningskursen) og Antallet justeres slik at Finansfondet kompenseres fullt ut. Dette gjelder også andre disposisjoner til Finansfondets ugunst. Grunnprinsippene i punkt 9.2 - 9.4 skal dog alltid legges til grunn ved eventuelle justeringer etter dette punkt 9.5.

- 9.6. Planlagte Egenkapitaltransaksjoner hos Sparebanken skal rapporteres til Finansfondet i god tid før de behandles i Sparebankens styrende organer. Sparebanken kan bare gjennomføre Egenkapitaltransaksjoner med forutgående, skriftlig samtykke fra Finansfondet, og Finansfondets kan sette vilkår for Egenkapitaltransaksjonen. Finansfondet kan herunder sette som vilkår at Sparebanken kompensere Finansfondet økonomisk ved Egenkapitaltransaksjonen. Dersom Egenkapitaltransaksjonen vil medføre at Antallet etter justering som beskrevet i dette punkt 9 overstiger antallet utestående Preferansekapitalbevis (på Meldingsdagen ved konvertering etter punkt 8.1, eller på konverteringsdagen ved konvertering etter punkt 8.3), kan Finansfondet herunder kreve at Sparebanken skal gjennomføre en fondsemisjon bare med nytstedelse av Preferansekapitalbevis til Finansfondet i et slikt antall at antallet utestående Preferansekapitalbevis tilsvarer det justerte Antallet.

Vedlegg 2 Sparebankens garantier

Sparebanken garanterer på Avtaledatoen og Gjennomføringsdagen at

- a) Sparebanken er lovlig opprettet og registrert i Foretaksregisteret;
- b) det ikke foreligger forhold vedrørende Sparebanken som skal være, men som ikke er registrert i Foretaksregisteret;
- c) Sparebanken med datterselskaper innehar alle nødvendige tillatelser, konsesjoner og rettigheter for å drive sin virksomhet, og det har ikke forekommet noe brudd på disse, eller på noen lov eller forskrift som gjelder for Sparebanken med datterselskaper, som har eller kan få betydning for opprettholdelse av Sparebankens drift eller dens evne til å overholde forpliktelser etter denne Avtale;
- d) Avtalen innebærer en gyldig forpliktelse for Sparebanken og vil kunne håndheves etter sitt innhold;
- e) inngåelsen og gjennomføringen av Avtalen ikke vil stride mot Sparebankens vedtekter, vedtak i styrende organer, herunder men ikke begrenset til forstanderskap og styre, forpliktelser overfor tredjemann, tvangskraftig dom, administrativt vedtak fra organ med myndighet i forhold til Sparebanken eller dens virksomhet, eller vilkår for tillatelser eller konsesjoner som Sparebanken innehar eller har søkt om;
- f) all informasjon som er oppgitt i eller vedlagt Søknaden er korrekt, fullstendig og gir et rettviseende bilde av Sparebankens virksomhet herunder innlån, utlån, kapitaldekning og kapitalbehov;
- g) ingen opplysninger om forhold som kan ha betydning for Sparebankens finansielle situasjon eller evne til å oppfylle Avtalen, eller for fastsettelsen av Avtalens vilkår, er holdt tilbake;
- h) ingen dokumenter som etter dokumentasjonskravenes klausul 3.2 skal være tilgjengelige og oversendes ved forespørsel fra Finansfondet, men som ikke er forespurt og/eller ikke oversendt, inneholder informasjon som Sparebanken med rimelighet må forstå at er av betydning for søknadsprosessen eller av betydning for fastsettelsen av Avtalens vilkår;
- i) det ikke har inntruffet hendelser som endrer den informasjon som fremgår av Sparebankens siste årsregnskap eller Søknaden for øvrig, herunder men ikke begrenset til de fremtidsutsikter Sparebanken har gitt, som hver for seg eller samlet vil kunne få ikke uvesentlig betydning for Sparebankens finansielle situasjon eller evne til å oppfylle Avtalen, ut over det som er skriftlig opplyst til Finansfondet;
- j) det ikke foreligger noen tvist eller uenighet med ansatte, tredjemann eller offentlig myndighet, samt at det ikke er anlagt, eller så langt Sparebanken er kjent med kan komme til å bli anlagt, søksmål mot Sparebanken, som, dersom Sparebanken ikke vinner frem, hver for seg eller samlet vil kunne medføre endringer i informasjon oppgitt i Søknaden eller for øvrig få ikke uvesentlig betydning for Sparebankens finansielle situasjon eller evne til å oppfylle Avtalen;
- k) Sparebanken ikke er i brudd med vilkår i låneavtaler eller andre avtaler hvor Sparebanken er part, og at det foreligger ikke omstendigheter som medfører at slikt brudd kan utløses av varsel fra tredjemann eller utløp av tidsfrister eller en kombinasjon av disse, bortsett fra slike brudd som enkeltvis eller samlet må antas å kunne få ikke uvesentlig betydning for Sparebankens finansielle situasjon eller evne til å oppfylle Avtalen.

Hver enkelt garanti i dette vedlegg 2 skal utgjøre en selvstendig og uavhengig garanti.

Vedlegg 3 Vedtak i forstanderskapet

A) Vedtak om nedsettelse av eierandelskapital

1. Sparebankens eierandelskapital reduseres med NOK [ ] fra NOK [ ] til NOK [ ] ved en nedsettelse av egenkapitalbevisenes pålydende fra NOK [ ] til NOK [ ].
2. Nedsettelsesbeløpet benyttes til avsetning til overkursfondet.
3. Vedtaket er betinget av at forstanderskapet vedtar sak B (kapitalforhøyelse) og sak C (vedtektsendring) i overensstemmelse med styrets forslag til vedtak. Sparebanken skal melde vedtakene i sak A, B og C til Foretaksregisteret samtidig.

B) Vedtak om kapitalforhøyelse

1. Sparebankens eierandelskapital forhøyes med NOK [ ] fra NOK [ ] til NOK [ ] ved utstedelse av [ ] nye egenkapitalbevis hvert pålydende NOK [ ], og alle tilhørende en ny egenkapitalbevisklasse ved navn klasse B, hvis egenskaper fremkommer av Vedtak C. Sparebankens vedtekter endres tilsvarende.
2. Det skal betales NOK [ ] for hvert egenkapitalbevis. Innskuddet forfaller til oppgjør dagen etter tegning skjer. Oppgjør skjer ved innbetaling til Sparebankens emisjonskonto med kontonummer [ ].
3. Egenkapitalbevisene kan tegnes av Statens finansfond, adresse Rådhusgaten 26, 0151 Oslo, organisasjonsnummer 993 876 968. Tegning skjer på særskilt tegningsdokument og innen 10 dager etter forstanderskapets vedtak om kapitalforhøyelsen.
4. De nye egenkapitalbevisene gir rett til utbytte fra tidspunktet for registrering i Foretaksregisteret.
5. Vedtaket er betinget av at forstanderskapet vedtar sak A (nedsettelse av eierandelskapital) og sak C (vedtektsendringer) i overensstemmelse med styrets forslag til vedtak. Sparebanken skal melde vedtakene i sak A, B og C til Foretaksregisteret samtidig.

C) Vedtak om endring av vedtektene

Sparebankens vedtekter endres ved at: [tilpasses sparebankens vedtekter]

I. Kapittel [ ] vedrørende grunnfondet endres til å lyde:

§ [ ]

Sparebankens opprinnelige grunnfond på [ ] [og pliktes ikke tilbakebetalt].

Med Kongens samtykke kan forstanderskapet vedta å utstede omsettelige, rentebærende egenkapitalbevis med representasjonsrett i forstanderskapet i.h.t sparebankloven § 2, annet ledd.

Sparebankens eierandelskapital i henhold til foranstående ledd utgjør kr. [ ], fordelt på [ ] egenkapitalbevis a kr [ ],- i klasse A og [ ] egenkapitalbevis a kr. [ ],- i klasse B. Alle utstedte egenkapitalbevis er fullt innbetalt. Egenkapitalbevisene i klasse A og klasse B skal til enhver tid ha samme pålydende.

Sparebankens egenkapitalbevis skal registreres i verdipapirsentralen, (VPS).

Alt erverv av egenkapitalbevis skal meldes til banken innen en måned. Erverv av egenkapitalbevis (kjøp, gave m.v.) er betinget av samtykke fra bankens styre. Kravet til styrets samtykke gjelder likevel ikke for erverv av egenkapitalbevis i klasse A som skjer ved konvertering av egenkapitalbevis i klasse B til egenkapitalbevis i klasse A etter bestemmelsene i vedtektenes vedlegg 1. Erverv av egenkapitalbevis kan bare nektes når det foreligger saklig grunn. Nekting av samtykke kan kreves begrunnet skriftlig.

Erverver av egenkapitalbevis har stemmerett når ervervet er registrert i Verdipapirsentralen, jf. dog § 2-2, annet ledd.

Det inntas ny § [ ] som skal lyde:

§ [ ]

Det skal ikke være særlige rettigheter eller egenskaper tilknyttet egenkapitalbevis klasse A, foruten det som i alminnelighet følger av lov, forskrift eller vedtektene for øvrig.

Egenkapitalbevis i klasse B skal ikke ha stemmerett og skal for øvrig ha slike egenskaper som fastsatt i vedlegg 1 til vedtektene. Bare Statens finansfond kan eie egenkapitalbevis i klasse B. Dette skal likevel ikke forhindre Sparebanken fra å innløse, kjøpe eller motta egenkapitalbevis i klasse B.

Endringer i vedtektens [ ] og/eller i vedlegg 1 kan ikke gjennomføres uten skriftlig samtykke fra Statens finansfond i egenskap av eier av samtlige egenkapitalbevis i klasse B.

Ved konvertering av egenkapitalbevis fra klasse B til klasse A endres § 2 – 1 over tilsvarende og Vedlegg 1 til vedtektene bortfaller. Ved slik konvertering besørger Sparebanken så raskt som mulig at oppdaterte vedtekter godkjennes av Kredittilsynet og registreres i Foretaksregisteret.

II. Vedlegg 1 til vedtektene skal lyde:

Vedlegg 1 Egenskaper til egenkapitalbevis i klasse B

1. Definisjoner

1.1. I dette vedlegg skal følgende betegnelser ha følgende betydning:

Antallet	skal ha slik betydning som fastsatt i punkt 6.4
Bankdag	skal bety en dag hvor banker er åpne for betalingsoverføringer i Norge.
Egenkapital-transaksjon	skal bety enhver transaksjon og avtale som direkte eller indirekte kan medføre endring av Innskutt Eierandelskapital, eller pålydende av det enkelte egenkapitalbevis, på annen måte enn ved nedskrivning av Innskutt Eierandelskapital som følge av regnskapsmessig tap.
Eierandelskapital	skal bety Innskutt Eierandelskapital, med tillegg av utjevningsfondet og annen kapital tilført eierandelskapitalen som avkastning eller overskudd, men med fradrag for eventuelle ordinære egenkapitalbevis eid av Sparebanken selv. Overkursfondet skal regnes som Eierandelskapital når dette er særskilt fastsatt.
Forskriften	skal bety forskrift av 8. mai 2009 om Statens finansfond.
Handledag	skal bety dag hvor Oslo Børs, eller annet regulert marked hvor Sparebankens utstedte egenkapitalbevis er notert, er åpen for handel med det aktuelle egenkapitalbeviset.
Innløsningskursen	skal ha slik betydning som fastsatt i punkt 5.3.
Innskuddsperioden	skal bety perioden fra og med 8. oktober 2009 til og med Registreringsdagen, samt perioden deretter så lenge Sparebanken har utstedt Preferansekapitalbevis.
Innskutt Eierandelskapital	skal bety den samlede pålydende verdi av Sparebankens egenkapitalbevis.
Kapitalbevisiere	skal bety eier av Preferansekapitalbevis.
Kapitaldekning	skal ha slik betydning som følger av forskrift av 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 3, forskrift av 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak og forskrift 14. desember 2006 nr 1506 om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv.

Likvid skal bety, i forhold til Sparebankens egenkapitalbevis i klasse A, en situasjon der Sparebankens egenkapitalbevis i klasse A på en gitt dag:

- er omsatt på Oslo Børs (eller annet regulert marked der Sparebankens egenkapitalbevis i klasse A er notert) oftere enn halvparten av alle Handledager de siste to år og oftere enn halvparten av de siste 20 Handledager; og
- hvor den samlede omsetningsverdien av egenkapitalbevis i klasse A som er omsatt de siste to år minst tilsvarer den samlede verdi av Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende.

Meldingsdagen skal bety dagen da Sparebanken sendte melding om innløsning til Kapitalbeviser etter punkt 5.2 nedenfor, eller dagen da Kapitalbeviser sendte Sparebanken melding om konvertering etter punkt 6.2 nedenfor (avhengig av sammenheng);

Margin skal bety [6,0/6,5/7,0] prosentpoeng.

Opptjent Egenkapital skal bety det samme som i forskrift av 16. desember 1998 om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike § 4-2 post 22.

Omsetningskursen skal:

- på en dag hvor Sparebankens egenkapitalbevis i klasse A er Likvide, tilsvare gjennomsnittlig volumvektet omsetningskurs på Sparebankens egenkapitalbevis i klasse A på Oslo Børs (eller annet regulert marked der egenkapitalbevisene i klasse A er notert) de siste 20 Handledager før den relevante dagen; og
- på en dag hvor Sparebankens egenkapitalbevis i klasse A ikke er Likvide, tilsvare det laveste av
  - gjennomsnittlig volumvektet omsetningskurs på Sparebankens egenkapitalbevis i klasse A på Oslo Børs (eller annet regulert marked der egenkapitalbevisene i klasse A er notert) de siste 20 Handledager før den relevante dagen, eller hvis det har vært færre enn 5 dager med handel siste 20 Handledager, gjennomsnittlig volumvektet omsetningskurs siste 5 dager med handel i Sparebankens egenkapitalbevis i klasse A; og
  - for hvert av Sparebankens egenkapitalbevis i klasse A:

Snittmultipl *
$$\frac{\text{Eierandelskapitalen} - \text{Preferansekapitalen} + \text{Overkursfond}}{\text{Antall utestående ordinære egenkapitalbevis klasse A}}$$

Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende skal bety den pålydende verdi av hvert Preferansekapitalbevis ved utstedelsen av Preferansekapitalbevisene.

Preferansekapitalbevis skal bety egenkapitalbevis i klasse B utstedt av Sparebanken.

Preferansekapital skal bety Preferansekapitalbevisenes samlede pålydende.

Preferanseutbytte skal ha slik betydning som fastsatt i punkt 4.1.

Referansebankene skal til enhver tid bety de fem sparebanker hvis ordinære egenkapitalbevis har størst samlet markedsverdi. Som markedsverdi på ordinære egenkapitalbevis skal i denne sammenheng bety siste samlede markedsverdi for alle utestående ordinære egenkapitalbevis.

Referansebankenes Multipl skal, for den enkelte Referansebank, på en gitt dag, tilsvare:

$$\frac{\text{Kursen på Referansebankens OEB} * \text{Samlet antall utestående OEB}}{\text{Referansebankens eierandelskapital} - \text{Referansebankens Preferansekapital} + \text{Referansebankens overskuddsfond}}$$

OEB = Ordinære egenkapitalbevis

Ved beregningen av Referansebankenes Multipl skal dessuten:

- Kursen på Referansebankens ordinære egenkapitalbevis tilsvare gjennomsnittlig volumvektet omsetningskurs på Referansebankens ordinære egenkapitalbevis på Oslo Børs eller annet regulert marked hvor Referansebankens ordinære egenkapitalbevis er notert, de siste 20 Handledager før den relevante dagen; og
- Referansebankens Preferansekapital tilsvare den samlede pålydende verdi av Statens finansfonds preferansekapitalinnskudd i Referansebanken til enhver tid.

Referanserente	skal bety en rente tilsvarende gjennomsnittet av de fem siste handledager før Rentefastsettelsesdag for norsk syntetisk årlig effektiv rente på statskasserveksler med 6 måneders bindingstid som notert på Norges Banks nettsider (se http://www.norges-bank.no/templates/article___55484.aspx eller side som erstatter denne) [Definisjon for flytende rente]
Registreringsdagen	skal bety dagen da kapitalforhøyelsen ved nyutstedelse av Preferansekapitalbevis ble registrert i Foretaksregisteret.
Rentefastsettelsesdag	skal være Tegningsdagen og deretter hver 1. januar og 1. juli hvert år i Innskuddsperioden.
Referansekursen	skal bety Omsetningskursen på Tegningsdagen.
Snittmultippel	skal tilsvare gjennomsnittet av Referansebankenes Multippel på en gitt dag, beregnet som summen av de enkelte Referansebankenes Multippel delt på antall Referansebanker.
Sparebanken	skal bety [...] Sparebank, organisasjonsnummer [...] og forretningsadresse [...]
Tegningsdagen	skal bety den dag hvor Preferansekapitalbevisene ble tegnet.
Uberettiget Utdeling	skal bety utdeling eller tiltak i strid med § [...] i Sparebankens vedtekter.

2. Rettigheter ved nye emisjoner

- 2.1. Ved kapitalforhøyelse ved nyutstedelse av egenkapitalbevis i andre egenkapitalbevisklasser i Sparebanken skal Kapitalbeviser ha fortrinnsrett til tegning av en andel av de nye egenkapitalbevis som utstedes. Ved tildeling av tegningsretter skal Kapitalbeviser sikres kompensasjon av den økonomiske utvanningen nyutstedelsen medfører, slik at det økonomiske forholdet mellom Kapitalbeviser og eksisterende eiere av egenkapitalbevis i klasse A opprettholdes. Kapitalbeviser avgjør om det i stedet for kompensasjon i form av tegningsretter skal foretas korrigerende i Innløsningskursen og Antallet (som angir konverteringsforholdet) i samsvar med justeringsmekanismene i punkt 7.
- 2.2. Ved nyutstedelse av egenkapitalbevis for å innhente kapital til bruk ved innløsning av Preferansekapitalbevis, kan Kapitalbeviser avstå fra fortrinnsretten til å tegne nye egenkapitalbevis forutsatt full kompensasjon etter punkt 2.1.

3. Preferansekapitalens prioritet

- 3.1. Nedsettelse av Preferansekapitalen kan bare skje ved nedskrivning for å dekke resultatført underskudd i årsregnskapet under løpende drift som ikke kan dekkes av nedskrivning av Sparebankens ulike fond eller annen Opptjent Egenkapital. Hvis Preferansekapitalen skal nedsettes, skal denne skrives ned med samme prioritet (pro rata) som nedskrivning av annen Innskutt Eierandelskapital i Sparebanken. Tilsvarende prioritet gjelder ved avvikling av Sparebanken.

4. Utbytte

- 4.1. Med de begrensninger som følger av punkt 4.6 nedenfor, skal Kapitalbeviser motta et ikke kumulativt utbytte tilsvarende en årlig rente av utestående Preferansekapital lik Referanserenten med et tillegg av Margin («Preferanseutbytte») og rente på Preferanseutbytte frem til rentebetalingsdag. Etter eventuell nedskrivning av Preferansekapitalen, beregnes utbytte av nedskrevet beløp.

Preferanseutbytte på utestående Preferansekapital for den aktuelle perioden og rente på Preferanseutbytte frem til rentebetalingsdag, beregnes i henhold til formelen beskrevet i punkt 9.

- 4.2. Retten til Preferanseutbytte skal gå foran den rett Sparebanken og eierne av egenkapitalbevis i klasse A har på andeler av årets overskudd og utbyttmidler etter finansieringsvirksomhetsloven § 2b-18. Retten på Preferanseutbytte står tilbake for eventuelle fondsobligasjonseieres krav på rente, herunder Statens Finansfonds eventuelle krav på rente på fondsobligasjon som nevnt i Forskriftens § 11.
- 4.3. For første regnskapsår beregnes Preferanseutbytte fra Tegningsdagen og frem til regnskapsårets slutt. Ved innløsning beregnes rente frem til dato for innløsning.
- 4.4. Preferanseutbytte vedtas på møtet i Sparebankens forstanderskap som fastsetter resultatregnskapet og balansen, jf sparebankloven § 11 (1) bokstav b, som skal avholdes innen utgangen av februar hvert år.
- 4.5. Innen 5 Bankdager etter at Preferanseutbytte er vedtatt av forstanderskapet, skal Sparebanken, innenfor rammene av punkt 4.6 under, utbetale til Kapitalbevisiere Preferanseutbytte med tillegg av rente på Preferanseutbytte for det nevnte regnskapsår.
- 4.6. Retten til Preferanseutbytte gjelder bare så langt:
  - (i) Preferanseutbyttet kan dekkes av Sparebankens overskudd (resultat etter skatt) i det regnskapsår utbyttet betales for, slik dette fastsettes i Sparebankens godkjente årsregnskap for det relevante regnskapsåret; og
  - (ii) Sparebanken ved utløpet av det regnskapsår utbyttet betales for, etter fradrag for rente på fondsobligasjon som nevnt i Forskriften § 11, og etter utbetaling av Preferanseutbytte, har en Kapitaldekning over 0,2 prosent over de til enhver tid gjeldende minstekrav.
- 4.7. Dersom begrensningene i punkt 4.6 ovenfor medfører at Kapitalbevisiere ikke får utbetalt fullt Preferanseutbytte i det enkelte regnskapsår, skal Kapitalbevisiers rett til utbytte og rente for det aktuelle år bortfalle, så langt begrensningen tilsier.

5. Innløsning

- 5.1. Sparebanken kan kreve å innløse Preferansekapitalbevis, ved en eller flere anledninger, mot kontant oppgjør, første gang på 3 årsdagen for Registreringsdagen, på følgende vilkår:
  - (i) Sparebanken kan bare innløse Preferansekapitalbevis delvis tre ganger før Preferansekapitalbevisene innløses i sin helhet;
  - (ii) hver enkelt delvis innløsning skal minst utgjøre 20 % den opprinnelige, samlede Preferansekapital; og
  - (iii) etter enhver delvis innløsning skal minst 30 % av den opprinnelige, samlede Preferansekapital.
- 5.2. Krav om innløsning etter dette vedleggs punkt 5.1 må fremsettes skriftlig, og være sendt til Kapitalbevisiere senest 30 Bankdager, og tidligst 90 Bankdager, før innløsning skal skje. Etter at Sparebanken har fremsatt slikt krav om innløsning, kan Sparebanken ikke initiere, vedta eller gjennomføre noen Egenkapitaltransaksjon før dagen etter innløsningsdagen, med mindre transaksjonen skal finansiere innløsning av Preferansekapitalbevis.
- 5.3. Innløsning etter dette vedleggs punkt 5.1 kan bare kreves etter de regler som gjelder for innløsning, herunder finansvl. § 2b-22 siste ledd, og er i alle tilfelle betinget av tillatelse fra Kredittilsynet. Med unntak for det som følger av punkt 5.4 nedenfor, skal innløsning skje til følgende innløsningskurs per Preferansekapitalbevis («Innløsningskursen»):

Innløsningskursen per PKB = PKB´enes Opprinnelige Pålydende * $\frac{\text{Omsetningsverdien på Meldingsdagen}}{\text{Referanseverdien}}$

PKB = *Preferansekapitalbevis*

5.4. Innløsningskursen skal uansett være begrenset som følger:

- (i) For innløsning som finner sted i perioden fra og med 3 års dagen for Registreringsdagen frem til dagen 3 år og 6 måneder etter Registreringsdagen, skal Innløsningskursen være minimum [100] % og maksimum [110] % av Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende.
- (ii) For innløsning som finner sted i perioden fra og med dagen 3 år og 6 måneder etter Registreringsdagen frem til dagen 4 år og 6 måneder etter Registreringsdagen, skal Innløsningskursen være minimum [105] % og maksimum [115] % av Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende.
- (iii) For innløsning som finner sted fra og med dagen 4 år og 6 måneder etter Registreringsdagen, skal Innløsningskursen være minimum [110] % og maksimum [125] % av Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende.

5.5. Dersom Sparebanken innløser Preferansekapitalbevis etter dette punkt 5, skal Sparebanken kompensere Kapitalbeviser for tapt utbytte på de innløste Preferansekapitalbevis frem til dagen for innløsningen av de relevante Preferansekapitalbevis. Kompensasjonen skal utbetales til Finansfondet på dagen for innløsning av de relevante Preferansekapitalbevis.

6. Konvertering

- 6.1. Kapitalbeviser skal ha rett til å konvertere samtlige Preferansekapitalbevis til egenkapitalbevis i klasse A på en fritt valgt Handedag dersom (i) utestående Preferansekapital utgjør 50 % av Sparebankens balanseførte egenkapital (inklusive Preferansekapitalen), eller (ii) den utestående Preferansekapitals andel av balanseført egenkapital (inklusive Preferansekapital) har økt med mer enn 33 % siden Registreringsdagen.
- 6.2. Krav om konvertering etter punkt 6.1 ovenfor må fremsettes skriftlig, og være sendt til Sparebanken senest 30 Bankdager, og tidligst 90 Bankdager, før konvertering skal skje. Krav om konvertering kan likevel ikke fremsettes hvor allerede vedtatte Egenkapitaltransaksjoner vil gjennomføres i tiden mellom dagen konverteringskravet ble fremsatt, og konverteringsdagen. Etter at Kapitalbeviser har fremsatt slikt krav om konvertering, kan Sparebanken ikke vedta eller initiere noen Egenkapitaltransaksjon før konverteringsdagen.
- 6.3. På fem- årssdagen for Registreringsdagen, skal samtlige utestående Preferansekapitalbevis automatisk konverteres til egenkapitalbevis i klasse A.
- 6.4. Ved konvertering etter punkt 6.1 – 6.3, skal hvert Preferansekapitalbevis konverteres til 1 (ett) egenkapitalbevis i klasse A. Dersom Kapitalbeviser på konverteringsdagen eier et antall Preferansekapitalbevis som ved konvertering vil medføre at Kapitalbeviser blir eier av et antall egenkapitalbevis i klasse A som overstiger det relevante antallet («*Antallet*»), jf. punkt 6.5 – 6.6 nedenfor, kan Sparebanken kreve at de overskytende Preferansekapitalbevis innløses ved avsetning av den tilsvarende Preferansekapital til overkursfondet.

6.5. Ved konvertering etter dette vedleggs punkt 6.1 (Kapitalbeveiseiers konvertering) skal Antallet beregnes på følgende måte:

Antallet =

$$\text{Antallet utestående PKB på konverteringsdagen} * \frac{\text{Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende}}{\text{Omsetningskursen på Konverteringsdagen}}$$

PKB = Preferansekapitalbevis

Antallet etter dette punkt 6.5 skal likevel ikke overstige Antallet etter punkt 6.6 nedenfor.

6.6. Ved konvertering etter punkt 6.3 (automatisk konvertering) skal Antallet beregnes på følgende måte:

Antallet =

$$\text{Antallet utestående PKB på konverteringsdagen} * \frac{\text{Preferansekapitalbevisenes Opprinnelige Pålydende}}{\text{Referansekursen}} * [167 \%]$$

PKB = Preferansekapitalbevis

7. Justeringsmekanismer og Egenkapitaltransaksjoner

7.1. Dersom Sparebanken i Innskuddsperioden vedtar eller gjennomfører en Uberettiget Utdeling, skal (a) Innløsningskursen etter punkt 5.3; (b) hvert av minimums og maksimumsnivåene for Innløsningskursen i punkt 5.4; og (c) Antallet etter punkt 6.5 og 6.6, økes slik at Kapitalbeveiseier kompenseres med 200 % av verdien av den Uberettigede Utdeling.

7.2. Dersom Sparebanken etter Tegningsdagen har utstedt nye egenkapitalbevis i klasse A med fortrinnsrett for egenkapitalbeveiere til å tegne egenkapitalbevis, eller Sparebanken etter Tegningsdagen har utstedt rettigheter eller lån som nevnt i finansavtaleloven § 2b-24 eller § 2b-25 med fortrinnsrett til tegning for eksisterende egenkapitalbeveiere, skal Innløsningskursen etter punkt 5.3, samt Antallet etter punkt 6.5 og 6.6 justeres på følgende måte:

$$\text{Justert I/A} = \frac{\text{Omsetningskurs}}{(\text{Omsetningskurs} \times \text{antall OEB før nyemisjonen}) + (\text{tegningskurs} \times \text{antall nye OEB})} \times \text{I/A} \\ \text{(antall OEB før nyemisjon} + \text{antall nye OEB)}$$

I/A = Innløsningskurs eller Antall (etter sammenhengen)
OEB = Ordinære egenkapitalbevis

Omsetningskurs i dette punkt 7.2 skal tilsvare Omsetningskurs på dagen etter siste Handedag da Sparebankens egenkapitalbevis i klasse A noteres inklusive tegningsretter.

Innløsningskursen og Antallet skal likevel ikke justeres ved utstedelse av nye egenkapitalbevis i klasse A i den utstrekning Kapitalbeveiseier har benyttet seg av sin fortrinnsrett til egenkapitalbevisene etter punkt 2.1, enten ved egen bruk eller ved salg av fortrinnsretten.

7.3. Dersom Sparebanken etter Tegningsdagen har gjennomført fondsemisjon med utstedelse av nye egenkapitalbevis, skal Innløsningskursen etter punkt 5.3 og Antallet etter punkt 6.6 (automatisk konvertering), justeres på følgende måte:

$$\text{Justert I/A} = \frac{\text{antall OEB etter fondsemisjonen}}{\text{antall OEB før fondsemisjonen}} \times \text{I/A}$$

I/A = Innløsningskurs eller Antall (etter sammenhengen)
OEB = Ordinære egenkapitalbevis

7.4. Antallet beregnet etter punkt 6.5 (Kapitalbeveisers konvertering) og hvert av minimums- og maksimumsnivåene for Innløsningskursen i punkt 5.4 skal justeres på følgende måte dersom Sparebanken i tiden etter Tegningsdagen har gjennomført en splitt eller spleis av egenkapitalbevisene:

$$\text{Justert A/MM} = \frac{\text{antall OEB før splitt eller spleis}}{\text{antall OEB etter splitt eller spleis}} \times \text{A/MM}$$

OEB = Ordinære egenkapitalbevis
A/MM = Antallet eller Minimums- og maksimumsnivåene for innløsningskursen (etter sammenhengen)

7.5. Dersom det foretas andre endringer vedrørende egenkapitalbevis, Innskutt Eierandelskapital, overkursfond eller egenkapital enn nevnt i punkt 7.2 – 7.4, som er til ugunst for Kapitalbeveiser, skal Innløsningskursen (samt minimums- og maksimumsnivåene for Innløsningskursen) og Antallet justeres slik at Kapitalbeveiser kompenseres fullt ut. Dette gjelder også andre disposisjoner til Kapitalbeveisers ugunst. Grunnprinsippene i punkt 7.2– 7.4 skal dog alltid legges til grunn ved eventuelle justeringer etter dette punkt 7.5.

7.6. Planlagte Egenkapitaltransaksjoner hos Sparebanken skal rapporteres til Kapitalbeveiser i god tid før de behandles i Sparebankens styrende organer. Sparebanken kan bare gjennomføre Egenkapitaltransaksjoner med forutgående, skriftlig samtykke fra Kapitalbeveiser, og Kapitalbeveiser kan sette vilkår for Egenkapitaltransaksjonen. Kapitalbeveiser kan herunder sette som vilkår at Sparebanken kompenserer Kapitalbeveiser økonomisk ved Egenkapitaltransaksjonen. Dersom Egenkapitaltransaksjonen vil medføre at Antallet etter justering som beskrevet i dette punkt 7 overstiger antallet utestående Preferansekapitalbevis (på Meldingsdagen ved konvertering etter punkt 6.1, eller på konverteringsdagen ved konvertering etter punkt 6.3), kan Kapitalbeveiser herunder kreve at Sparebanken skal gjennomføre en fondsemisjon bare med nyutstedelse av Preferansekapitalbevis til Kapitalbeveiser i et slikt antall at antallet utestående Preferansekapitalbevis tilsvarer det justerte Antallet.

8. Andre rettigheter

8.1. Dersom det fremsettes skriftlig krav fra Kapitalbeveiser plikter Sparebanken straks å innkalle til møte i Sparebankens forstanderskap til behandling av sak og med slikt forslag til vedtak som fremgår av Kapitalbeveiserens henvendelse.

9. Beregning av Referanserenten og Margin

Renteberegning basert på norsk statspapirrente med 6 måneders bindingstid

Dette punktet angir hvordan rente på fondsobligasjon og utbytte på preferansekapital som er fastsatt med utgangspunkt i norsk statspapirrente med 6 måneders bindingstid skal beregnes. Sparebanken skal ta utgangspunkt i Norsk syntetisk årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 måneders bindingstid som publiseres av Norges Bank¹. Nedenfor følger beskrivelse av hvordan renter på kapitalinnskuddet for et helt år skal beregnes (fra og med 2010). I tillegg følger beskrivelse av renteberegning for året hvor kapitalinnskuddet blir utbetalt til banken (2009).

¹ Se www.norges-bank.no/templates/article____55484.aspx

Rente/utbytte for et helt år på kapitalinnskuddet

Sparebanken skal benytte følgende formel til beregning av rente/utbytte for et helt år (fra og med 2010):

$$R_t = K \left[\left(\left(1 + \frac{r_{t1}}{100} \right)^{dt1/ACT} * \left(1 + \frac{r_{t2}}{100} \right)^{dt2/ACT} \right) - 1 \right] * \left(1 + \frac{r_{t1}}{100} \right)^{dt+1/ACT}$$

hvor

t = Året det skal beregnes rente/utbytte for (Renteåret) K=Pålydende beløp av utestående FONDsobligasjoner Rt=Rente/utbyttebeløp som skal betales på Kapitalinnskuddet for år t

rt1 = Årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 mnd bindingstid per 01.01 i år t + risikopåslag ut fra risikoklasse (gjennomsnitt siste 5 handledager)

rt2 = Årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 mnd bindingstid per 01.07 i år t + risikopåslag ut fra risikoklasse (gjennomsnitt siste 5 handledager)

rt+1= Årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 mnd bindingstid per 01.01 i år t+1 + risikopåslag ut fra risikoklasse (gjennomsnitt siste 5 handledager)

dt1=Antall dager i første halvår av år t

dt2 = Antall dager i andre halvår av år t

dt+1= Antall dager fra årsslutt i år t og frem til Rentebetalingdag i år t+1

ACT= Antall dager i året renten beregnes for

Rente/utbytte på kapitalinnskuddet for året hvor kapitalinnskuddet blir utbetalt til Sparebanken

Sparebanken skal benytte følgende formel til beregning av renter for året hvor kapitalinnskuddet blir utbetalt til banken (2009):

$$R_t = K \left[\left(\left(1 + \frac{r_{t3}}{100} \right)^{dt3/ACT} \right) - 1 \right] * \left(1 + \frac{r_{t+1}}{100} \right)^{dt+1/ACT}$$

hvor

rt3 = Årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 mnd bindingstid på Gjennomføringsdagen + risikopåslag ut fra risikoklasse (gjennomsnitt siste 5 handledager)

dt3 = Antall dager Finansfondet er eier av kapitalinnskuddet i løpet av år t (Renteåret)

III. Det innføres en ny § [ ] som lyder:

1. Sparebanken skal så lenge det er utestående egenkapitalbevis i klasse B, medregnet det regnskapsåret eventuelle slike egenkapitalbevisutstedes, ikke
  - (i) vedta og/eller utbetale utbytte på Sparebankens egenkapitalbevis i klasse A som overstiger et beløp som tilsvarer 50 prosent av Eierandelskapitalens andel av den del av årsresultatet (etter det godkjente årsregnskapet for siste regnskapsår) som kan disponeres som utbyttedmidler etter lov om finansieringsvirksomhet § 2b-18, 3. ledd. Ved beregningen av Eierandelskapitalen sin andel av årets resultat etter dette punkt (i)(ii), skal overkursfondet legges til Eierandelskapitalen, men det skal sees bort fra utestående egenkapitalbevis i klasse B;
  - (ii) vedta og/eller utbetale utbytte på Sparebankens egenkapitalbevis i klasse A som overstiger et beløp som tilsvarer 50 prosent av Eierandelskapitalens andel av årsresultatet (etter det godkjente årsregnskapet for siste regnskapsår). Rente for regnskapsåret på

eventuell fondsobligasjon utstedt til Statens finansfond, skal inngå som en kostnad i årets resultat i denne forbindelse. Ved beregningen av Eierandelskapitalen sin andel av årets resultat etter dette punkt (ii), skal overkursfondet legges til Eierandelskapitalen, men det skal sees bort fra utestående egenkapitalbevis i klasse B; eller

- (iii) vedta og/eller utbetale utbytte på Sparebankens egenkapitalbevis i klasse A til eiere av egenkapitalbevis i klasse A, som utgjør en større andel av Eierandelskapitalen med tillegg av overkursfondet etter det godkjente årsregnskapet for siste regnskapsår enn gjennomsnittlig rente og utbytte på egenkapitalbevis i klasse B for vedkommende regnskapsår.

Eventuell utdeling fra utjevningfondet omfattes av begrensningene i utbytte etter dette punkt 1.

Med Eierandelskapitalen skal i denne bestemmelsen forstås det samme som angitt i vedlegg 1 til vedtektene.

2. Begrensningene i punkt 1 skal ikke gjelde for utdeling som skjer ved tilbakebetaling etter eventuell avvikling av Sparebanken.
3. Sparebanken skal så lenge det er utestående egenkapitalbevis i klasse B, ikke uten skriftlig samtykke fra samtlige eiere av egenkapitalbevis i klasse B, vedta eller gjennomføre:
  - (i) kapitalnedsetting eller nedsettelse av Sparebankens overkursfond, utjevningfond eller andre fond for annet formål enn dekning av Sparebankens tap; eller
  - (ii) tilbakekjøp eller innløsning av andre egenkapitalbevis enn egenkapitalbevis i klasse B ut over det som er nødvendig for å oppfylle forpliktelser Sparebanken har påtatt seg forut for [ ] 2009.
4. Sparebanken skal så lenge det er utestående egenkapitalbevis i klasse B, ikke vedta og/eller utbetale til allmennyttig formål, til stiftelse med allmennyttig formål eller andre utdelinger av gaver eller rettshandler med gaveelement med beløp som overstiger 10 % av den del av årsresultatet (etter det godkjente årsregnskapet for siste regnskapsår) som tilordnes institusjonen i henhold til finansieringsvirksomhetsloven § 2b-18, 2. ledd. Sparebanken skal i samme periode sørge for at Sparebankens datterselskaper ikke vedtar eller gjennomfører, utdeling av gaver eller rettshandler med gaveelement, ut over tilsvarende begrensninger som gjelder for aksjeselskaper. Eventuelle utdelinger fra gavefondet inngår i de utdelinger som er begrenset etter dette punkt 4, 1. ledd, 1. og 2. setning.

Sparebanken kan i særlige tilfelle be om samtykke fra eiere av egenkapitalbevis i klasse B til å utdele mer enn 10 %, jf. forrige ledd. Ved vurderingen av samtykke skal det legges vekt på Sparebankens soliditet, utlånskapasitet, planer for tilbakebetaling av Kapitalinnskuddet, nivå på samlede utdelinger i tillegg til risikoen for vesentlige endringer i eierbrøkene. Samtykke kan bare gis av hensyn til Sparebankens stilling i kapitalmarkedene. Dersom egenkapitalbevisiere i klasse B aksepterer kan begrensningen fravikes så langt det følger av aksepten.

IV. Andre endringer i vedtektene

[Betegnelsen grunnfondsbevis skal erstattes med egenkapitalbevis i vedtektenes bestemmelser]. Vedtaket er betinget av at forstanderskapet vedtar sak A (nedsettelse av eierandelskapital) og sak B (kapitalforhøyelse) i overensstemmelse med styrets forslag til vedtak. Sparebanken skal melde vedtakene i sak A, B og C til Foretaksregisteret samtidig.

Vedlegg 4 Ledende ansatte

Navn:	Stilling:	Lønn 2009
[ ]	[ ]	[ ]

Vedlegg 5 Metode for renteberegning

Renteberegning basert på norsk statspapirrente med 6 måneders bindingstid

Dette vedlegget angir hvordan rente på fondsobligasjon og utbytte på preferansekapital som er fastsatt med utgangspunkt i norsk statspapirrente med 6 måneders bindingstid skal beregnes. Sparebanken skal ta utgangspunkt i Norsk syntetisk årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 måneders bindingstid som publiseres av Norges Bank¹. Nedenfor følger beskrivelse av hvordan renter på kapitalinnskuddet for et helt år skal beregnes (fra og med 2010). I tillegg følger beskrivelse av renteberegning for året hvor kapitalinnskuddet blir utbetalt til banken (2009).

Rente/utbytte for et helt år på kapitalinnskuddet

Sparebanken skal benytte følgende formel til beregning av rente/utbytte for et helt år (fra og med 2010):

$$R_t = K \left[\left(\left(1 + \frac{r_{t1}}{100} \right)^{dt1/ACT} * \left(1 + \frac{r_{t2}}{100} \right)^{dt2/ACT} \right) - 1 \right] * \left(1 + \frac{r_{t1}}{100} \right)^{dt+1/ACT}$$

hvor

- t = Året det skal beregnes rente/utbytte for (Renteåret) K=Pålydende beløp av utestående Fondsobligasjoner Rt=Rente/utbyttebeløp som skal betales på Kapitalinnskuddet for år t
- rt1 = Årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 mnd bindingstid per 01.01 i år t + risikopåslag ut fra risikoklasse (gjennomsnitt siste 5 handledager)
- rt2 = Årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 mnd bindingstid per 01.07 i år t + risikopåslag ut fra risikoklasse (gjennomsnitt siste 5 handledager)
- rt+1= Årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 mnd bindingstid per 01.01 i år t+1 + risikopåslag ut fra risikoklasse (gjennomsnitt siste 5 handledager)
- dt1=Antall dager i første halvår av år t
- dt2 = Antall dager i andre halvår av år t
- dt+1= Antall dager fra årsslutt i år t og frem til Rentebetalingdag i år t+1
- ACT= Antall dager i året renten beregnes for

Rente/utbytte på kapitalinnskuddet for året hvor kapitalinnskuddet blir utbetalt til banken

Banken skal benytte følgende formel til beregning av renter for året hvor kapitalinnskuddet

$$R_t = K \left[\left(\left(1 + \frac{r_{t3}}{100} \right)^{dt3/ACT} \right) - 1 \right] * \left(1 + \frac{r_{t+1}}{100} \right)^{dt+1/ACT}$$

blir utbetalt til banken (2009):

hvor

- rt3 = Årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 mnd bindingstid på Gjennomføringsdagen + risikopåslag ut fra risikoklasse (gjennomsnitt siste 5 handledager)
- dt3 = Antall dager Finansfondet er eier av kapitalinnskuddet i løpet av år t (Renteåret) (Renteåret)

¹ Se www.norges-bank.no/templates/article____55484.aspx

Standardiserte betingelser for fondsobligasjoner¹

Utsteder	Norsk bank
Instrument	Fondsobligasjon
Kapitalinnskudd	[.] NOK, fordelt på [.] fondsobligasjoner, hver med opprinnelig pålydende på 500.000 NOK
Løpetid	Evigvarende
Innløsning	Kan innløses i hele løpetiden, men innløsning er betinget av tillatelse fra Kredittilsynet Innløsningskurs: Opprinnelig pålydende
Rente	Fastsettes med utgangspunkt i norsk statsrente, enten <ul style="list-style-type: none"> - Norsk syntetisk fem års effektiv statsobligasjonsrente som publiseres av Norges Bank², med fem års bindingstid, eller - Norsk syntetisk årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 måneders bindingstid som publiseres av Norges Bank³, med et fast påslag på: <ul style="list-style-type: none"> - 5,0 prosentpoeng de første fire årene, 6,0 prosentpoeng i år 5, og 7,0 prosentpoeng i år 6 og fremover for bank i risikoklasse 1 - 5,5 prosentpoeng de første fire årene, 6,5 prosentpoeng i år 5, og 7,5 prosentpoeng i år 6 og fremover for bank i risikoklasse 2 - 6,0 prosentpoeng de første fire årene, 7,0 prosentpoeng i år 5, og 8,0 prosentpoeng i år 6 og fremover for bank i risikoklasse 3
Begrensninger på utbetaling av Rente	Rente er ikke-kumulativ og vil ikke utbetales dersom: <ul style="list-style-type: none"> - Det årlige overskuddet ikke er tilstrekkelig - Utstедers kjernekapitaldekning eller kapitaldekning er, eller ved renteutbetalingen blir, mindre enn 0,2 prosentpoeng over gjeldende minstekrav før rentebetaling - Rentebetaling er obligatorisk i alle andre situasjoner og skal betales så langt overskuddet rekker - Etter eventuell nedskrivning av Instrumentet, beregnes Rente av nedskrevet beløp
Nedskrivning under løpende drift	Følgende gjelder for nedskrivning av fondsobligasjoner i forretningsbanker: <ul style="list-style-type: none"> - Dersom resultatført underskudd i årsregnskapet ikke kan dekkes av nedskrivning av innskutt aksjekapital og preferansekapital fra Statens finansfond, skal fondsobligasjonen skrives ned med samme prioritet som annen fondsobligasjon - Hvis utstедers kjernekapitaldekning faller under 5 prosent, eller utstедers kapitaldekning faller under 8 prosent, skal fondsobligasjonen skrives ned med samme prioritet som innskutt aksjekapital og preferansekapital fra Statens finansfond og annen fondsobligasjon <p>Følgende gjelder for nedskrivning av fondsobligasjoner i sparebanker med grunnfondsbevis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dersom resultatført underskudd i årsregnskapet ikke kan dekkes av nedskrivning av innskutt grunnfondsbeviskapital og preferansekapital fra Statens finansfond, skal fondsobligasjonen skrives ned med samme prioritet som annen fondsobligasjon - Hvis utstедers kjernekapitaldekning faller under 5 prosent, eller utstедers kapitaldekning faller under 8 prosent, skal fondsobligasjonen skrives ned med samme prioritet som innskutt grunnfondsbeviskapital og preferansekapital fra Statens finansfond og annen fondsobligasjon

Nedskrivning under løpende drift (forts.)	<ul style="list-style-type: none"> - Fondsobligasjoner i sparebanker uten grunnfondsbevis skrives ned etter grunnfondet - Kun dersom hele aksjekapitalen/grunnfondsbeviskapitalen/grunnfondet er nedskrevet, skrives fondsobligasjon ned med endelig virkning - Annen nedskrivning av fondsobligasjon skal reverseres ved overskudd i årsregnskapet
Prioritet ved avvikling	Nedskrives etter innskutt aksjekapital/grunnfondsbeviskapital/grunnfond og preferansekapital, med samme prioritet som annen fondsobligasjon
Utbyttebegrensninger på ordinære aksjer/ grunnfondsbevis	<p>Utbytte på ordinære aksjer/grunnfondsbevis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan ikke være høyere enn 50 % av bankens frie egenkapital - Kan ikke betales dersom overskuddet i årsregnskapet ikke er tilstrekkelig til å betale hele Renten på Instrumentet - Kan ikke være høyere enn 50 % av aksje- eller grunnfondsbeviskapitalens andel av årets resultat etter årsregnskapet for siste regnskapsår (etter at Rente på Instrumentet og utbytte på preferansekapital til Statens finansfond er betalt) <p>Utbytte dividert på Bokført egenkapital (eksklusive Instrumentet) kan ikke være høyere enn gjennomsnittlig rente og utbytte betalt på kapitalinnskuddet fra Statens finansfond</p>
Stemmerettigheter	Ingen
Regulatorisk behandling	Fondsobligasjoner fra Statens finansfond begrenset til [20 %] av total kjernekapital, total hybrid kjernekapital begrenset til 35 %
Gjeldende lov	Norsk

Noter

- 1 Standardiserte betingelser angir de vesentlige økonomiske kjennetegn ved instrumentet.
Andre vilkår knyttet til kapitalinnskuddet vil bli regulert i standardavtalen med bankene
- 2 http://www.norges-bank.no/templates/article____55496.aspx
- 3 http://www.norges-bank.no/templates/article____55484.aspx

Standardiserte betingelser for preferansekapitalinstrumentet¹

Utsteder	Norsk bank eller morselskap til slik bank med børsnotert egenkapitalinstrument
Instrument	Preferanseaksjer/preferansegrunnfondsbevis
Kapitalinnskudd	[.]NOK, fordelt på [.] preferanseaksjer/preferansegrunnfondsbevis, hver med opprinnelig pålydende på [.]NOK
Løpetid	Kapitalinnskuddet er evigvarende
Referansekurs	Volumvektet gjennomsnitt av børsnoteringskurs per ordinære aksje/grunnfondsbevis over de siste [20] handledagene før utstedelse ²
Kurs ved Automatisk Konvertering	Referansekurs multiplisert med [3/5]
Omsetningskurs	Volumvektet gjennomsnitt av børsnoteringskursen per ordinære aksje/grunnfondsbevis over de siste [20] handledagene
Innløsning	<p>Banken kan velge å innløse Instrumentet tre år etter utstedelse, og deretter ved utgangen av hvert påfølgende kvartal. Innløsning er betinget av tillatelse fra Kredittilsynet</p> <p>Innløsningskurs: Instrumentets opprinnelige pålydende multiplisert med Omsetningskurs dividert med Referansekurs, likevel skal innløsningskurs begrenses ved at den skal utgjøre:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minimum 100 % og maksimum [110] % av Instrumentets opprinnelige pålydende fra og med dagen 3 år etter utstedelse og til 3,5 år etter utstedelse - Minimum 105 % og maksimum [115] % av Instrumentets opprinnelige pålydende fra og med dagen 3,5 år etter utstedelse og til 4,5 år etter utstedelse - Minimum 110 % og maksimum [125] % av Instrumentets opprinnelige pålydende fra og med dagen 4,5 år etter utstedelse
Automatisk konvertering	<p>Instrumentet blir automatisk konvertert til ordinære aksjer/grunnfondsbevis etter fem år</p> <p>Antallet ordinære aksjer/grunnfondsbevis bestemmes ved å dividere Kapitalinnskudd på Kurs for Automatisk Konvertering³</p>
Konverteringsrett til Statens finansfond	<p>Rett til å konvertere Instrumentet til ordinære aksjer/grunnfondsbevis dersom fondets preferansekapital utgjør 50 % eller mer av balanseført egenkapital (inklusive Instrumentet), og/eller dersom fondets preferansekapital som andel av balanseført egenkapital (inklusive Instrumentet) øker med mer enn 33 % etter utstedelse</p> <p>Antall ordinære aksjer/grunnfondsbevis beregnes ved å dividere Kapitalinnskudd på Omsetningskurs. Omsetningskurs kan likevel ikke være lavere enn Kurs ved Automatisk Konvertering</p>
Utbytte	<p>Fastsettes med utgangspunkt i norsk statsrente, enten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Norsk syntetisk fem års effektiv statsobligasjonsrente som publiseres av Norges Bank⁴, med fem års bindingstid, eller - Norsk syntetisk årlig effektiv rente på statskasseveksler med 6 måneders bindingstid som publiseres av Norges Bank⁵, med et fast påslag på: <ul style="list-style-type: none"> - 6,0 prosentpoeng for bank i risikoklasse 1 - 6,5 prosentpoeng for bank i risikoklasse 2 - 7,0 prosentpoeng for bank i risikoklasse 3

Begrensninger på utbetaling av Utbytte	<p>Utbytte er ikke-kumulativt og vil ikke utbetales dersom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det årlige overskuddet ikke er tilstrekkelig - Det ikke er adgang etter selskapsrettslige regler - Bankens kjernekapitaldekning eller kapitaldekning er, eller ved utbetalingen av Utbytte blir, mindre enn 0,2 prosentpoeng over gjeldende minstekrav for utbyttebetaling <p>Utbytte er obligatorisk i alle andre situasjoner og skal betales så langt overskuddet rekker</p> <p>Etter eventuell nedskrivning av Instrumentet, beregnes Utbytte av nedskrevet beløp</p>
Nedskrivning av Instrumentet under løpende drift	<p>Følgende gjelder for nedskrivning av preferansekapital i forretningsbanker med børsnotert egenkapitalinstrument:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dersom resultatført underskudd i årsregnskapet ikke kan dekkes av nedskrivning av opptjent egenkapital og overkursfond, skal preferansekapitalen skrives ned med samme prioritet som annen innskutt aksjekapital <p>Følgende gjelder for nedskrivning av preferansekapital i sparebanker med børsnoterte grunnfondsbevis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dersom resultatført underskudd i årsregnskapet ikke kan dekkes av nedskrivning av utjevningfond, sparebankenes fond, gavefond og overkursfond, skal preferansekapitalen skrives ned med samme prioritet som annen innskutt grunnfondsbeviskapital
Prioritet ved avvikling	Samme prioritet som annen innskutt aksjekapital/grunnfondsbeviskapital
Utbyttebegrensninger på ordinære aksjer/grunnfondsbevis	<ul style="list-style-type: none"> - Kan ikke være høyere enn 50 % av bankens frie egenkapital - Kan ikke betales dersom overskuddet i årsregnskapet ikke er høyt nok til å betale hele Utbyttet på Instrumentet - Kan ikke være høyere enn 50 % av aksje- eller grunnfondsbeviskapitalens andel av årets resultat etter årsregnskapet for siste regnskapsår (etter at Utbytte på Instrumentet og fondsobligasjoner er betalt) - Utbytte dividert på bokført egenkapital (eksklusive Instrumentet) kan ikke være høyere enn gjennomsnittlig rente og Utbytte betalt på Kapitalinnskuddet fra Statens finansfond
Stemmerettigheter	Ingen
Fortrinnsrett	Fortrinnsrett til tegning av nye preferanseaksjer og nye ordinære aksjer/grunnfondsbevis
Justering av innløsnings- og konverteringskurs	Innløsningskurs og konverteringskurs vil bli justert for splitt, spleis og fondsemisjoner i tråd med vanlig praksis for konvertible instrumenter i det norske kapitalmarkedet
Regulatorisk behandling	Ren kjernekapital
Gjeldende lov	Norsk

Noter

1 Standardiserte betingelser angir de vesentlige økonomiske kjennetegn ved instrumentet. Andre vilkår knyttet til kapitalinnskuddet vil bli regulert i standardavtalen med bankene

2 Dersom egenkapitalinstrumentet ikke har vært omsatt de siste 20 handledagene vil andre metoder bli vurdert

3 Konvertering vil i overensstemmelse med norsk rett skje i forholdet 1:1 mellom preferanseaksjer/preferansegrunnfondsbevis og ordinære aksjer/grunnfondsbevis. Ved automatisk konvertering settes likevel antallet preferanseaksjer/preferansegrunnfondsbevis som skal konverteres lik Kapitalinnskudd/Kurs for Automatisk Konvertering.

Overskytende beholdning av preferanseaksjer/preferansegrunnfondsbevis tilbakeføres til banken

4 http://www.norges-bank.no/templates/article___55496.aspx

5 http://www.norges-bank.no/templates/article___55484.aspx

© Statens finansfond 2010

Design Tori Falch
Foto GV-Press | NordicPhotos
Trykk 07 Gruppen as